

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA PERSONAL ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT

222

D 1453

65031

D 001453

RĂZBOIUL
NEVĂZUT

DIN PĂRTEA REDACȚIEI

S. I. Ţibov și N. F. Cisteakov, autorii cărții „Frontul războiului secret”, apărută la Moscova în 1968, sub îngrijirea Editurii militare a Ministerului Apărării al U. R. S. S., folosind un bogat material faptic și ilustrativ, pun în temă pe cititor cu principalele acțiuni întreprinse de serviciile de spionaj capitaliste împotriva statului sovietic, de la apariția acestuia și până în zilele noastre.

În prima parte a cărții, intitulată „Etapile războiului secret”, este relevat sprijinul pe care serviciile de spionaj străine l-au acordat elementelor ostile din interior în vederea înlăturării puterii sovietice, cu referiri de detaliu la comploturile ce au fost puse la cale și mai ales la cel condus de diplomatul englez Lockhart. Unor astfel de activități deosebit de periculoase a trebuit să le facă față, cu sprijinul tuturor forțelor revoluționare, Comisia extraordinară pe întreaga Rusie de pe lângă Comitetul comisariilor poporului de luptă cu contrarevoluția și sabotajul (CEKA). Referindu-se la aceasta, autorii nu se limitează numai la o prezentare narativă a evenimentelor, ci scot în evidență și unele dintre formele și metodele de lucru ale CEKA.

În continuare, ei se opresc asupra activității desfășurate de serviciile de spionaj imperialiste și mai ales de cel hitlerist în perioada premergătoare și în timpul celui de-al doilea război mondial. Pro-

blemele sînt abordate pe mai multe planuri. Astfel, sînt reliefate acțiunile de spionaj și diversiune alît din imediată apropiere a frontului, cît și din spatele acestuia ori de pe teritoriul vremelnice ocupat de hitleriști. De asemenea, pe de o parte, se arată procedeele folosite de serviciul de spionaj al Germaniei fasciste, diversitatea și umplerea activității lui, iar pe de altă parte, modul cum organele de securitate sovietice i-au dejucat planurile și intențiile subversive.

Această primă parte a cărții se încheie cu o scurtă trecere în revistă a structurii organizatorice a principalelor servicii de spionaj capitaliste, precum și a direcțiilor activității lor prezente împotriva statelor socialiste.

În partea a doua a cărții — „Tactica conducătorilor războiului secret” — sînt scoase în evidență elemente actuale ale tacticii și strategiei serviciilor de spionaj străine.

S. I. Tîbov și N. F. Cisteakov se opresc pe larg asupra cîilor pe care serviciile de spionaj american, englez, vest-german ș. a. le utilizează pentru introducerea cadrelor și agenților în U. R. S. S. (trecerea frauduloasă a frontierei, turismul, acoperirea diplomatică etc.), iar modul cum aceștia acționează, inclusiv prin folosirea unor mijloace tehnice, este ilustrat printr-un mare număr de exemple reale.

În încheiere, ei atrag atenția asupra felului în care serviciile de spionaj exploatează diferite trăsături negative ale oamenilor, pentru a-i determina să dezvăluie secretele de stat pe care le cunosc, și prezintă cîteva dintre procedeele menite să sporească vigilența în rîndul populației.

În ansamblul ei, cartea „Frontul războiului secret” permite cunoașterea anumitor forme și metode ale activității desfășurate de principalele servicii de spionaj capitaliste, fapt ce poate contribui la contracararea cît mai eficientă a acțiunilor lor.

AVERTISMENT FUNEST

În această seară mohorîtă de noiembrie, la o fereastră a unei clădiri din piața Dzerjinski din Moscova lumina arde mai mult ca de obicei. Este cabinetul anchetatorului Alexandr Vasilievici Gvozdilîn din cadrul Comitetului securității statului de pe lîngă Consiliul de Miniștri al U. R. S. S. Stînd la birou, el răsfoiește concentrat hîrțile din fața sa și, din cînd în cînd, face diverse însemnări într-un carnet.

Mult, foarte mult a lucrat în acele zile Alexandr Vasilievici. Dar acest lucru este de înțeles dacā se are în vedere faptul cā lui i-a revenit sarcina de a deznoda ghemul crimelor comise de trădătorul de patrie Penkovski, agent al serviciilor de spionaj englez și american.

Alexandr Vasilievici se lasă pe spate, închide ochii oboșiți și în minte îi reapar multe din cele ce a aflat și văzut în ultimul timp. Și cazul pe care îl cercetează i se pare a fi încă un avertisment funest despre abjectul război secret dus de imperialiști împotriva statului sovietic în decursul întregii istorii a existenței sale.

Penkovski a fost arestat la 22 octombrie 1962. În trecut, el a slujit în armată, a luptat pe front, ultimul său grad fiind cel de colonel. După trecerea în rezervă, a lucrat mai mulți ani la Comitetul de stat pentru coordonarea activității de studii și cercetare : în această perioadă, prin natura muncii

sale, s-a întâlnit în mod oficial cu cetățeni străini veniți la Moscova, iar personal s-a deplasat în străinătate în interes de serviciu.

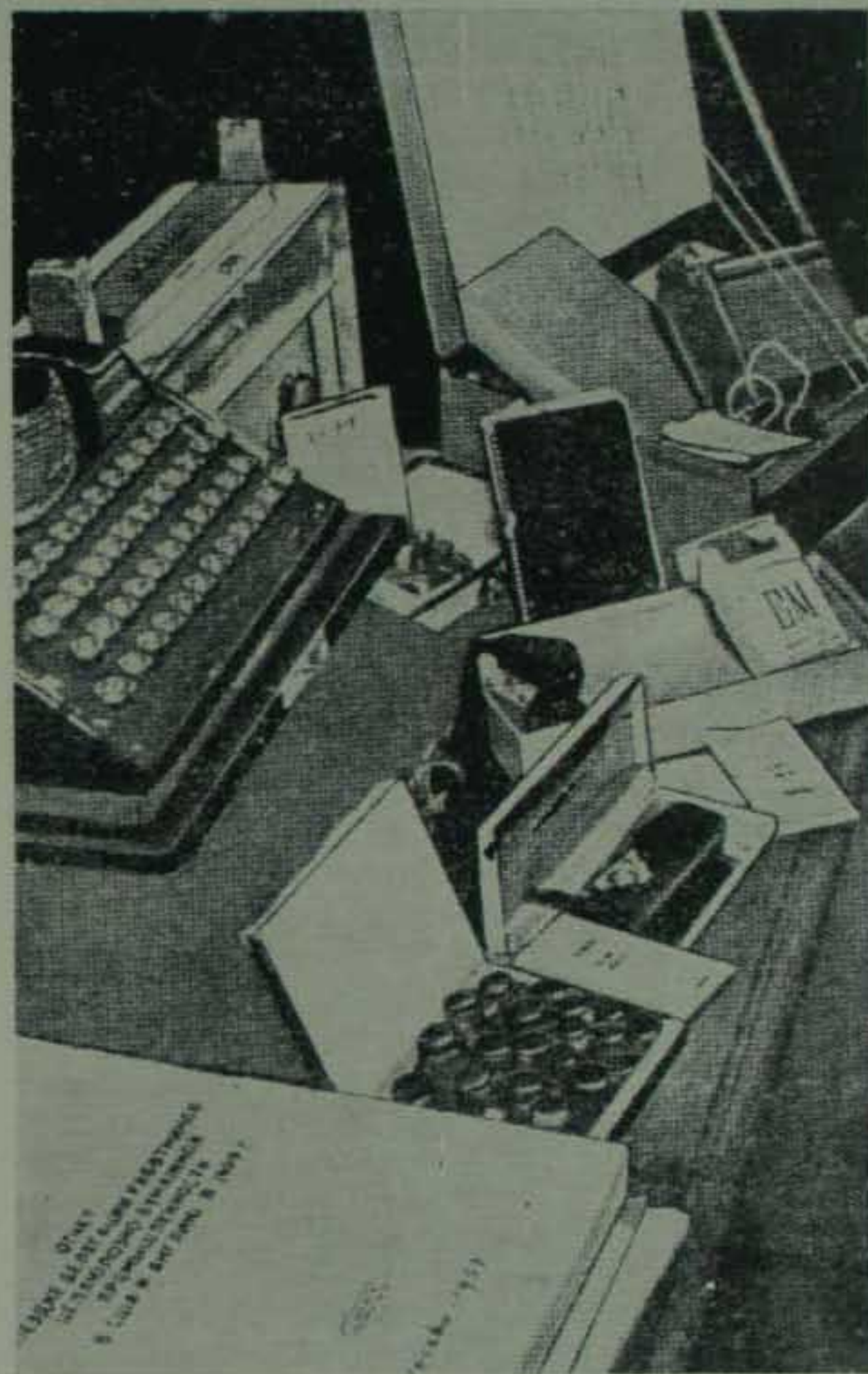
Cînd l-au reținut și l-au introdus în cabinetul anchetatorului, s-a comportat cu aroganță.

— Sînt cetățean cîstit. M-au arestat din greșeală.

Dar nu era o greșeală. Lucrătorii Comitetului securității statului de mult ajunseseră pe urmele lui, îi studiaseră destul de bine conduita și îi cunoșteau activitatea infracțională desfășurată. De altfel, fusese și prins în flagrant. La percheziția domiciliară au fost ridicate mai multe tabele cu cifruri, două aparate de fotografiat „Minox”, un buletin de identitate fals, rolfilme cu pelicule ce conțineau informații cu caracter de spionaj, materiale pentru scriere secretă, instrucțiuni în vederea recepționării transmisiilor prin radio și utilizării cifrului. În afară de aceasta, a fost descoperit un mesaj care încă nu fusese transmis centrului de spionaj: „...Nu am avut posibilitatea, se spunea printre altele în mesaj, să transmit informațiile pregătite, deoarece nu am obținut legătura... Este necesar să intrăm în contact înainte de deplasarea mea în străinătate din noiembrie, pentru a vă transmite toate informațiile pregătite, deoarece nu vreau să le am asupra mea în timpul zborului...”.

În faza inițială a anchetei, Penkovski s-a străduit în fel și chip să iasă din încurcătură: făcea declarații prin care să deruteze ancheta, nu își recunoștea vina etc. El a mărturisit că este agent și a spus că este gata să dea declarații sincere în legătură cu infracțiunile comise numai în fața probelor de necontestat ce i-au fost prezentate de anchetator.

— M-am gîndit mult, am înlăturat frica care mă cuprinsese, teama de răspundere pentru infracțiunile ce le-am comis, și am hotărît să declar totul. Pînă acum nu am relatat decît unele aspecte privind începuturile legăturilor mele cu spionajul străin, întîlnirile cu spionii englezi și americani, informațiile pe care le-am transmis. Vă rog să-mi dați posibilitatea, după cele ce s-au petrecut cu mine, să mă reculeg, urmînd apoi să prezint totul în detaliu.

Documente și materiale de spionaj descoperite în ascunzătoarea din locuința trădătorului de patrie Penkovski.

I s-a dat această posibilitate și Penkovski a început să facă declarații sincere, atât în legătură cu faptele de trădare pe care le comisese, cât și despre acțiunile agentului său de legătură, comerciantul englez Greville Wynne.

Cu Wynne, anchetatorul a făcut cunoștință aproape la fel ca și cu Penkovski. Acest om de afaceri a fost reținut la 2 noiembrie la Budapesta — unde se afla pentru rezolvarea unor probleme ale firmei sale — de către organele de stat maghiare, în baza cererii procurorului general al U.R.S.S. și în conformitate cu tratatul dintre U.R.S.S. și Republica Populară Ungară privind „acordarea de ajutor în probleme de cetățenie, de familie și penale” și predat organelor sovietice ale Comitetului securității statului. La primul interogatoriu, răspunzând la invitația anchetatorului de a relata despre activitatea sa de spionaj împotriva statului sovietic, Wynne a declarat :

— Nu-mi dau seama ce înțelegeți dv. prin activitate de spionaj. În ce mă privește, nu am nici o legătură cu spionajul. Sunt comerciant și nici un fel de alte probleme în afara celor comerciale nu mă interesează.

Până la urmă, el a făcut anumite declarații privind călătoriile sale în Uniunea Sovietică și despre faptul că l-a cunoscut pe Penkovski, dar susținea categoric că a venit în U.R.S.S. numai în interes de afaceri și toate întâlnirile au avut în exclusivitate un astfel de caracter. Este adevărat că, răspunzând la întrebări, Wynne manifesta multă nesiguranță și se poticnea destul de frecvent. Ulterior, el a explicat această comportare a sa prin teama de a nu se lua împotriva lui măsuri de constrângere fizică. Ca și Penkovski, Wynne și-a recunoscut vinovăția numai după ce i-au fost prezentate probe materiale privind activitatea sa infracțională.

În acest fel, anchetatorului i-au devenit cunoscute aspectele activității infracționale desfășurate de Penkovski și de Wynne. Nu tot atât de clare îi erau însă și cauzele care l-au împins pe Penkovski la săvârșirea unor infracțiuni atât de grave. De aceea, la următoarele interogatorii și-a propus să

stabilească de ce Penkovski a pornit pe drumul trădării. Doar el s-a născut și a crescut în țara noastră, mulți ani a activat în comsomol și în partid, a avut, deci, toate posibilitățile pentru a duce o viață cinstită, așa cum trăiesc toți oamenii sovietici. Când și de ce a pornit pe calea trădării?

Erau însă și alte întrebări cărora trebuia neapărat să li se găsească răspunsuri: cum s-a putut întâmpla ca oamenii în mijlocul cărora Penkovski s-a aflat mulți ani să nu observe apariția la el a unor trăsături negative de caracter? De ce au tratat cu indiferență faptele care reflectau descompunerea lui morală? Pentru ce nu i-au atras atenția că a pornit pe un drum greșit? De ce nu i-au barat calea către informațiile ce constituiau secrete de stat și militare?

Întrebări, întrebări... Meditind asupra lor, Alexandr Vasilievici măsoară cabinetul cu pași mari. Încă și încă o dată îi revine în minte tot ceea ce este legat de acest caz neobișnuit și complex. În activitatea sa îndelungată de anchetator, locotenent-colonelul Gvozdilov s-a obișnuit să analizeze profund faptele rezultate din interogatorii, să descifreze cauzele care determină conduita oamenilor. Tocmai de aceea, el confruntă propriile reflecții cu materialele cauzei, care deja cuprind multe volume, stabilește căile de elucidare a problemelor care au rămas încă neclare. Din când în când se așază pe scaun și face noi și noi însemnări în carnetul de care nu se desparte decît foarte rar. Consemnează detalii care trebuie clarificate fie cu infractorul, fie cu oameni care îl cunosc îndeaproape.

Așa ia naștere planul pentru continuarea anchetei...

După aceea, Alexandr Vasilievici începe să se gîndească la persoana celui de-al doilea infractor. În legătură cu acesta, lucrurile sînt mai ușor de înțeles.

Wynne — reprezentant al cercurilor de afaceri burgheze — este obișnuit în activitatea sa să utilizeze orice mijloc pentru a-și atinge scopurile. Atunci cînd serviciul de spionaj englez i-a propus să desfășoare activitatea de spionaj, el și-a dat imediat consimțămîntul. Folosindu-se de acoperirea de

comerciant, a stabilit și menținut timp îndelungat legături cu caracter infracțional cu Penkovski. Activitatea lui Wynne în solda serviciului de spionaj englez a fost pe deplin demascată în timpul cercetării penale.

Gîndindu-se la Wynne, anchetatorul înțelege faptul că, în fond, el este unul dintre participanții la războiul secret, pe care serviciile de spionaj străine îl duc împotriva statului sovietic.

ETAPELE RĂZBOIULUI SECRET

Politica mantiei și a pumnalului

Cu patruzeci și cinci de ani în urmă, tot într-o noapte de noiembrie, doi indivizi mergeau grăbiți, cu gulerele de la paltoane ridicate, pe străzile pustii ale Petrogradului, de-a lungul cheiului Nevei.

Erau timpuri neobișnuite : trecuseră numai patru zile de la victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și oamenii sărbătoreau victoria, neascunzindu-și sentimentele de bucurie. Cei doi, cind au ajuns în dreptul cetății Petropavlovsk, au fost opriți de o patrulă, care le-a cerut actele de identitate. Unul dintre ei se dovedi a fi Baudero, membru în conducerea partidului eserilor. În timp ce i se controlau actele, el scoase în mod discret o hirtie din buzunar, pe care o aruncă. Soldații din patrulă au observat gestul lui, au ridicat hirtia, iar pe cei doi i-au condus la Comitetul militar-revoluționar al Petrogradului.

Hirtia s-a dovedit a fi un document de o extraordinară însemnătate. Conținea planul rebeliunii iunkerilor, care trebuia să înceapă o dată cu apropierea de oraș a detașamentelor lui Kerenski, fugit din Petrograd în noaptea de 25 oc-

tombrie, și a cazacilor de sub conducerea generalului Krasnov.

De asemenea, dezvăluia faptul că organizatorul primului complot împotriva tinărului stat al muncitorilor și țăranilor era „Comitetul salvării patriei și revoluției”, creat de eseri, menșevici și cadeți. Această organizație de contrarevoluționari îndemna forțele reacționare din Rusia „să nu recunoască guvernul bolșevic și să lupte împotriva lui”.

Inspiratoare ale primului complot împotriva puterii sovietice au fost anumite cercuri străine, și în primul rând imperialiștii americani. Guvernul S.U.A., prin reprezentanții săi din Rusia, susținea activ elementele contrarevoluționare din interior. La inițiativa sa, la 3 decembrie 1917 a început conferința neoficială a reprezentanților Antantei și ai forțelor contrarevoluționare din Rusia, pentru a decide asupra problemei organizării intervenției militare antisovietice.

În pregătirea intervenției și a războiului civil, imperialiștii au acordat o mare importanță activității subversive secrete. Despre aceasta mărturisește faptul că în toate raioanele, de unde se preconiza începerea invaziei militare spre regiunile centrale, a fost creată o largă rețea de spionaj.

Așa, de exemplu, spionul englez Cromy a desfășurat o intensă activitate în Murmansk. În Asia Centrală și în Caucaz a fost, de asemenea, creată o largă rețea de agenți formată din eseri, menșevici și alte elemente contrarevoluționare. În Orientul Îndepărtat acționau serviciile de spionaj american și japonez.

În afară de aceasta, imperialiștii se bazau pe rețeaua de spionaj creată în Rusia înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Adevărate cuiburi de spionaj s-au dovedit a fi numeroasele firme străine, societățile de asigurare, consulatele și diferitele organizații „de binefacere”. Ele au primit sarcina să intensifice activitatea de culegere de informații cu caracter secret, să organizeze comploturi pentru înlăturarea puterii sovietice, să săvârșească atentate împotriva activiștilor de partid și de stat, să provoace rebeliuni chiaburești, să

selecționeze specialiști burghezi care să desfășoare activitate de sabotaj și diversiune în instituțiile sovietice și în armată.

Imediat după lichidarea „Comitetului salvării patriei și revoluției”, Comitetul militar-revoluționar a luat cunoștință de faptul că la Școala militară de ofițeri din Petrograd a fost creată o rețea de spionaj. De asemenea, cadeții, menșevicii și eserii creaseră o nouă organizație contrarevoluționară — „Uniunea apărării Adunării Constituante”. La 5 ianuarie 1918 — ziua deschiderii ședinței Adunării Constituante —, această organizație a încercat să provoace o răscoală armată.

Aproximativ în aceeași perioadă în Petrograd și la Moscova au fost create o serie de alte grupuri subversive, ca de exemplu: „Crucea roșie”, „Totul pentru popor”, „Punctul negru”, „Liga militară” ș.a. Ele erau formate din elemente contrarevoluționare, declassate și din infractori de drept comun. După cîtva timp, toate aceste grupuri au fost contopite într-o imensă organizație contrarevoluționară, căreia i s-a dat denumirea de „Organizația de luptă cu bolșevicii și de trimitere a trupelor către Kaledin”. Căpeteniile ei au urzit planul pentru uciderea lui V. I. Lenin, pentru înlăturarea Sovietului comisarilor poporului și lichidarea tuturor transformărilor ce avuseseră loc în viața poporului, în vederea instaurării dictaturii militare, în frunte cu Kaledin.

Inspiratorul principal al complotului lui Kaledin a fost serviciul de spionaj al S.U.A. Acționînd sub acoperirea Crucii Roșii, ofițerii americani Anderson și Perkins și complicitii lor — ofițeri ruși — au încercat să dirijeze cîteva zeci de automobile și o cantitate imensă de echipament militar spre Don.

În același timp, ambasadorii S.U.A., Angliei și Franței au intrat în legătură cu una dintre cele mai periculoase organizații subversive — „Uniunea apărării patriei și libertății”, condusă de Savinkov.

Activitatea contrarevoluționară desfășurată de Savinkov în primii ani de existență a puterii sovietice este concludent reliefată în sentința pronunțată în cazul lui de către Colegiul Militar al Tribunalului Suprem al U.R.S.S. din 29 august 1924:

„1. De la revoluția din februarie și pînă la cea din octombrie, fiind membru al Partidului socialiștilor-revoluționari și adept al programului generalului monarhist Kornilov, avînd calitatea de comisar pe lingă Comandamentul frontului din sud-vest și de membru al Consiliului uniunii armatelor de cazaci, Savinkov a acționat activ și cu perseverență împotriva trecerii pămîntului, fabricilor și întregii puteri în mîinile muncitorilor și țăranilor, instigînd la înăbușirea luptei lor cu cele mai crude mijloace și ordonînd împușcarea soldaților care nu mai doreau să lupte în război pentru interesele burgheziei imperialiste.

2. După trecerea puterii în mîinile oamenilor muncii a încercat, în Petrograd, să ridice regimentele de cazaci pentru înlăturarea puterii muncitorești-țăranesti, iar în urma eșecului a fugit la Kerenski, unde împreună cu generalul Krasnov a luptat activ împotriva muncitorilor răsculați și a marinarilor revoluționari, apărînd în acest fel interesele contrarevoluției capitalisto-moșierești.

3. La sfîrșitul anului 1917 și începutul lui 1918 a participat activ la contrarevoluția de pe Don, devenind membru al „Consiliului civil de pe Don” împreună cu generali monarhiști Alexeev, Kaledin și Kornilov, pe care i-a convins de necesitatea de a duce o luptă armată împotriva puterii sovietelor, a ajutat la constituirea așa-zisei armate de voluntari, care pînă la sfîrșitul lui 1920, susținută de capitaliștii englezi și francezi, a acționat în Ucraina, regiunea Donului, în nordul și sudul Caucazului, ajutînd guvernelor Antantei să scoată din țară cereale, petrol și alte produse.

4. La începutul anului 1918, făcîndu-și apariția la Moscova, a creat organizația „Uniunea apărării patriei și libertății”, în care a atras în primul rînd diverși monarhiști și ofițeri. El a înaintat un raport generalului Alexeev referitor la constituirea „Uniunii apărării patriei și libertății”, cu rugămintea de a i se da indicații asupra modului de acțiune.

Organizația creată de Savinkov își propusese ca scop înlăturarea puterii sovietice prin răscoală armată, comiterea de atentate împotriva membrilor guvernului muncitoresc-țăranesc,

folosindu-se de sprijinul material și de îndrumări din partea ambasadorului francez Noulence și a politicianului cehoslovac Masarik.

5. În primăvara anului 1918, primind de la Masarik, prin intermediul unui oarecare Klețando, 200.000 de ruble pentru a desfășura activitate teroristă, a organizat urmărirea lui Lenin și a altor membri ai guvernului sovietic în vederea comiterii de atentate...

6. În aceeași perioadă, primind de la ambasadorul francez Noulence circa patru milioane și jumătate de ruble, dintre care două milioane destinate în mod special organizării de răscoale armate în regiunea Volgăi superioare, a pus la cale, în urma convorbirilor pe care le-a avut cu atașatul militar francez, generalul Laverne, și cu consulul Grenard, o răscoală armată în Iaroslav și în alte localități.

7. După lichidarea rebeliunilor din regiunea Volgăi superioare, Savinkov a fugit la Kazan, care pe atunci era ocupat de cehoslovaci, și a activat în detașamentul lui Kappel, ce opera în spatele Armatei Roșii.

8. La sfîrșitul anului 1918, Savinkov a acceptat propunerea lui Kolceak de a fi reprezentantul acestuia la Paris, iar în cursul anului 1919 a vizitat pe Lloyd George, Churchill și alți miniștri ai Antantei, primind pentru armatele lui Kolceak și Denikin o mare cantitate de echipament și instalații militare. De asemenea, aflîndu-se în fruntea biroului de presă „Union”, a desfășurat, din însărcinarea lui Kolceak, o intensă propagandă calomniatoare la adresa Rusiei Sovietice și a instigat la continuarea luptei armate a statelor capitaliste împotriva acesteia.

9. În timpul războiului ruso-polonez din 1920, Savinkov, fiind președintele „Comitetului politic rus al albgardiștilor din Varșovia”, a organizat, la propunerea lui Pilsudski și cu sprijinul misiunii militare franceze în Varșovia, așa-zisa „armată populară rusă”, sub comanda generalului Peremikin și a fraților Bulak-Balahovici. În toamna aceluiași an, după încheierea armistițiului ruso-polonez, a participat personal la campania fraților Bulak-Balahovici spre Moșir.

10. La începutul anului 1921, Savinkov a organizat, cu ajutorul fratelui său Viktor, activitatea de spionaj pe teritoriul Rusiei Sovietice, transmițând informațiile obținute Secției a II-a a Statului major general polonez și misiunii militare franceze la Varșovia, în schimbul unei remunerații bănești.

11. Din iunie 1921 și până la începutul anului 1923, Savinkov a trimis deseori în regiunile apusene de graniță detașamente armate, sub comanda ofițerilor Pavlovski, Vasiliev, Pavlov și a altora, care făceau incursiuni asupra comitetelor politice executive, cooperativelor și depozitelor, aruncau trenuri în aer, omorau activiști de stat și, de asemenea, culegeau informații secrete cu caracter militar pentru a fi transmise serviciilor de spionaj polonez și francez.

12. În 1923, când, în urma lichidării majorității grupurilor organizației „Uniunea apărării patriei și libertății”, sprijinul bănesc primit de Savinkov din Polonia și Franța s-a redus în mod simțitor, el a încercat să obțină mijloace materiale de la Mussolini.

13. În august 1924, intenționând să verifice personal situația organizațiilor antisovietice și contrarevoluționare de pe teritoriul U.R.S.S., a trecut cu documente false, pe numele de Stepanov V. I., frontiera ruso-poloneză, dar imediat a fost arestat.

Activitatea „Uniunii apărării patriei și libertății”, creată și condusă de Savinkov, a fost coordonată în primul rând de către diplomații americani, în frunte cu ambasadorul Francis, de șeful Crucii Roșii, Wordwell, și de consulul general american, Poole. De asemenea, la pregătirea rebeliunii au participat în mod nemijlocit și șeful misiunii engleze, Lockhart, atașatul militar Heale, atașatul naval Cromy și spionul inveterat Sidney Reilly. Nici ambasada franceză, în frunte cu Noulence și consulul general Grenard, nu a stat pe delături. De asemenea, la complot au participat și reprezentanții ambasadelor altor state burgheze. În fond, a fost un complot pus la cale de serviciile de spionaj ale tuturor statelor imperialiste, îndreptat spre lichidarea puterii sovietice.

La sfârșitul lui august 1918, diplomații străini, adunați pentru o consfătuire la o ambasadă, au analizat în detaliu planul propus de spionul englez Sidney Reilly, care se afla ilegal în Rusia, în vederea aruncării în aer a podului de fier de peste riul Volhov, nu departe de Petrograd, precum și a podului Cerepovețki. Punind la cale aceste acte de diversione, reprezentanții statelor imperialiste preconizau să lipsească Petrogradul de legătură cu nordul și cu răsăritul, să condamne populația orașului la înfometare.

Acțiuni asemănătoare au fost organizate în această perioadă și în alte localități din țară.

Scutul și spada noastră

Din primele zile ale puterii sovietice, starea de fapt impunea cu acuitate crearea unui organ care să poată duce cu succes lupta împotriva contrarevoluției. Era necesar scutul care să apere statul sovietic de dușmanii de tot felul. În același timp, era necesară spada care să-i pedepsească și să-i facă inofensivi. Un astfel de scut și spadă a fost Comisia extraordinară pe întreaga Rusie de pe lângă Comitetul comisarilor poporului de luptă cu contrarevoluția și sabotajul (CEKA), condusă de F. E. Dzerjinski.

Organele CEKA au jucat în acea perioadă un rol hotărâtor în lichidarea a numeroase comploturi puse la cale de forțele contrarevoluționare.

În activitatea prodigioasă a CEKA, un rol imens au avut masele de oameni ai muncii și militarii care au sprijinit în mod activ pe cekiști în demascarea forțelor subversive interne și externe. Datorită înaltei vigilențe a oamenilor sovietici, au fost curmate în timp util acțiunile dușmănoase ale unor organizații și centre de spionaj și diversioniste.

Astfel, organizația complotistă înarmată „Uniunea apărării patriei și libertății” a fost descoperită în vara anului 1918 pe baza sesizării unei surori de caritate. În iulie 1919,

o învățătoare a comunicat CEKA informații foarte importante care se refereau la activitatea căpeteniilor secției din Moscova a „Centrului național”, ce își avea statul major în Petrograd. Dacă spionii din Petrograd ai acestei organizații pregăteau planurile pentru cucerirea Petrogradului de către armatele lui Iudenici, căpetenia filialei din Moscova, spionul Șcepkin, culegea, pentru a-i fi transmise lui Denikin, informații despre dislocarea și dotarea Armatei Roșii de pe frontul de sud. În afară de aceasta, „Centrul național” din Moscova a pregătit o lovitură contrarevoluționară în Moscova pentru momentul apariției armatelor lui Denikin. În același an, datorită vigilenței marinarului Solonișin, a fost făcută inofensivă organizația contrarevoluționară „Centrul tactic”. De asemenea, în depistarea „Organizației de luptă din Petrograd”, care avea legături cu serviciile de spionaj ale S.U.A., Angliei și ale altor țări, un aport însemnat au avut un marinist de pe un vapor și doi grăniceri.

Pentru a lupta cu succes împotriva dușmanilor puterii sovietice, CEKA a trebuit să adopte o tactică corespunzătoare condițiilor de atunci și să folosească o diversitate de forme și metode. În cadrul acestora, pătrunderea în clandestinitatea dușmanului pentru a-i cunoaște planurile de acțiune și a-l lichida organizațiile și centrele de spionaj și de diversiune s-a dovedit deosebit de eficientă.

Printre cekiștii care au desfășurat o astfel de activitate au fost și Jan Buikis și Jan Sproghis. Ei au intrat în CEKA în primăvara lui 1918, lucrând la Petrograd. F. E. Dzerjinski le-a spus:

— Trebuie să pătrundeți în organizațiile contrarevoluționare și să găsiți firele care le conduc. Este clar? Peste două săptămâni să veniți să-mi raportați.

Iată ce povestește Jan Buikis despre îndeplinirea acestei misiuni:

„Timp de două săptămâni am umblat prin Petrograd, am făcut cunoștință cu foști ofițeri și funcționari de stat, am frecventat multe restaurante, dar de organizații contrarevo-

luționare tot nu dădeam. Când a sosit termenul să-i raportăm lui Dzerjinski, nu ne simțeam deloc în apele noastre.

Dzerjinski ne-a întimpinat ca de obicei voios. I-am spus că nu am rezolvat nimic și l-am solicitat să ne elibereze de această misiune și să însărcineze cu ea pe cineva din Petrograd cu mai multă experiență. Ne-a răspuns: „Pe cine mai cu experiență? Noi am intrat în CEKA în același timp. Nu, continuați-vă activitatea și o să reușiți”.

Intr-adevăr, în a treia săptămână de căutări am reușit să pătrundem în organizația pe care o conducea Cromy.”

Iată cum s-au petrecut lucrurile.

Aflindu-se în Petrograd, Buikis și Sproghis s-au oprit în fața unui afiș lipit pe fațada clubului leton. Se comunica faptul că seara la club se va dansa și că va fi și bufet. Ultimele cuvinte au atras atenția cekiștilor, deoarece funcționarea unui bufet în vremuri atît de grele era un mare lucru.

Deci, s-au dus la club. De la bufetieră au aflat că astfel de serate se organizează deseori la club, iar vizitatorii lor permanenți sînt marinarii militari de pe o corabie de coastă. Bufetul era aprovizionat de căpitanul corăbiei.

Aceste date, precum și informațiile în posesia cărora au intrat ulterior i-au dus la convingerea că seratele nu au numai un caracter distractiv. Ca atare, au procedat la supravegherea clubului. Lui Jan Buikis și Jan Sproghis le-a atras atenția un grup de marinari. Ei erau întotdeauna însoțiți de femei. Când muzica începea însă să cînte, iar femeile mergeau să danseze, marinarii respectivi, privind în jur cu atenție, discutau ceva cu foarte mult interes. Printre ei se afla și comandantul corăbiei.

Sproghis, la sugestia lui Buikis, a invitat la dans femeia care îl însoțea pe comandant și, prin intermediul ei, a făcut cunoștință cu ofițerii din grup. Devenea tot mai evident faptul că au de-a face cu căpeteniile unei organizații contrarevoluționare.

Cînd au făcut cunoștință, Buikis s-a dat drept ofițer în regimentul leton și reprezentant al clandestinității subversive din Moscova, venit la Petrograd pentru a intra în legătură

cu contrarevoluționarii de aci. Le-a spus că se numește Schmidhen. Reușind să le câștige încrederea, căpeteniile organizației contrarevoluționare le-au aranjat o întâlnire cu Cromy. Au fost prezentați ca „oameni de încredere, pe care se poate pune bază”. Cromy, la rindul său, le-a făcut cunoștință cu agentul serviciului de spionaj englez Sidney Reilly. La indicația lui Cromy și a lui Reilly, Buikis și Sproghis au plecat la Moscova pentru a se întâlni cu șeful misiunii diplomatice engleze, Lockhart. Ca să fie primiți cum se cuvine, li s-a dat o scrisoare de recomandare care, se înțelege, înainte de a sosi la destinație, a ajuns în mâinile lui Dzerjinski.

Iată ce a povestit Jan Buikis, în 1966, despre prima sa întâlnire cu Lockhart:

„Acum, R. B. Lockhart are 78 de ani, iar eu 71. Atunci eu aveam 23 de ani, iar el 30. Era un om solid, cu alură de atlet. Juca fotbal. Nu semăna cu un englez tipic, ci, din contră, în înfățișarea sa parcă era chiar ceva rusesc. Era politicos, prudent și vorbea limba rusă fără să se observe nici cel mai mic accent străin. Cînd i-am prezentat scrisoarea de la Cromy, a citit-o îndelung, căutînd expresiile caracteristice ale acestuia, și numai după aceea a spus: „Da, acesta este Cromy!”.

În cartea sa „Furtună deasupra Rusiei”, apărută în străinătate în 1924, Lockhart scrie următoarele despre întâlnirea sa cu Buikis și Sproghis:

„Eram la masă cînd am auzit că cineva sună. Valetul mi-a comunicat sosirea a două persoane. Una dintre ele, cu o față palidă, era un tînăr nu prea înalt și se numea Schmidhen.

Schmidhen mi-a adus o scrisoare de la Cromy, pe care am studiat-o în detaliu... M-am convins de faptul că scrisoarea era fără îndoială scrisă de Cromy. În conținutul ei se făcea referire la informațiile pe care Cromy mi le transmisese prin intermediul consulului general al Suediei. De asemenea, nu lipsea nici fraza tipică pentru Cromy din care rezulta intenția lui de a părăsi Rusia și a trage astfel puternic ușa după sine...”

William Lockhart

Moscow

17 August, 1918.

TO ALL BRITISH MILITARY AUTHORITIES IN RUSSIA

The bearer of this, Lieutenant Jan Buikis of the Latvian Rifles has an important mission to British Headquarters in Russia. Please expedite his free passage and assist him in every way.

R. B. Lockhart

British Agent in Moscow

Jan Buikis (în stînga) și Jan Sproghis. Jos — fotocopia unui document semnat de Lockhart, din care rezultă că lucrătorii sovietici acționează din însărcinarea lui.

Lockhart a rămas convins că Buikis-Schmidhen este reprezentantul unui grup contrarevoluționar format din foști ofițeri. După câteva întâlniri, șeful misiunii diplomatice engleze i-a confiat planurile sale și i-a trasat sarcina de a organiza omorirea lui Lenin, promițându-i că-i va oferi orice sumă de bani cu care să cumpere oamenii necesari comiterii unui asemenea act terorist.

Pentru activizarea urmăririi lui Lockhart, Dzerjinski i-a cerut lui Buikis să-i facă cunoștință acestuia cu încă o persoană, care să prezinte interes pentru el. În scopul menționat a fost ales E. N. Berzin, comandantul divizionului special leton, care în perioada aceea asigura paza Kremlinului.

Lockhart a căzut în plasa ce i s-a întins. Crezind că Berzin este gata să colaboreze cu complotiștii, i-a promis fel de fel de avantaje în Letonia burgheză. Pentru orice eventualitate, Sidney Reilly i-a înminat însă un avans substanțial — peste un milion de ruble — care, prin intermediul CEKA, au fost depuse la Banca de stat sovietică.

Introducerea în acțiune a lui Berzin a accelerat demascarea lui Lockhart și lichidarea organizației pe care el o conducea. Acest cuib de spioni și diversioniști a încetat să mai existe în noaptea de 1 septembrie 1918.

Cind cekiștii au sosit la ambasada engleză din Petrograd, li s-a opus o împotrivire armată. Primul care a deschis focul asupra lor a fost atașatul militar naval Cromy. În timpul schimbului de focuri, el a fost omorât. Cu această ocazie a murit și un cekist, iar doi au căpătat răni deosebit de grave.

Peste puțin timp la Moscova a fost arestat adjunctul atașatului comercial american, Colomantiano, care acționa sub un nume străin. Nu fără temei, CEKA considera că el este unul dintre conducătorii rețelei de spionaj.

În demascarea lui Colomantiano, rolul hotărîtor l-a avut vechiul bolșevic Viktor Eduardovici Kinghisepp. Primele interogatorii pe care el i le-a luat americanului nu s-au soldat cu rezultate pozitive. Colomantiano nega categoric faptul că a participat la activitatea de spionaj. Pînă la urmă, însă, el

a trebuit să recunoască adevărul. Aceasta s-a petrecut la unul dintre interogatorii.

Colomantiano a intrat în cabinetul anchetatorului, sprijinindu-se cu greutate în bastonul său masiv. La întrebarea lui Kinghisepp dacă va face declarații sincere, el a strâns din umeri și a răspuns cu o liniște simulată :

— Nu vă pot da nici un fel de informații interesante pentru dv., cetățene anchetator.

Kinghisepp știa că Colomantiano minte și că nu întimplător, în momentul arestării, se afla în apropierea ambasadei engleze. Dar cum să dovedească participarea lui la complotul lui Lockhart ? Nici percheziția personală, nici cea domiciliară nu au dus la descoperirea de corpuri delictive.

Conducând acum interogatoriul, Kinghisepp se plimba prin cabinet. Cu acest prilej, luând din întimplare în mână bastonul lui Colomantiano, observă pe fața lui spaimă.

Cekistul înțelese că probele privind vinovăția diplomatului american se află în miinile sale. Deșurubă fără greutate minerul bastonului și apoi scoase din ascunzătoare o serie de însemnări, dintre care cele mai multe erau cifrate.

Documentele găsite, precum și declarațiile lui Colomantiano au permis depistarea întregii organizații de spionaj a lui Lockhart.

Ulterior, referindu-se la activitatea subversivă desfășurată de Lockhart și complicii săi, Dzerjinski a spus următoarele :

„Acest caz a reliefat faptul că reprezentantul Angliei, Lockhart, reprezentantul Americii, Poole, și reprezentanții Franței, Laverne și Grenard, dispuneau de o largă și ramificată rețea, care îndeplinea nu numai sarcini de spionaj ci și acțiuni de luptă împotriva puterii sovietice. Aceste acțiuni constau în dezorganizarea forțelor tinerei republici, și mai ales ale Armatei Roșii, în incendierea depozitelor de alimente, în aruncarea în aer a podurilor și în comiterea altor crime asemănătoare.”

Lockhart, fiind diplomat și bucurându-se, deci, de imuni-

tate, a fost nevoit să părăsească țara noastră. De asemenea, fiecare dintre complicii lui a primit ceea ce merita.

Este necesar însă să ne oprim în mod special asupra soartei unuia dintre cei mai activi participanți la complot — spionul englez Sidney Reilly. Datorită unui concurs de împrejurări, el nu a putut fi arestat atunci, reușind să fugă în străinătate. Totuși, Tribunalul revoluționar care a judecat pe participanții la complot, în decembrie 1918, l-a condamnat în contumacie la moarte prin împușcare. Și el nu a scăpat de pedeapsa ce i se cuvenea : în 1925, cekiștii au reușit să-l atragă în Rusia și să-l aresteze. Aceasta a fost, de asemenea, una dintre cele mai reușite acțiuni ale contraspionajului sovietic. Iată cum s-au petrecut lucrurile :

După eșecul complotului lui Lockhart, Reilly a fugit la Londra. Acolo însă nu a stat prea mult, făcându-și apariția printre trupele lui Denikin, pe țărmul Mării Negre. În consecință, Dzerjinski a ordonat ca Reilly să fie prins. Urma i-a fost însă din nou pierdută. Reilly sosise la Paris, unde, la sfârșitul lui martie 1919, a încercat să ia contact cu delegații ofițerilor albgardiști, care preconizau să reprezinte Rusia la Conferința de la Versailles.

S-a elaborat, deci, un nou plan de prindere a lui Reilly. Conducerea acțiunii a fost încredințată cekistului Artur Hristianovici Artuzov (Fraucii), care se evidențiasse cu ocazia lichidării a o serie de organizații albgardiste de spionaj și teroriste. El avea în subordine pe cekiștii Pilear și Starov-Kozlov.

În cazul de față, pentru prinderea spionului englez, s-a hotărât folosirea organizației contrarevoluționare „Trustul”. Căpeteniile emigrației albe și anumiți oameni de stat dintr-o serie de țări capitaliste din Europa considerau organizația menționată drept o agentură a lor în însuși centrul Rusiei și își puneau mari speranțe în ea. Crearea unei astfel de iluzii a fost determinată în măsură însemnată de faptul că legătura cu cei din străinătate o ținea Alexandr Alexandrovici Iakusev, înalt funcționar țarist, participant la clandestinitatea albgardistă, dar trecut ulterior de partea puterii sovietice.

Cu ajutorul lui, cekiștii au preluat canalele de legătură ale „Trustului” cu contrarevoluția internă și externă, pătrunzând cu iscusință în cadrul acesteia.

Monarhiștii aflați peste graniță l-au ajutat cu plăcere pe Iakușev să organizeze o întâlnire cu Reilly. Ea a avut loc în străinătate, la 25 septembrie 1925.

Iakușev a jucat rolul de căpetenie a „Trustului” atât de bine, încât Reilly a fost convins că această organizație contrarevoluționară monarhistă este deosebit de puternică și, după o oarecare ezitare, a acceptat invitația de a vizita Rusia, pentru a se întâlni și cu ceilalți conducători ai ei.

Trecerea graniței sovieto-finlandeze de către Reilly a fost organizată în raionul Sestroretka. Aici se afla una din „ferestrele” create de cekiști pentru trecerile „ilegale” ale graniței de către Iakușev. Spionul englez a fost întâmpinat de un grănicer, ce fusese, chipurile, „convertit” de către contrarevoluționari. La graniță, lui Reilly i s-a înmănat un buletin de identitate sovietic pe numele unui oarecare Stheinberg.

În dimineața zilei de 26 septembrie, Reilly a sosit la Leningrad, fiind condus la o casă „conspirativă”. Aici îl aștepta Starov-Kozlov.

A doua zi, Reilly s-a întâlnit într-o vilă de lângă Moscova cu un grup de „conducători de seamă” ai „Trustului”, format de fapt din cekiști. Pentru a-i da întâlnirii cât mai multă veridicitate, la ea a participat și Nikolai Mihailovici Potapov, fost general-locotenent în armata țaristă, devenit însă în timpul puterii sovietice lucrător de seamă în Statul major al Armatei Roșii. Conform legendei elaborate, Potapov trebuia să se dea drept șef al statului major al „Trustului”, în spatele căruia se aflau, chipurile, numeroși partizani ai monarhiei din rîndul militarilor.

Pe scurt, întâlnirea reprezentanților serviciului de spionaj englez cu cei ai contraspionajului sovietic a fost foarte bine organizată. Reilly se simțea ca rechinul în mare și vorbea foarte deschis. El a relatat despre rapida și inevitabila pieire a puterii sovietice și a depus mult zel în a determina

pe participanții la consfătuire să accepte să culeagă informații secrete pentru serviciul de spionaj englez.

Seara, cekiștii l-au condus într-o casă de pe actuala stradă Bogdan Hmelnițki, unde a fost arestat.

În anchetă, Reilly a recunoscut crimele comise. La 9 octombrie 1925, el a arătat:

„Am venit în Rusia sovietică deoarece am aflat de existența unei mari grupări antisovietice. De problema antibolșevică m-am ocupat întotdeauna cu perseverență și i-am acordat o mare parte din timp, am consumat energie și mijloace materiale personale. Am fost la curent cu treburile rusești cu ajutorul informațiilor ce îmi parveneau atât nemijlocit din diverse surse aflate în Rusia, cât și de la serviciile de spionaj american și englez.”

Aflîndu-se în anchetă, Reilly nu-și pierduse speranța în faptul că patronii săi vor lua măsurile necesare pentru a fi pus în libertate. Aceștia însă uitaseră de existența sa. În consecință, pentru a-și salva pielea, Reilly îi scrie lui Dzerjinski, la 30 octombrie 1925, următoarele:

„După discuțiile purtate cu mine, îmi exprim acordul de a vă face mărturisiri complete și sincere și de a vă comunica informații referitoare la organizarea și efectivul organelor de spionaj engleze, precum și, în măsura în care cunosc, despre serviciul de spionaj american și acele persoane din emigrația rusă cu care am intrat în contact.”

Conform sentinței Tribunalului revoluționar din decembrie 1918, Reilly trebuia însă să plătească cu propria-i viață pentru crimele săvîrșite împotriva poporului nostru. Sentința a fost executată.

Pentru a nu compromite „Trustul” în fața emigrației albe, moartea lui Reilly a fost inscenată că ar fi avut loc cu prilejul trecerii graniței sovietice, cînd se înapoia în străinătate. Despre acest eveniment s-a comunicat și în presă.

Frontul războiului secret se lărgeste

Războiul civil s-a terminat cu victoria deplină a Armatei Roșii. Republica sovietelor, cucerindu-și dreptul la existență, a trecut la construcția socialistă.

Intrarea statului nostru în această nouă fază de dezvoltare a avut loc în condiții internaționale complexe.

Așa cum faptele dovedesc, cercurile reacționare capitaliste și-au orientat planurile înainte de toate spre sugrumarea economică a puterii sovietice. Concomitent cu încheierea unor tratate de pace și contracte comerciale cu Uniunea Sovietică, ele au lărgit și frontul războiului secret, recurgând la folosirea de noi forme de activitate subversivă. De această dată, în afara organizării de comploturi și de acțiuni diversioniste, ele au devenit și inspiratoare ale acțiunilor de sabotaj, banditism și ale altor activități ostile, la fel de periculoase ca și lupta armată deschisă.

Situația economică grea din țară, precum și nemulțumirea unei părți a țăranilor față de politica comunismului militar, îndeosebi la începutul anului 1921, au fost folosite pe deplin de dușmanii puterii sovietice. Cu ajutorul serviciilor de spionaj străine, rămășițele partidelor contrarevoluționare au desfășurat o intensă activitate subversivă. Au început să organizeze comploturi contrarevoluționare și atentate asupra activiștilor de partid și de stat. Într-o serie de raioane ale țării, elemente ostile au reușit să determine anumiți țărani să participe la rebeliuni banditești, a căror bază socială era chiaburimea.

În această perioadă, organele CEKA au lichidat un mare număr de diverse organizații contrarevoluționare și grupuri diversioniste și teroriste. De asemenea, au obținut succese însemnate în lupta cu agentura serviciilor de spionaj străine.

Organele securității statului au stabilit, în 1922, că serviciul de spionaj al S.U.A. folosea personalul „Ajutorului administrativ american” (A.P.A.) pentru săvârșirea de acțiuni subversive. Colaboratorii acestui organ se ocupau cu culege-

rea de informații secrete, stabiliseră legături cu persoane și organizații ostile puterii sovietice, făceau speculă cu obiecte de valoare etc.

În perioada noii politici economice, când au fost stabilite relații comerciale cu statele capitaliste, serviciile de spionaj s-au străduit să folosească acest canal în scopul culegerii de informații și al comiterii unor acte de sabotaj, intenționând să submineze puterea sovietică din interior.

De exemplu, în ultima parte a lunii mai 1921 a fost descoperită și lichidată în Petrograd o organizație contrarevoluționară ce își dăduse denumirea de „Comitet regional al Uniunii de eliberare a Rusiei”. Ea subordona o serie de alte organizații, printre care se aflau: „Comitetul de luptă”, „Comitetul popular de insurecție”, „Organizația populară de luptă din Petrograd” și „Organizația unită”. Complotiștii aveau legături cu serviciile de spionaj american, englez, francez și finlandez. Aceste organizații au pregătit acte de diversiune și de teroare, având ca sarcină principală realizarea unei loviturii de stat.

În 1924, Anglia, Italia, Austria, Norvegia, Grecia, Suedia, Danemarca, Mexicul, Franța și China au recunoscut statul sovietic și au stabilit cu el relații diplomatice și economice. Dar cercurile conducătoare ale statelor capitaliste, concomitent cu stabilirea de relații diplomatice și economice cu U.R.S.S., au intensificat activitatea secretă pentru subminarea și slăbirea statului sovietic. Centrul principal al forțelor antisovietice în acei ani era Parisul.

Activitatea de spionaj, inspirată și finanțată de Franța și Anglia, se desfășura deosebit de intens împotriva U.R.S.S. de pe teritoriul Poloniei și al Finlandei. În 1924, numai pe teritoriul Regiunii militare de vest au fost reținuți circa 900 de agenți ai serviciilor de spionaj polonez, finlandez și ale altor țări ce încercau să pătrundă pe teritoriul statului sovietic.

În anii următori, organele securității statului au descoperit alte grupuri diversioniste și teroriste. Astfel, la 10 mai 1927 au fost arestați membrii grupării diversioniste și teroriste ce activa sub conducerea șefului secției consulare a mi-

siunii engleze de la Moscova, White. Această grupare își propusese producerea unei explozii la Kremlin și la Teatrul Mare cu ocazia unei adunări a reprezentanților muncitorilor și țăranilor.

În procesul industrializării țării, guvernul sovietic a fost nevoit să invite, pentru acordarea de ajutor în construcția a o serie de întreprinderi, un număr însemnat de specialiști străini. Dar printre cei care au venit la noi cu intenții bune s-au dovedit a fi și persoane care intenționau să comită fapte infracționale.

Edificatoare în acest sens a fost demascarea în fața întregii lumi a spionilor și diversioniștilor trimiși în U.R.S.S. de serviciul de spionaj englez sub acoperirea de ingineri și tehnicieni ai firmei pentru produse electrotehnice „Metro-Wickers”.

Organizatorul nemijlocit al activității de spionaj și sabotaj a fost inginerul șef al acestei firme, Toronto, fiul unui mare proprietar de întreprinderi textile din Anglia. Prin intermediul lui și al altor persoane din cadrul firmei sosite în Uniunea Sovietică, serviciul de spionaj englez și-a creat agen-tură în toate stațiile electrice raionale, ce aveau mare importanță pentru industria țării noastre.

Rețelele create activau cu sprijinul foștilor albgardiști și al unor elemente provenite din fostele clase exploatare, care funcționau în industria electrotehnică.

În timpul cercetării cazului de spionaj și sabotaj pe linia firmei „Metro-Wickers”, organele securității statului au stabilit că cele mai mari concerne electrotehnice din Anglia, Germania și S.U.A. se asociaseră în acțiunile îndreptate împotriva Uniunii Sovietice. Concernele respective coordonau activitatea subversivă a agenției lor în țara noastră, realizând, totodată, un permanent schimb de informații de spionaj.

Concomitent cu demascarea organizațiilor de spionaj și diversiune, organele securității statului luptau cu elementele burghezo-naționaliste, care, de asemenea, au desfășurat activitate subversivă împotriva statului sovietic pentru restaurarea capitalismului.

Fiind înfrinți în lupta deschisă cu puterea sovietică, naționaliștii burghezi au trecut la metode ascunse: sabotajul, diversiunea, spionajul. Astfel, la începutul anilor treizeci, nu-mai în raioanele de graniță ale Asiei Centrale, cekiștii, cu ajutorul populației locale, au depistat și făcut inofensive 66 de bande de spioni și diversioniști din rindul lor.

În perioada refacerii economice și a construirii fundamentului societății socialiste, acțiunile de subminare a economiei naționale au cunoscut o intensificare și mai mare. Alături de sabotaj și diversiune și-au făcut apariția specula, delapidarea, subminarea valutei sovietice, prin punerea pe piață a unor mari cantități de bani falși ș.a.

Procese sabotajelor au demonstrat cu certitudine faptul că activitatea lor a fost organizată și condusă de serviciile de spionaj străine.

În 1924—1925 au fost lichidate organizațiile de sabotaj de la uzina „Iugostal” din regiunea Niprului și de la minele din Kadievsk. Sabotorii împiedicau în mod sistematic îndeplinirea planurilor, ascundeau statului existența materiei prime, degradeau utilajele ș.a.m.d.

La începutul anului 1928, a fost descoperită o mare organizație de spionaj și sabotaj în Șahtinsk și în alte raioane ale Donbassului. Această organizație și-a început activitatea contrarevoluționară în 1922.

Acționând împotriva industrializării țării, sabotorii din Șahtinsk împiedicau îndeplinirea planurilor, produceau nemulțumiri în rindul muncitorilor, provocau conflicte între muncitori și administrație, tergiversau proiectarea și construirea a noi întreprinderi etc.

Inspiratorul nemijlocit al activității sabotorilor din Șahtinsk a fost „Centrul din Paris”, creat de elemente ostile din rindul capitaliștilor ruși emigranți.

În decursul primelor decenii de după revoluție, poporul nostru și organele de securitate au trebuit să ducă o luptă dificilă și perseverentă cu banditismul, la care au recurs ră-mășițe ale unor formațiuni albgardiste zdrobite, dar care nu renunțaseră de a se împotrivi puterii sovietice, precum și

chiaburi, anarhiști și elemente infractoare de drept comun. Numai în 1921—1922 au fost lichidate circa 90 de mari bande înarmate, ce acționau din indicația și sub conducerea serviciilor de spionaj străine.

Concomitent cu întreprinderea unor acte de sabotaj și diversiune, serviciile de spionaj și elementele ostile din interior au recurs și la folosirea altor forme de activitate, ca teroarea și provocările. Astfel, la 7 iunie 1927, un albgardist, agent imperialist, a omorât pe ambasadorul U.R.S.S. la Varșovia, P. D. Voikov. În Berlin și în mai multe orașe din China au fost organizate incursiuni provocatoare asupra reprezentanțelor sovietice. În aprilie 1930, agenții serviciilor de spionaj străine au încercat să arunce în aer reprezentanța noastră politică din Varșovia. În 1931, ei au săvârșit atentatul asupra ambasadorului japonez la Moscova, iar în martie 1932 asupra unui consilier german.

★

Serviciul de spionaj german a jucat întotdeauna un rol activ în realizarea planurilor politicii externe promovate de cercurile conducătoare ale statului german. Dar rolul lui a crescut îndcosebi în perioada imperialismului.

O dată cu venirea la putere a fascismului, s-a acordat o atenție extraordinară de mare organizării și conducerii serviciului de spionaj. În acea perioadă, în Germania a apărut noțiunea de „spionaj total”, adică atotcuprinzător.

Pentru pregătirea cadrelor chemate să ducă războiul secret, în Germania au fost create numeroase școli de spionaj. În cadrul lor se realiza pregătirea spionilor, diversioniștilor, teroriștilor și radiotelegrafiștilor.

De asemenea, pe lângă organele de stat cu atribuții de spionaj, funcționau și instituții particulare cu astfel de sarcini, ce aveau o mare pondere în sistemul statului fascist.

Acest aparat gigant de spionaj și diversiune al hitleriștilor a trecut la acțiuni de luptă cu mult timp înaintea începerii celui de-al doilea război mondial. Cu ajutorul lui, căpe-

teniile Germaniei fasciste au realizat o pregătire temeinică a cotropirii statelor Europei apusene. Agentura fascistă a Germaniei, folosindu-se de simpatia pentru fascism a multor state vest-europene și a unor conducători militari, a organizat lichidarea celor mai activi antifasciști, a cumpărat ori terorizat anumiți oameni politici șovăielnici.

Forțele principale ale tuturor organelor de spionaj și diversiune ale Germaniei au fost îndreptate împotriva statului nostru. În fața lor s-a pus sarcina de a obține în orice chip informații cât mai complete despre potențialul militar și industrial al Uniunii Sovietice. Aceste informații îi erau necesare lui Hitler și statului său major pentru elaborarea planului strategic al războiului în ansamblul său și al primelor operații, în cadrul cărora se preconiza înfrângerea deplină a Armatei Roșii. În același timp, agenți trimiși pe teritoriul nostru se străduiau să obțină informații despre forțele armate sovietice (despre numărul unităților, cantitatea și calitatea armamentului, dislocarea trupelor, în special a subunităților de aviație și de tancuri, despre fortificațiile din raioanele de graniță). Ulterior, după invadarea Uniunii Sovietice, spionii trebuiau să pună la dispoziția comandamentului militar german informații privind redislocările și depozitele de armament ale unităților militare, funcționarea transporturilor și activitatea industrială. Diversioniștii urmau să demobilizeze spatele frontului și să submineze capacitatea de luptă a militarilor. Această sarcină preconizau să o realizeze prin săvârșirea unor puternice acte de diversiune în industrie și în transporturi, incitarea spiritului naționalist între popoarele noastre etc.

În vederea înlăptuirii acestor planuri subversive, statele majore militare ale războiului secret au trimis pe teritoriul nostru mai multe mii de agenți, al căror număr creștea pe măsură ce se apropia momentul dezlănțuirii războiului. Așa, de exemplu, trimiterea în Uniunea Sovietică de spioni și diversioniști în 1940 a crescut față de 1930 de patru ori. Este caracteristic faptul că în această perioadă au fost trimiși spioni și teroriști mult mai calificați, dotați cu stații de radio

emisie-recepție, bani, armament și documente false. Lor, pe lângă culegerea de informații, li s-a fixat și sarcina de a arunca în aer poduri și căi ferate, de a distruge liniile de legătură, depozitele de armament și alte obiective importante, de a comite atentate împotriva reprezentanților puterii sovietice și a activiștilor de partid.

Scontind pe un război fulger, fasciștii au căutat să creze în U.R.S.S. așa-zisa coloană a cincea¹, pentru a submina din interior puterea și coeziunea societății sovietice. Dar, negăsind nici un sprijin în interiorul țării, agentura fascistă s-a dovedit a fi neputincioasă pentru a îndeplini în totalitate sarcinile stăpinilor săi. Aceasta nu înseamnă însă că nu a adus nici un prejudiciu statului nostru. Nu, acest prejudiciu a existat și a fost simțit atât în perioada premergătoare războiului, cât și în cea inițială, dar, din fericire, nu a atins astfel de proporții cum considera clica conducătoare fascistă. Serviciul de spionaj hitlerist nu a reușit să culeagă informații care să reflecte complet și în mod obiectiv potențialul militar și industrial al statului sovietic și capacitatea de luptă a forțelor noastre armate. Aceasta a fost una din cauzele principale ale eșecului calculelor strategice ale căpeteniilor fasciste din Germania.

Activitatea numeroaselor organe ale serviciului de spionaj hitlerist a fost în principal paralizată datorită vigilenței întregului popor sovietic, precum și muncii permanente a cekistilor. Este concludent faptul că din septembrie 1939 pînă în decembrie 1940, numai unitățile de grăniceri de la granițele apusene au făcut inofensivi cîteva mii de agenți germani; foarte mulți agenți japonezi au fost, de asemenea, reținuți în Orientul Îndepărtat. În iarna și în primăvara anului 1941, cekiștii au lucrat cu și mai multă perseverență. Concomitent cu reținerea agenților dușmani, ei au demascat un număr însemnat de rezidenți germani.

¹ Fasciștii, care în 1936 înaintau spre Madrid în patru coloane, au denumit coloana a cincea agentura lor din capitala Spaniei. De atunci, această denumire a devenit comună pentru spioni, diversioniști și trădători (N.A.).

După atacul mișelesc al Germaniei asupra Uniunii Sovietice, fasciștii au activizat și mai mult serviciul lor de spionaj. Efectiv, pe frontul sovieto-german au acționat peste 130 de organe de spionaj și de contraspionaj și au funcționat circa 60 de școli și cursuri speciale de instruire a cadrelor. Numai în 1942 au fost pregătiți în aceste școli peste șapte mii de spioni și aproximativ două mii cinci sute de diversioniști și radiotelegrafiști.

În condițiile lansării masive de către inamic peste linia frontului a spionilor și diversioniștilor, cekiștii și toți oamenii sovietici au trebuit să dovedească o vigilență deosebit de înaltă.

— Zi și noapte lucrau cekiștii în decembrie 1941 — își amintește Evgheni Anatolievici Zotov, participant la depistarea agenților așa-zisei „grupe moscovite”. Obținuserăm numeroase dovezi și date despre agenții ce erau instruiți în școlile Abwehrului... O parte au fost reținuți la locul de lansare. Pe alții îi lăsam să se încadreze în diverse uzine, întreprinderi, unități militare, pentru a culege cît mai multe probe materiale și a le cunoaște legăturile...

Descoperirea spionilor și diversioniștilor era destul de complexă. Deosebit de dificilă era demascarea agenților ce treceau linia frontului dîndu-se drept cetățeni sovietici care, chipurile, suferiseră de pe urma ocupanților fasciști. Este suficient să arătăm faptul că legendele elaborate agenților păreau de multe ori verosimile.

Iată un astfel de exemplu:

În vara anului 1942, la o unitate specială dintr-o divizie de pușcași a fost adus un om cu o barbă mare și cu haine murdare. În discuția cu lucrătorul operativ, arestatul s-a dat drept soldatul Fedinkov și a relatat o istorie destul de verosimilă a peripețiilor pe care le-ar fi trăit cu prilejul trecerii liniei frontului.

— La începutul lui iulie, a povestit el, în timpul ofensivei armatei nemțești în împrejurimile orașului Sebej, am fost rănit și luat prizonier, dar cu ocazia trimiterii în spatele frontului am reușit să fug. Noaptea am ajuns într-un sat, iar

acole am fost adăpostit de o colhoznică. Nici o clipă nu m-a părăsit însă gândul de a mă reîntoarce la ai mei. Cum mi s-a vindecat rana, am plecat din sat și noaptea am trecut linia frontului.

Totul părea adevărat. Regimentul pe care el l-a indicat luptase într-adevăr în raionul Sebej; în unitatea amintită existaseră realmente comandanții și locuitorii politici ale căror nume el le indicase. Semnificativ era și faptul că arestatul și-a încheiat astfel povestirea:

— Sunt foarte bucuros că, în sfârșit, am ajuns printre ai mei.

Ulterior, în urma unei verificări amănunțite a declarațiilor lui, s-a stabilit însă că în realitate nu era cel drept care se dăduse.

Ca atare, lucrătorul operativ l-a întrebat:

— În sfârșit, poate că acum veți declara adevărul. Spuneți, ce s-a întâmplat cu acel Fedinkov, al cărui nume vi l-ați însușit?

A fost, astfel, nevoit să recunoască că numele său real este Kostin și că provine dintr-o familie de chiaburi. La începutul războiului, Kostin a dezertat și a intrat în solda poliției germane. Apoi, hitleriștii l-au trimis la o școală de spionaj, iar după trei luni de instruire l-au trecut linia frontului.

În ce-l privește pe Fedinkov, acesta într-adevăr a fost rănit și cules de hitleriști de pe câmpul de luptă. La interogatoriu, el s-a comportat ca un patriot și, cu toate chinurile la care a fost supus, nu a divulgat secretul militar. Documentele lui Fedinkov, după ce a fost impușcat, i-au fost date de către hitleriști lui Kostin.

Din primele zile ale războiului, organele de spionaj ale Germaniei fasciste și mai ales Abwehrul au intensificat activitatea de trimitere în spatele frontului armatei sovietice a spionilor, diversioniștilor și teroriștilor. Față de 1939, în 1941 trimiterea de agenți în spatele frontului sovietic a cunoscut o creștere de 14 ori, în 1942 de 31 de ori, iar în 1943 de 43 de ori. Mulți dintre ei au fost însă descoperiți și lichidați de organele de securitate sovietice. De exemplu, din materialele

secrete în posesia cărora a intrat armata sovietică la sfârșitul războiului rezultă că o subunitate a serviciului de spionaj militar — Secția 104 a Abwehrului — a trimis în spatele frontului armatei sovietice, din octombrie 1942 până în septembrie 1943, 150 de grupuri de spioni și diversioniști, dar numai două dintre acestea au reușit să-și îndeplinească sarcinile. După aceleași documente, 90% din agentura trimisă în zona frontului până la o adâncime de 45—50 de km a căzut în miinile organelor de securitate sovietice.

Drept urmare, vigilența oamenilor sovietici și eficiența activității organelor de contraspionaj sovietice au făcut ca serviciul de spionaj hitlerist să nu obțină informații certe și complete despre planurile operativ-strategice ale comandamentului sovietic, despre dislocarea forțelor noastre armate și despre potențialul militar al țării. Este semnificativ faptul că în ajunul ofensivei gigantice a forțelor noastre armate în raionul Stalingradului, serviciul de spionaj hitlerist ajunsese la următoarea concluzie: „Se pare că adversarul nu are suficiente forțe pentru desfășurarea unor operațiuni de mare anvergură”. Comandamentul hitlerist nu avea, deci, o imagine clară asupra pregătirii armatei sovietice în vederea declanșării unor operații importante.

Paralel cu culegerea de informații, serviciul de spionaj hitlerist depunea eforturi colosale în vederea întreprinderii unor acțiuni de propagandă și agitație ostilă, precum și pentru săvârșirea unor acte de diversiune în întreprinderile industriale și în transporturi.

Dușmanul era puternic și necruțător, reușind uneori să-și pună în aplicare o parte din planurile sale. Numai în primele zile ale războiului, agenții fasciști au reușit să comită o serie de acte de diversiune, dintre care opt pe liniile de cale ferată Kirov și Okteabr. De asemenea, mizând pe lipsa de vigilență și pe indolența unor oameni, ei lansau diverse zvonuri menite să slăbească capacitatea de luptă a unităților și subunităților militare.

În esență, însă, intențiile hitleriștilor de a săvârși acte de diversiune de amploare au fost prevenite din timp.

În 1942 a fost descoperit și arestat un grup diversionist format din șase elemente, care avea sarcina să comită un act de diversiune asupra liniei de înaltă tensiune Uglici-Moscova. În aceeași perioadă, organele de securitate au reținut cîțiva agenți care intenționau să săvîrșească acte de diversiune într-o serie de obiective de apărare din Stalingrad.

În 1943, în orașul Prokopievsk a fost arestat și lichidat un grup de diversioniști fasciști, ce aveau sarcina să provoace explozii la mina de cărbuni din localitate. În cîteva alte raioane ale țării au fost, de asemenea, descoperiți agenți dușmani trimiși cu misiunea de a săvîrși acte de diversiune prin folosirea de bacterii.

În septembrie 1944, în localitatea Kurganovo din regiunea Smolensk au fost reținuți și apoi arestați un agent neamț, în uniformă de maior al armatei noastre și o femeie.

Serviciul de spionaj german îl dotase pe „maior” cu Steaua de aur de Erou al Uniunii Sovietice și cu alte ordine, precum și cu diferite materiale extrase, chipurile, din ziarele de front sovietice, în care erau descrise faptele lui de arme. După cum a rezultat însă în timpul cercetării penale, „eroul” și însoțitoarea lui aveau sarcina să săvîrșească un act de teroare deosebit de periculos.

Mulți dintre agenții hitleriști, fiind descoperiți, începeau să lucreze împotriva stăpînilor lor, transmitînd organelor de spionaj hitleriste informații cu caracter de dezinformare, pregătite de comandamentul trupelor sovietice.

Generalul-locotenent N. I. Jeleznikov, care conducea contraspionajul militar pe unul din fronturile sovietice, povestește :

— Sute de agenți fasciști prinși de organele securității statului lucrau sub controlul nostru și comunicau serviciului de spionaj german informații false. În decembrie 1942, în timpul pregătirii loviturii pe direcția Volhovsk, adversarul a fost dezinformat prin agenții „lui” din Tihvin, Bologoi, Vologda, Iaroslav, Ribinsk, Bejetk, Kalinin, Moscova, Gorki și dintr-o serie de alte orașe. De asemenea, în ajunul luptei de la Kursk,

comandamentul fascist a fost indus în eroare cu ajutorul a nouă agenți germani radiotelegrafiști, care lucrau sub controlul organelor securității statului. Caracterul „jocurilor prin radio” cu serviciul de spionaj al adversarului, pe care le realizau organele noastre de securitate este reliefat și de următorul exemplu :

În septembrie 1944, serviciul nostru de contraspionaj a reținut un grup de agenți fasciști, dotați cu o stație de radio emisie-recepție. Cu ajutorul acestei stații, pe care convențional am denumit-o „Bandura”, am transmis părții adverse materiale de dezinformare. Pentru a-i întări încrederea, am cerut chiar organului de spionaj hitlerist să trimită grupului întăriri. Adversarul a solicitat să-i comunicăm locul unde să fie lansați încă patru agenți. Acesta a fost ales la 5 km spre răsărit de localitatea Vele, în raionul Andreopol, unde chipurile își desfășura activitatea „Bandura”.

Comunicînd fasciștilor aceste date, am început pregătirile de întîmpinare a agenților hitleriști ce urmau să fie parașutați. În locul respectiv a fost trimisă o grupă operativă din cadrul Direcției de contraspionaj a frontului, formată din douăzeci de oameni. În componența ei au fost, de asemenea, incluși și foștii agenți dușmani folosiți în „jocul radio”, pentru a nu trezi „musafirilor” nici un fel de suspiciuni.

La 16 septembrie a fost interceptată următoarea radiogramă : „Astăzi, începînd cu ora 23,30, așteptați avionul. Aprindeți focurile”.

La ora 23,00, în locul menționat au fost aprinse trei focuri. După o oră a apărut avionul care, făcînd două viraje, a lansat agenții. Apoi, chiar în locul parașutării s-a organizat o masă în cinstea sosirii „oaspeților”. În felul acesta, au putut fi aflate de la ei toate problemele care interesau contraspionajul sovietic. Printre altele, s-a stabilit faptul că radiotelegrafistul dispunea de un nou cifru pentru realizarea transmisiilor și s-a aflat modul în care trebuiau să acționeze în caz de eșec. Acest lucru era folositor continuării „jocului radio” de către „Bandura”.

Cind totul era lămurit, „prietenii” au fost conduși la „bază”, spre o colibă. Aici, agenții dușmani au fost dezarmați și arestați.

„Jocul radio” a continuat cu succes. După două luni, a fost reținut un curier al serviciului de spionaj fascist, lansat tot cu avionul, care adusese pentru grupul „Bandura” armament, muniție, alimente și medicamente.

Deosebit de complexă și încordată a fost lupta cekiștilor pe teritoriul de unde trupele sovietice alungau dușmanul. Aici, ei trebuiau să curețe pământul sovietic de spionii și diversioniștii lăsați de cotropitorii fasciști germani pentru a desfășura activitate subversivă în spatele frontului armatei sovietice.

Astfel, după eliberarea raionului Polotki din Bielorussia, au fost descoperite douăzeci de cadre ale poliției militare germane, optzeci de agenți ai contraspionajului hitlerist și un număr însemnat de agenți provocatori pregătiți pentru a fi infiltrați în detașamentele de partizani.

Intr-o serie de raioane, cekiștii au depistat detașamente așa-zise de partizani, create de organele de contraspionaj hitleriste. Ele terorizau populația aflată pe teritoriul vremelnice ocupat, încercând astfel să submineze încrederea în partizanii sovietici. De exemplu, în raionul Troitki a fost descoperită și apoi demascată o rezidență a Gestapoului, care pretindea a fi fost comitetul de partid raional din ilegalitate. Acționând, chipurile, în numele comitetului de partid regional, aflat în ilegalitate, ea a întocmit o evidență a membrilor de partid rămași în raion și a creat „grupe de partid”, în rândul cărora a introdus agenți ai Gestapoului.

Părăsind Harkovul, contraspionajul hitlerist a recurs la un alt truc. Astfel, atunci cind tanchiștii sovietici au pătruns, în primăvara anului 1943, în oraș, au văzut pe stâlpii de telegraf și în alte locuri afișe ce conțineau un ordin din care rezulta că, o dată cu apropierea armatelor sovietice, puterea a fost luată de Sovietul militar revoluționar provizoriu.

În același ordin al „Sovietului” erau cuprinse dispoziții privind crearea organelor de milizie, mobilizarea bărbaților în

Armata Roșie și alte măsuri. În fond, s-a dovedit că sub acoperirea de Soviet militar revoluționar provizoriu în ilegalitate, Abwehrul își lăsase în Harkov propria sa rezidență de spionaj. În primele momente, aceste subterfugii au fost crezute de comandamentul sovietic, dar, nu peste mult timp, cekiștii au scos masca de pe chipul trădătorilor, trimițându-i în fața tribunalului militar.

Un curaj cu totul deosebit au dovedit cekiștii pe teritoriul aflat sub jugul fascist. Un exemplu concludent în această privință îl constituie activitatea lucrătorului de securitate Vladimir Alexandrovici Molodțov, membru de partid, erou al Uniunii Sovietice, și a tovarășilor lui de luptă. Stabilindu-se în catacombele Odesei ocupate, patrioții sovietici, în condiții de viață foarte grele, au determinat inamicul ca în decurs de aproape șapte luni să imobilizeze în localitate forțe însemnate, i-au adus acestuia mari pierderi și, totodată, au transmis cu regularitate la Moscova informații deosebit de prețioase.

Cekiștii prinși și condamnați la moarte de către hitleriști au dat dovadă de un spirit de sacrificiu extraordinar. La propunerea de a face cerere pentru a fi iertat, Molodțov a declarat: „Sintem pe pământul nostru și nu cerem îndurare dușmanilor”.

Fapte legendare a săvîrsit în spatele frontului inamic cekiștul erou al Uniunii Sovietice Nikolai Ivanovici Kuznetov, care făcea parte din detașamentul de partizani „Învîngătorii”. Cunoscînd limba germană la perfecție și dîndu-se drept ofițer neamț, el a reușit timp îndelungat să obțină informații deosebit de prețioase, care au ajutat comandamentul sovietic să întreprindă importante operații pe front.

Cu ajutorul activ al colaboratoarei sale, Valentina Konstantinovna Dovgher, el a întreprins, în septembrie 1943, un act de răzbunare asupra unor căpetenii hitleriste. În noiembrie 1943, ei au răpit de la domiciliul său și apoi au împușcat pe generalul Ilghen, care comanda forțele militare de represiune hitleriste. N. I. Kuznetov a murit eroic în februarie 1944.

Lucrătorii de securitate care acționau în spatele frontu-

lui inamicului se bucurau de ajutorul imens al populației locale. Cu toate acestea, ei erau nevoiți să-și desfășoare activitatea sub nasul organelor de contraspionaj și de represii ale dușmanului. Pericolul descoperirii lor era amplificat și de faptul că cu aceste organe colaborau deschis ori în secret o serie de trădători, recrutați de serviciul de contraspionaj nazist.

Un grup de astfel de trădători era condus din iunie 1942 de infractorul Skleanoi. Acest grup, care acționa pe teritoriul vremelnic ocupat din câteva regiuni ale țării noastre, avea sarcina de a descoperi și împușca lucrătorii de securitate sovietici, partizanii și alte persoane ce le acordau sprijin. Skleanoi și acoliții lui interogau patrioții sovietici și îi băteau, terorizau localnicii, jefuiau și omorau cetățeni cu nimic vinovați, siluiau femeile și puneau la cale alte ticăloșii. A sosit însă și ceasul răzbunării. Nimic nu a putut salva aceste fiare de la pedeapsa meritată. Ei au fost trimiși în fața tribunalului sovietic și lichidați. La fel ca și ei, și alți trădători și-au primit pedeapsa meritată.

Cloaca contemporană a serviciilor de spionaj capitaliste

După încheierea victorioasă a Marelui Război de Apărare a Patriei, Uniunea Sovietică, alături de celelalte țări socialiste, și-a intensificat eforturile pe drumul construirii socialismului și comunismului.

În același timp, burghezia monopolistă, în frunte cu miliardarii americani, a trecut aproape imediat la pregătirea unor noi aventuri militare. Și acolo unde miroase a praf de pușcă, întotdeauna serviciile de spionaj acționează cu o deosebită intensitate.

În prezent, în lumea capitalistă un rol deosebit de nefast îl au organele de spionaj ale S.U.A. Războiul secret dus de

serviciul de spionaj american a fost ridicat la rangul de politică oficială de stat și cunoaște o dezvoltare nemaiîntâlnită.

Organul principal de spionaj al S.U.A. este Agenția centrală de informații (C.I.A.). Ea culege date secrete din domeniile politic, economic, militar și tehnico-științific din majoritatea țărilor lumii și îndeplinește cele mai importante sarcini ale activității subversive desfășurate în străinătate. Tot aici se concentrează, se analizează și se sintetizează toate materialele mai importante obținute de alte organe ale serviciului de spionaj al S.U.A.

Guvernul american a investit C.I.A. cu imputerniciri extraordinare. Așa cum apreciază înșiși americanii, Agenția centrală de informații a fost transformată într-un al doilea guvern: guvernul invizibil. Conform legii „Despre Agenția centrală de informații” aprobată de congresul S.U.A. în 1947, aceasta poate folosi pentru a întreprinde acțiuni de spionaj ori a desfășura alte activități subversive mijloace materiale și efective ale organelor departamentale, ale instituțiilor de învățământ de stat și particulare, ale firmelor comerciale, organizațiilor științifice ș.a.m.d.

Foarte complet caracterizează C.I.A. Julius Wader în cartea sa „Gangsterii lui A. Dulles”:

„În sarcina Agenției centrale de informații — scrie el — intră desfășurarea spionajului politic și diplomatic, precum și militar, economic și tehnic, organizarea actelor de sabotaj, de diversiune și teroare.

Agentia centrală de informații este:

— organul care conduce toate serviciile secrete speciale americane:

— centrul de coordonare a serviciilor de spionaj ale tuturor țărilor legate de S.U.A. prin obligații contractuale;

— centrul de directivă al tuturor organizațiilor de emigranți și al uniunilor secrete a căror activitate este îndreptată împotriva țărilor socialiste;

— organul legat prin mii de fire de Direcția de informații internaționale, subordonată Departamentului de Stat.

Agentia centrală de informații culege și prelucrează informațiile pentru:

— serviciul de spionaj al forțelor armate terestre;

- serviciul de spionaj al forțelor militare navale;
- serviciul de spionaj al forțelor militare aeriene;
- aparatul coordonator al poliției federale;
- serviciul secret special al Comisiei pentru energia atomică a S.U.A.

În același timp, C.I.A. este organul care controlează activitatea Direcției securității naționale, ce are sarcina de a cîntări și descifra informațiile secrete. Această direcție are legături cu serviciile de spionaj ale altor state capitaliste. Utilizînd cele mai perfecționate mijloace tehnice, Direcția securității naționale organizează, de asemenea, ascultarea convorbirilor ce se poartă prin canalele radio internaționale.

Săptămînalul burghez italian „Tempo” din 18 iulie 1960, în articolul despre fostul conducător al C.I.A., A. Dulles, și Agenția centrală de informații a S.U.A., scria că bugetul C.I.A. este de patru ori mai mare față de cel al F.B.I., care are în componența sa 6 mii de agenți, 8 mii de funcționari și 54 de compartimente. Bugetul Departamentului de Stat, se spune în articol, cu ambasadorii și miniștrii plenipotențiar, cu toate cheltuielile pentru întreținerea reprezentanțelor diplomatice din toate țările lumii, este mai mic decît bugetul C.I.A. În același articol, autorul arată că, în afara sediului de bază, C.I.A. dispune de încă 30 de alte clădiri și de 25 de secții în multe țări ale lumii. Ea controlează, de asemenea, alte nouă organe de spionaj americane.

Totul demonstrează că C.I.A. este un imperiu al mantiei și pumnalului. Ziariștii americani D. Wise și T. Roos au publicat în revista „Look” (numărul din 18 iunie 1964) un articol cu un titlu foarte semnificativ: „C.I.A. — guvernul invizibil”. În el, printre altele, se spune:

„În prezent, în Statele Unite sînt două guverne: unul vizibil și celălalt invizibil. Primul este guvernul despre care cetățenii citesc în ziare, iar copiii învață în manuale. Al doilea, guvernul invizibil, se ocupă cu culegerea de informații, plănuieste și execută operații secrete pe tot globul pămîntesc.

Agenția centrală de informații este inima guvernului invizibil. Dar din acest guvern fac parte încă nouă organe (Consiliul național de securitate, direcția de spionaj a Ministerului Apărării, Agenția națională de securitate, serviciul de spionaj al armatei terestre a S.U.A., serviciul de spionaj al forțelor militare maritime ale S.U.A., serviciul de spionaj al forțelor militare aeriene ale S.U.A., Biroul de informații și

cercetare al Departamentului de Stat, Comisia pentru energia atomică și F.B.I.-ul), precum și multe persoane și organizații particulare, care la prima vedere par a fi părți componente normale ale aparatului de stat obișnuit. El cuprinde chiar și firme de afaceri și institute ce se crede că sînt particulare. Hotărîrile importante privind pacea și războiul se iau în necunostință de cauză pentru opinia publică. Cetățenii informați au motive să presupună că deseori politica externă a Statelor Unite acționează public într-o direcție, iar în secret — prin guvernul invizibil — într-alta opusă.

Rețeaua de spionaj a devenit un larg aparat, ascuns de ochii lumii, în care lucrează aproximativ 200 de mii de oameni și care cheltuiește cîteva milioane de dolari pe an...

Practic, poporul american nu știe nimic despre guvernul invizibil. Efectivele acestui guvern sînt conspirate. Activitatea lui este ultrasecretă. Bugetul lui, de asemenea. Se presupune că un grup restrîns de membri ai congresului este informat de guvernul invizibil în legătură cu acțiunile pe care le întreprinde, dar, practic, ei cunosc puține lucruri despre activitatea sa. În străinătate, ambasadorii americani se zice că ar avea sub control activitatea agenților guvernului invizibil. Dar agenții au propriile lor canale de legătură și codurile lor. După părerea unei comisii senatoriale, puterea ambasadorilor este doar o „fiecțiune politicoasă”.

Toți consideră că guvernul invizibil se află sub controlul direct al Consiliului național de securitate. În realitate însă, multe hotărîri importante ale guvernului invizibil nu se discută niciodată în ședințele Consiliului național de securitate. De ele se ocupă un directorat, cunoscut sub denumirea de „grupă specială”. Cine face parte din această grupă, nimeni nu știe, în afara unui cerc foarte restrîns de persoane din guvernul invizibil.

După lege, vicepreședintele este membru al Consiliului național de securitate, dar el nu participă la luarea hotărîrilor de către „grupă specială”. Lyndon Johnson nu a avut legătură cu guvernul invizibil decît atunci cînd a depus jurămîntul în calitate de-al 36-lea președinte al Statelor Unite. La 23 noiembrie 1963, la prima oră a activității lui de președinte, imputernicitul Casei Albe pentru problemele de securitate, Bundy, prin care fostul președinte Kennedy ținea legătura cu „grupă specială”, l-a condus pe Johnson la punctul de comandă secret, aflat undeva în subsolul Casei Albe. Acolo, înconjurat de cartoteci ultrasecrete și de aparatură electronică, D. J. Mc Cone, directorul Agenției centrale de informații și membru al „grupele speciale”, l-a informat asupra situației existente.

Mc Cone l-a înlocuit pe A. Dulles în funcția de director al C.I.A. în noiembrie 1961...

Sediul betonat al statului major al C.I.A. este o diademă arhi-

tecturală dispusă într-o splendoare bucolică din Langley — localitate puțin cunoscută și ascunsă discret de o perdea deasă de pomi.

Individul care merge spre sediul statului major al C.I.A. privește la o tăblită pe care se află inițialele B.O.D. (Biroul drumurilor publice) și dintr-o dată se trezește în fața unui gard înalt reticular, care înconjoară întreaga porțiune de teren. Pe gard se află inscripții, dar nici una nu arată că acolo se află C.I.A. Pe una dintre ele scrie: «Proprietatea guvernului S.U.A. — numai pentru persoane oficiale» pe alta: «Fotografierea este interzisă», iar pe a treia: «Intrarea străinilor este interzisă». În spatele porților se află clădirea pazei...

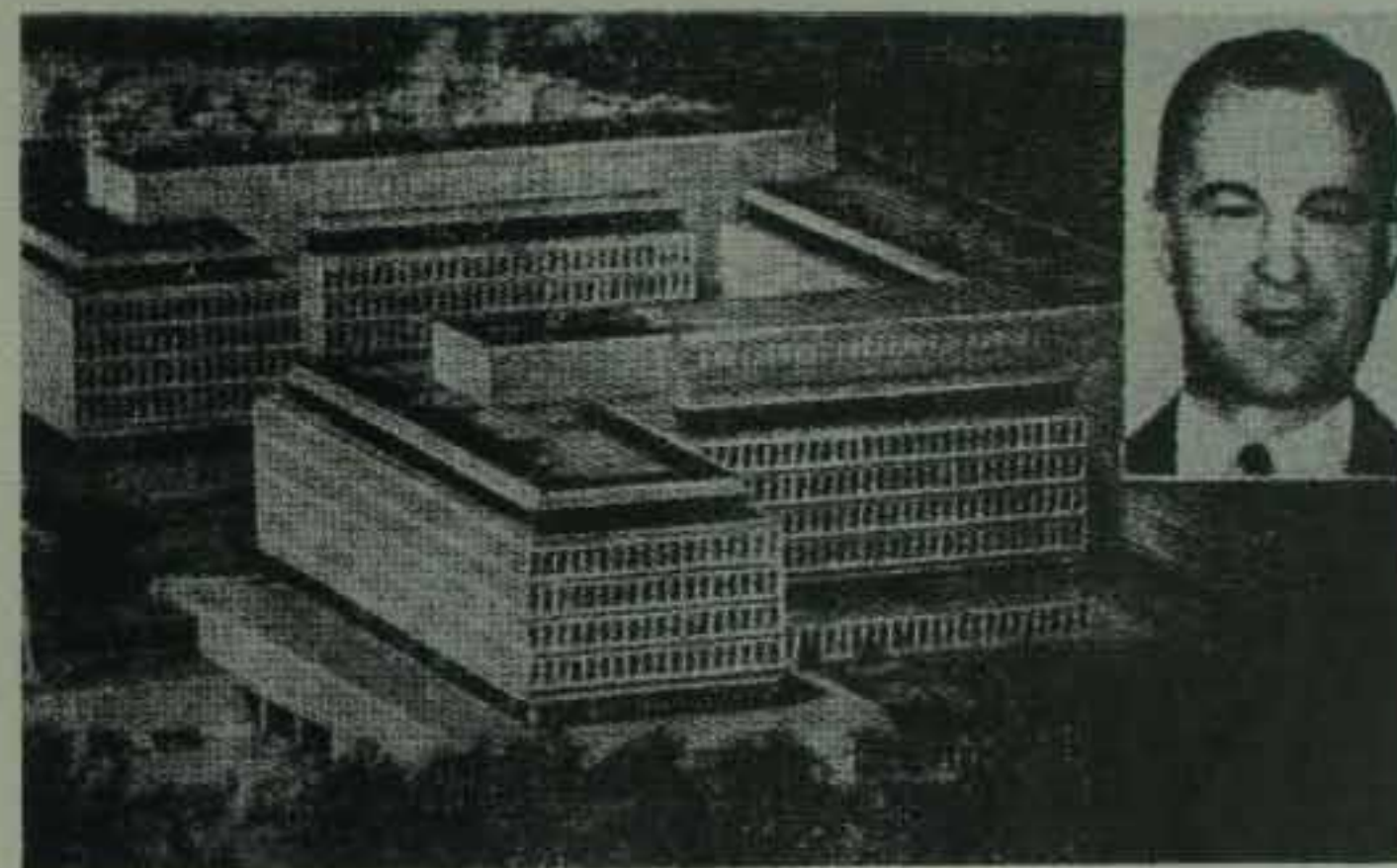
Pe acoperiș sunt montate antene speciale de radio, a căror procurare a costat 50 de mii de dolari. Ele constituie o parte importantă a sistemului de legătură al C.I.A. cu întreaga lume. În fundul clădirii se găsește postul central de control, ce se află în legătură cu sistemele de alarmare instalate în întreaga clădire. La trei cuptoare care au costat 105 mii de dolari se ard hirtii secrete care nu mai sunt folosite.

Deschizând poarta, vizitatorul poate ajunge până la un postament din marmură care, pe partea stângă, are o inscripție: «Și tu vei afla adevărul, iar adevărul te va face liber — Ioan VIII—XXXII». Aici el va fi oprit de paznic. Mai departe, este condus în camera de primire, unde va fi înregistrat. După aceea, însoțitorul, dacă consideră necesar, îl duce într-un hol spațios, pe tavanul căruia se află o inscripție imensă: «Agenția centrală de informații», având la mijloc capul unui vultur. Mergând pe coridoare, vizitatorul poate observa că marea majoritate a ușilor sunt închise și nu au tăblite care să le indice destinația, fapt ce creează imaginea falsă că în clădire nu s-ar afla nimeni.

La fel cu un cuișat de escadră, citadela C.I.A. este împărțită în compartimente. Lucrătorul dintr-un compartiment nu poate ști ce se face la o distanță de câțiva metri, în cealaltă parte a peretelui.

Printre instalațiile speciale se află un laborator științific, a cărui construire și dotare au costat 200 de mii de dolari. Aici, C.I.A. perfecționează unele dintre modelele sale de arme miniaturizate, pregătește cernelurile invizibile, substanțe explozive speciale și alte instalații. Una dintre instalații într-adevăr uimitoare este creierul electronic, care păstrează și furnizează muni de informații necesare statului major. Biblioteca C.I.A. are patru compartimente: unul cu cărți și documente obișnuite, altul special cu informații secrete biografice și economice, al treilea cu materiale documentare, iar în al patrulea se află creierul electronic.

În afara unei cantități imense de informații secrete ce sosesc la Langley, C.I.A. primește în fiecare lună 200 de mii de ziare, cărți și

Sediul Agenției centrale de informații. Sus, în colțul din dreapta, se află R. Helms, unul dintre șefii spionilor americani.

alte materiale publice. Informațiile se păstrează pe 40 de milioane de cartoteci perforate.

C.I.A. are, de asemenea, o bibliotecă specială cu literatură beletristică pe teme de spionaj. Aici se află mii de volume, vechi și noi, despre diverse cazuri de spionaj.

Lucrătorii C.I.A. duc o viață izolată...

Mulți dintre tinerii lucrători ai C.I.A. sînt recrutați din colegii. De obicei, în toate universitățile mari se află un om care în mod secret caută «talente» pentru C.I.A. Cei recrutați din colegii sînt înregistrați în calitate de cursanți ai C.I.A.

Din fiecare o mie de oameni punctați pentru a lucra în C.I.A., sînt triați în urma verificării loialității 200. Aproximativ 22 din 200 sînt eliminați deoarece «beau cam mult, vorbesc cam mult, au rude în spatele cortinei de fier și, ca urmare, se pot afla sub influență străină...». Nu toți cei care trec aceste bariere lucrează însă în statul major sau în compartimentele secrete din străinătate.

Deși puțini dintre americani cunosc aceasta, C.I.A. are secții în 20 de orașe ale țării. Legea din 1947 despre securitatea națională, în baza căreia a fost creată C.I.A., spune că «Agenția nu trebuie să aibă atribuții politienestii și de justiție și nu trebuie să se ocupe de problemele securității interne». Întrucît ea a fost creată numai pentru a desfășura activitate de spionaj în străinătate, se poate pune întrebarea de ce C.I.A. are secții în S.U.A.? Lucrătorii C.I.A. răspund că secțiile ar fi necesare pentru culegerea de informații din interiorul S.U.A. despre alte țări, mai ales de la cei care se întorc din călătorii efectuate în țările respective.

În străinătate C.I.A. acționează în principal sub acoperirea ambasadelor și a reprezentanțelor comerciale. În unele regiuni ale lumii, ea are mici întreprinderi de afaceri, care în realitate îi slujesc drept acoperire. Nimic nu preocupă C.I.A. în așa măsură ca găsirea unor modalități de acoperire cît mai adecvate, deoarece acestea formează mantia necesară cavalerului cu pumnal, respectiv spionului de profesie. Ambasadele Statelor Unite din întreaga lume au un etaj ori un compartiment secret unde sînt instalați reprezentanții C.I.A. Ei își recrutează «agenți localnici» pentru culegerea informațiilor de spionaj.

În afara C.I.A., mai desfășoară activitate de spionaj împotriva altor țări și organele de informații ale unor instituții de stat ale S.U.A., cum sînt: Departamentul de Stat, Agenția de informații, Ministerul Finanțelor, Serviciul privind emigrarea ș.a. Dintre organele de informații ale acestora, un loc aparte ocupă Direcția de spionaj a Ministerului Apărării.

Ea a fost creată la 1 octombrie 1962 și a început să concureze din ce în ce mai mult C.I.A. În prezent, Pentagonul și, implicit, organul său de spionaj, dispunând de cele mai noi mijloace tehnice în domeniul spionajului, inclusiv de sateliți artificiali, înfăptuiește un program general privind spionajul militar, repartizează sarcinile armelor din subordine referitoare la culegerea de informații, prelucrează și raportează președintelui informațiile secrete cu caracter militar pe care a reușit să le procure.

Recrutarea cadrelor care să lucreze în organele de spionaj ale S.U.A. se face din rîndul reprezentanților celor mai reacționare pături ale societății americane. Cadrele de conducere aparțin, de regulă, oligarhiei statului ori înaltelor cercuri militare, strîns legate de monopolurile americane.

Totodată, în organele de spionaj ale S.U.A. își desfășoară activitatea numeroși ingineri, economiști, precum și funcționari din diverse departamente și instituții. Conducătorii serviciului de spionaj american acordă o mare atenție pregătirii propriilor lor cadre. Pentru aceasta a fost creată o rețea largă de instituții de învățămînt de spionaj, superioare și medii. Ele se află nu numai în America, ci și în alte țări, ca Turcia, Italia, R. F. a Germaniei, Japonia etc.

Un partener activ al S.U.A. în cadrul războiului secret este serviciul de spionaj englez. Conducerea activității sale se află în cele mai înalte sfere guvernamentale, și în primul rînd în miinile șefului guvernului. Acest lucru evidențiază faptul că cercurile guvernamentale engleze consideră serviciul de spionaj ca unul dintre instrumentele de bază ale politicii lor agresive.

În afara organelor centrale, subordonate primului ministru, în Anglia funcționează un întreg sistem de alte subdiviziuni de spionaj. În vederea conducerii lor, precum și pentru prelucrarea și aprecierea informațiilor de spionaj, guvernul a creat o serie de organe de coordonare.

Cele mai importante organe de spionaj ale Angliei, care duc războiul secret în străinătate sînt Intelligence Service,

precum și direcțiile de spionaj ale Ministerului Apărării, Ministerului Aviației și Amiralității.

În condițiile actuale, activitatea serviciului de spionaj englez își îndreaptă ascuțișul în primul rînd împotriva statelor socialiste, precum și a țărilor ale căror popoare au aruncat de pe umerii lor jugul asupririi coloniale.

În războiul secret dus împotriva țărilor socialiste, un rol din ce în ce mai important joacă organele de spionaj ale R. F. a Germaniei.

Înainte de a reliefa principalele caracteristici ale serviciului de spionaj vest-german, este necesar să evidențiem faptul că, după capitularea Germaniei fasciste, organele de informații și contrainformații ale S.U.A. și Angliei au folosit pe deplin, în interesul lor, cadrele spionajului hitlerist care, în marea lor majoritate, au fugit în Occident.

Printre cei pe care serviciile de spionaj american și englez i-au întîmpinat cu brațele deschise s-a aflat și fostul colaborator al lui Hitler, Otto Skorzeny, căruia în timpul războiului i-au fost încredințate operații secrete dintre cele mai complicate. În 1943, el a fost numit șef al secției de spionaj a S.D.-ului. De asemenea, din însărcinarea lui Hitler, Skorzeny a creat un serviciu secret, care avea misiunea de a organiza acte de diversiune nu numai în Uniunea Sovietică, ci și în alte state.

În acea perioadă, în jurul lui Skorzeny se adunaseră cei mai înveterați spioni și asasini. Din rîndul lor a format șase batalioane de pușcași, pe care le-a folosit în operațiile de represiune întreprinse împotriva partizanilor sovietici.

După capitularea Germaniei hitleriste, Skorzeny, cu ajutorul serviciului de spionaj american, a reușit să scape de pedeapsa pe care o merita. În 1948, el a apărut în S.U.A. în rolul de... mentor al colegilor săi americani în probleme de lansări și evacuări ale agenților parașutiști. În ultimii ani, ca și alți agenți hitleriști, el este folosit pentru pregătirea planurilor agresive împotriva țărilor socialiste.

Guvernul R. F. a Germaniei și-a creat organele sale de spionaj, contraspionaj și polițienești după modelul celor hitle-

riste. Cele mai importante sînt : Serviciul federal de informații, organele de spionaj și de contraspionaj ale Ministerului Apărării și Departamentul federal pentru apărarea Constituției.

Cercurile conducătoare vest-germane au pus la dispoziția serviciului de spionaj sume importante de bani. De pildă, în 1962, Serviciul federal de informații a primit 52,5 milioane de mărci, această sumă crescînd în ultimii ani în mod simțitor. Nu este greu să ne imaginăm proporțiile cheltuielilor menționate dacă le luăm, de exemplu, prin comparație cu cele ale fostelor organe de spionaj ale Germaniei. Astfel, înainte primului război mondial, cheltuielile pentru spionaj ale Germaniei se ridicau la suma de 500 de mii de mărci pe an, iar în 1943 cele necesare Abwehrului atingeau 31 de milioane de mărci.

Efectivele Serviciului federal de informații se ridică în prezent la circa 5 mii de cadre calificate. El își completează aparatul, în primul rînd, cu foști colaboratori ai organelor de spionaj, contraspionaj și polițienești fasciste.

Pentru a li se asigura conspirativitatea, subdiviziunile Serviciului federal de informații acționează sub acoperirea de instituții oficiale, firme particulare etc. Așa de exemplu, aparatul central al Serviciului federal de informații acționează sub acoperirea „Direcției federale pentru problemele proprietății”.

„Spre deosebire de alte instituții, scria ziarul «Westdeutsches Tageblatt» din 26 mai 1960, Serviciul federal de informații este organizat cu totul altfel. Este inutil să cauți rezidențele sale, cu toate că în fiecare oraș sînt cîteva. Aceste rezidențe nu sînt legate între ele. S-ar putea ca una să acționeze sub acoperirea unui magazin pentru vinzarea fructelor, astfel încît în încăperea principală să se facă comerț cu portocale, iar în alta doșnică să se vîndă marfă de un alt sortiment — informații secrete.”

Dacă pe timpul lui Hitler serviciul de informații al Germaniei fasciste era forța de bază a spionajului imperialist, astăzi un astfel de rol este deținut de cel al S.U.A. Serviciul de spionaj american are nu numai un caracter total, dar și

global. În această privință, fostul director al C.I.A., A. Dulles, declara : „În zilele noastre, serviciul de spionaj realizează o supraveghere permanentă în toate regiunile lumii, chiar dacă într-un moment dat atenția diplomaților și militarilor este îndreptată în mod deosebit către un anumit loc. Acum, în activitatea de informații nu trebuie să te limitezi numai la cadrul cîtorva țări. Arena conflictului nostru este întreaga lume”.

La 9 mai 1960, Herter, care pe atunci era secretar de stat, a declarat că președintele Eisenhower încă de la începutul activității sale în calitate de președinte a dat indicații să se culeagă prin toate mijloacele posibile informații despre Uniunea Sovietică. Pe baza acestei directive a șefului statului, au fost elaborate și realizate programele care prevedeau violarea spațiului aerian al U.R.S.S. de către avioane americane și au fost stabilite multe alte acțiuni de subminare împotriva țării noastre. Eisenhower a explicat aceasta ca fiind „o necesitate vitală” și a declarat că executarea, de exemplu, a unor zboruri în scop de spionaj deasupra Uniunii Sovietice a fost și rămîne „o politică calculată a S.U.A.”.

În ce privește centrul geografic al serviciilor de spionaj imperialiste, se poate spune cu certitudine că acesta este teritoriul R. F. a Germaniei. În afara propriilor organe de spionaj, în R. F. a Germaniei se află și „detașamentele de asalt” ale serviciilor de spionaj american și englez.

Din date sigure se cunoaște că pe teritoriul R. F. a Germaniei se află în prezent peste 40 de subdiviziuni ale serviciului de spionaj american. La Frankfurt pe Main, în clădirea concernului Farbenindustrie își are sediul filiala Agenției centrale de informații. Acest organ mai are subunități încă în unsprezece mari orașe vest-germane. De asemenea, la Heidelberg se află un serviciu de spionaj al statului major al comandamentului european al armatei americane.

Totodată, în Berlinul occidental acționează peste 90 de centre ale serviciilor de spionaj din principalele state capitaliste.

Aceste servicii de spionaj folosesc în mod activ în interesele lor și organizațiile reacționare ale emigranților aflate în R. F. a Germaniei, cărora le acordă ajutor material și de altă natură.

Principalele direcții ale activității de spionaj și diversiune

Fostul director al C.I.A., A. Dulles, în cartea sa „Arta informațiilor”, scria: „Noi trebuie să cunoaștem totul despre întreaga lume... Pentru a pătrunde peste barierele securității blocului comunist trebuie să recurgem la metode speciale, care sînt caracteristice numai operațiunilor secrete de spionaj”.

Astfel, „a ști totul despre întreaga lume”, „a recurge la metode speciale, care sînt caracteristice numai operațiunilor secrete de spionaj” — constituie orientarea strategică dată la timpul respectiv organelor de spionaj americane. Și astăzi, această orientare formează principiul dirigitor de acțiune pentru întreaga rețea de spionaj și diversiune a S.U.A. Spionii americani caută cu stăruință informații cu caracter economic, militar și politic în toate țările lumii. Nu fac excepție nici țările aliate din cadrul blocurilor agresive. Dar principalele lovituri ale tuturor organelor de spionaj și diversiune ale S.U.A. și ale altor țări capitaliste sînt îndreptate împotriva statelor socialiste și a țărilor care luptă pentru o dezvoltare națională independentă.

Serviciile de spionaj imperialiste urmăresc toate transformările ce au loc în țara noastră. Ele studiază cu atenție situația industriei, productivitatea muncii, modul cum este introdusă tehnica nouă, starea agriculturii, a transporturilor, situația materială a oamenilor muncii, ritmul construcțiilor de locuințe, cultura, învățămîntul și multe alte probleme. Pe

scurt, se interesează de toate laturile vieții și activității poporului sovietic.

Totuși, în activitatea pe care o desfășoară împotriva U.R.S.S. sînt și probleme cărora li se acordă o importanță deosebită.

O primă grupă cu astfel de probleme este destinată transpunerii în viață a acelor idei absurde de a distruge Uniunea Sovietică pe cale armată, la care cercurile imperialiste ale S.U.A. nu au renunțat încă. Generalii Pentagonului consideră că ei vor putea obține succesul în război numai în cazul în care vor reuși să dea o lovitură atomică neașteptată asupra unor obiective dinainte stabilite de pe teritoriul U.R.S.S.: nucleare, a centrelor industriale cele mai importante, întreprinderilor de apărare, aerodromurilor, obiectivelor mai importante din transport ș.a.

Corespunzător acestor planuri delirante, cercurile imperialiste orientează organele de spionaj și diversiune, înainte de toate, asupra subminării capacității de apărare a Uniunii Sovietice și a pregătirii de luptă a trupelor noastre. De aceea, acordă o mare atenție culegerii de informații despre forțele armate ale U.R.S.S., despre noile tipuri de armament, numărul și dislocarea trupei. În acest cadru, o atenție primordială se acordă obținerii de date privind tehnica rachetelor, puterea nucleară, aviația strategică, flota de submarine etc. Un mare interes manifestă față de informațiile privind pregătirea de luptă a unităților militare sovietice, mișcările de trupe și modul de instruire a lor. Se fac încercări pentru a realiza o supraveghere sistematică asupra unor obiective militare. Astfel, agentul Smaldfeldt, arestat în 1961, avea sarcina să supravegheze un obiectiv al armatei sovietice, dispus într-un raion din Berlin, și să comunice toate schimbările ce se produc în cadrul acestuia. Il interesau în mod deosebit modul cum este asigurată paza obiectivului, locul de dispunere a lui, precum și a depozitelor de muniții și carburanți.

Ținînd seama de faptul că nu este deloc simplu să obțină informații secrete cu caracter militar, șefii serviciilor de

spionaj străine caută să determine militari sovietici să trădeze patria. Într-o instrucțiune a unui serviciu de spionaj capitalist se arată, în această privință, următoarele: „Scopul activității noastre este să ne infiltrăm agenții în armata sovietică. Acest lucru se poate realiza prin diferite mijloace și căi. Căia directă, care asigură un succes mai mare, este recrutarea de agenți nemijlocit din rândurile armatei sovietice”.

În scopul menționat, serviciile de spionaj caută intens printre militarii sovietici persoane care ar putea fi pretabile recrutării.

Un oarecare Jbanov, care un timp și-a făcut serviciul pe teritoriul Republicii Democrate Germane, a simțit pe deplin tentaculele spionilor vest-germani. Decăderea lui a început în momentul când, aflindu-se în învoire, a cunoscut pe nemțoaica Ursula, femeie cu comportări ușoare, cu care a început să conviețuiască. Aflind de această legătură, serviciul de spionaj al R. F. a Germaniei a început să-i plaseze lui Jbanov femeii, care l-au stors de bani, făcându-l astfel vulnerabil recrutării.

Paralel cu încercările de a determina anumiți militari sovietici să trădeze patria, serviciile de spionaj capitaliste caută să realizeze supravegherea anumitor obiective militare prin intermediul agenților lor care vin în țara noastră în mod legal, sub diferite acoperiri verosimile, precum și cu ajutorul unor mijloace tehnice. Agenții respectivi analizează în mod scrupulos chiar și informațiile fragmentare din presă și scrisorile ce le cad în mină, ascultă convorbirile unor cetățeni sovietici insuficient de vigilenți etc.

În cartea amintită, „Arta informațiilor”, Dulles își sfătuiește colegii: „Culegerea informațiilor de spionaj se realizează prin mijloace diferite și nu toate dintre acestea sînt secrete. Informații cu caracter de spionaj se pot obține din ziare, cărți, publicații științifice și tehnice, rapoarte oficiale privind ședințele guvernamentale, radio, televiziune ș.a.m.d. Chiar și un roman sau o piesă poate să conțină informații folositoare despre situația din țară”.

Urmînd aceste indicații, ambasaderele statelor imperialiste

de la Moscova cheltuiesc lunar sume mari de bani pentru a cumpăra cărți, reviste și ziare sovietice. Materialele respective sînt trimise, pentru a fi „prelucrate”, unor centre speciale care, într-o serie de state capitaliste, dispun de un aparat imens de cadre cu o înaltă calificare. În vederea culegerii de informații secrete despre diferitele laturi ale vieții Uniunii Sovietice, se practică pe scară largă introducerea agenților organelor de spionaj în rândul specialiștilor străini care lucrează în întreprinderile industriale sovietice, al personalului expozițiilor internaționale, al studenților și aspiranților ce studiază în țara noastră, al participanților la festivalurile internaționale, al trupelor teatrale și muzicale, al echipelor sportive, echipajelor vapoarelor etc.

În fața noastră se află materialele privind pe agenta serviciului de spionaj american Kati Corb. Această femeie de 28 de ani din Republica Democrată Germană lucra ca traducătoare la C.A.E.R. Legăturile ei cu serviciul de spionaj american au fost precedate de anumite împrejurări. Printre acestea, foarte important s-a dovedit faptul că Corb a locuit în Berlin la o bătrînă habotnică. Discuțiile de „salvare a spiritelor” purtate împreună au avut drept rezultat faptul că Corb a căzut sub influența acelei fanatice credincioase și a intrat în secta evanghelistă. În același timp, ea dorea să se îmbrace mult mai bine decît îi permiteau veniturile bănești și, din această cauză, deseori ducea lipsă de bani.

În 1954, a primit o invitație de la un fost coleg al său, fugit în R. F. a Germaniei, de a vizita Berlinul occidental. Acolo a făcut cunoștință cu reprezentanții serviciului de spionaj american. Exploatîndu-i sentimentele religioase, precum și dorința de căpătuială, ei au recrutat-o în calitate de agent.

La început, i-au cerut mai puțin: să le comunice situația din instituția în care lucra atunci, iar apoi unele informații despre trupele sovietice. În continuare, spionii americani au solicitat-o ca, folosindu-se de faptul că cunoaște limba rusă, să caute să intre într-o slujbă de mai mare răspundere și iat-o mergînd la Moscova pentru a lucra în C.A.E.R.

— Înainte de a pleca la Moscova — răspunde Corb la întrebarea anchetatorului —, agenții americani și vest-germani m-au instruit asupra modului cum să-mi conspir acțiunile. Ei m-au dotat cu cifruri, cu indigou pentru scrierea secretă, cu un pașaport fals vest-german (în cazul că trebuia să fug), cu o geantă și o sacoșă în care erau amenajate ascunzători. Toate aceste obiecte le luam cu mine la ședințele C.A.E.R. ce aveau loc în diferite țări. Când veneam la Berlin, predam toate informațiile culese spionilor americani. Mă plăteau bine. După calculul meu, mi-au dat circa 15.000 de mărci vest-germane.

— Cum culegeați informațiile secrete ?

— Foarte simplu — răspunde Corb. Eu participam la toate ședințele C.A.E.R., iar atunci când dactilografiam documentele secrete făceam unul în plus, pentru mine, pe care îl introduceam în ascunzătoarea din geantă și îl duceam acasă. Apoi, pînă îl predam americanilor, îl țineam în ascunzătoarea din sacoșă.

Corb a fost arestată în iulie 1959 și predată organelor de stat ale Republicii Democrate Germane. Tribunalul a condamnat-o la închisoare pe viață.

O mare importanță acordă spionii americani subminării potențialului militar, economic și moral-politic al statelor socialiste. În acest scop, guvernul S.U.A. cheltuiește anual 100 de milioane de dolari. C.I.A. și alte organe de spionaj se străduiesc în toate chipurile să stabilească și să mențină contacte cu adversarii regimului socialist, cu clerul reacționar și cu elemente infractoare. Toți aceștia le sînt necesari pentru pregătirea și realizarea de acte diversioniste și teroriste, de subminare, sabotaj, diversiune ideologică și banditism politic. De asemenea, recurgînd la diverse provocări, încearcă să producă în rîndul oamenilor muncii nemulțumiri față de ordinea existentă, să discrediteze conducătorii de partid și de stat, să pună piedici dezvoltării economiei naționale a țărilor socialiste.

O altă direcție importantă a războiului secret desfășurat de serviciile de spionaj capitaliste în etapa actuală este activitatea de subminare a unității țărilor socialiste și a inițiativelor întreprinse de ele pe plan internațional. În acest domeniu, ponderea o pun pe provocările politice, pe propagandă ostilă și pe dezinformare. Totodată, se străduiesc să provoace conflicte la graniță, să discrediteze producția industrială a uneia sau a alteia dintre țările socialiste ș.a.m.d.

TACTICA CONDUCĂTORILOR RĂZBOIULUI SECRET

Garda neagră înaintează

Vara, nopțile în sud sînt întunecoase. Deosebit de întunecoase sînt nopțile în această parte a anului în munți.

În jur este liniște, dar urechea atentă a grănicerului surprinde multe zgomote. Din cînd în cînd își ia zborul o pasăre de noapte, fuge cîte o fiară, începe să bată vîntul și să se miște frunzele copacilor. Dar dacă nu este o fiară și nu este nici vîntul, ci un dușman care vrea să treacă granița?

Nopțile în sud sînt întunecoase și grănicerul știe că dușmanul s-ar putea folosi de această împrejurare. Și chiar într-o astfel de noapte, la un detașament de grăniceri din Gruzia, aflat la peste două mii de metri deasupra nivelului mării, s-a dat alarma că a fost încălcată granița. Judecînd după urmele lăsate, se putea deduce că erau doi infractori.

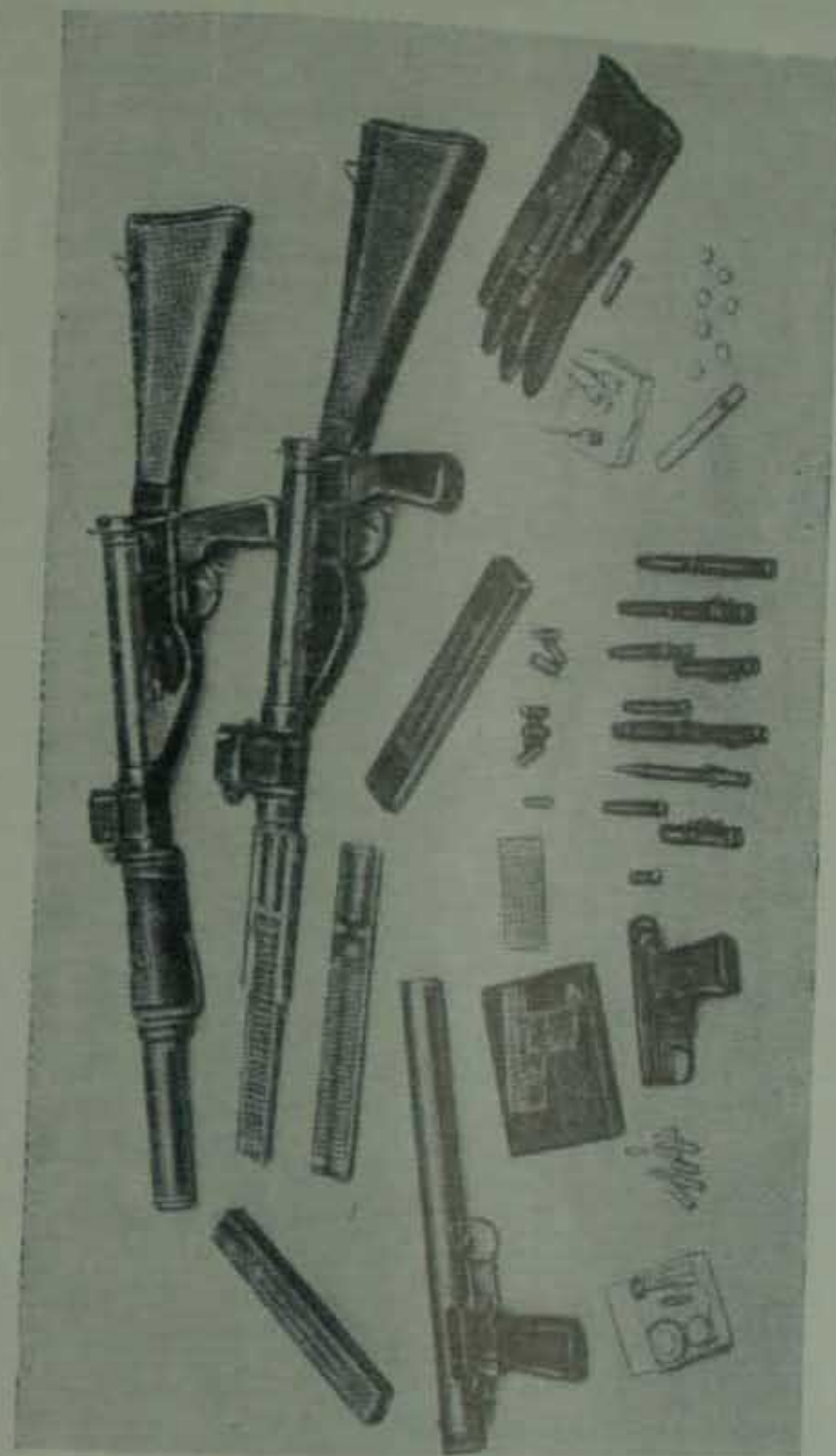
Grănicerii, cu ajutorul ciinelui de serviciu, au început urmărirea, care nu a durat puțin... În sfîrșit, lîngă podul unui rîu, ciinele a început să latre... Infractorii au fost somați, dar ei, profitînd de întuneric, au continuat să fugă, de data aceasta spre cealaltă parte a graniței. Ciinele îi conduce ia-

răși pe grăniceri pe urmele infractorilor. La poalele unei coline, necunoscuții au deschis focul, după care au mai făcut încă o încercare de a trece din nou granița. Până la urmă, însă, au fost nevoiți să se predea.

La interogatoriu, unul dintre cei reținuți a declarat că îl cheamă Bairamov, iar celălalt — Sabriev. Asupra lor nu s-a găsit nimic compromițător. Dar, cu ocazia cercetării locului faptei, grănicerii au descoperit două pistolete și muniția necesară pentru acestea, trei aparate de fotografiat, un binoclu, cinci mii de ruble, o lanternă de buzunar, o cutie de chibrituri, o vergea de culoare neagră și unsoare pentru curățirea armelor, un rucsac în care se aflau tablete cu mincare concentrată, un brici și alte obiecte. Toate erau de proveniență străină.

Lucrurile erau limpezi: granița fusese trecută de către spioni. Reținuții negau însă faptul că au trecut fraudulos frontiera, dînd fel de fel de explicații neverosimile și prezentînd buletine de identitate sovietice. Anchetatorul a trebuit să verifice cîteva din versiunile prezentate de cei reținuți, să cerceteze de mai multe ori locul faptei, să ceară efectuarea a o serie de expertize. În fața probelor de necontestat, infractorii au recunoscut că, din însărcinarea serviciului de spionaj al unei anumite țări, au trecut granița pentru a culege informații secrete. Au arătat, de asemenea, că nu sînt cei drept care s-au dat (adevăratul nume al lui Bairamov era Cumela-Ghil, iar al lui Sabriev — Isa-Camil) și că la recrutarea lor au participat și reprezentanți ai serviciului de spionaj american.

În timpul anchetei au fost elucidate detalii importante privind modul de recrutare și pregătire a spionilor în țara respectivă. Printre altele, a rezultat faptul că Cumela-Ghil și Isa-Camil au fost pregătiți prin cursuri speciale. Aici, în decurs de o lună, sub conducerea și cu participarea directă a reprezentanților serviciului de spionaj american, au învățat cum să amenajeze ascunzători, au elaborat legende pentru cazul în care ar fi fost reținuți, au studiat pistolul și au făcut antrenamente la trageri, au învățat fotografierea și fo-

Armament ridicat de la agenții dușmani.

losirea busolei. În curtea în care se făcea pregătirea a fost construită o machetă a unui baraj de sirmă, unde se antrena ziua și noaptea, pentru a se obișnui cu trecerea unor astfel de obstacole.

Apoi, colonelul Ali-Bei, cadru al serviciului de spionaj, le-a înmănat buletinele de identitate false, a dispus să li se dea banii și echipamentul de spionaj și le-a trasat sarcina să treacă ilegal granița, să ajungă pînă într-un sat din raionul Aspîngzsk din Gruzia, să recruteze pe careva dintre localnici și, cu ajutorul lor, să culeagă informații privind dislocarea unităților militare, să stabilească dacă în raioanele de graniță se construiesc noi drumuri, să fotografieze anumite porțiuni de cale ferată și șosele, precum și poduri de cale ferată.

Spionii, studiind în detaliu fișa de graniță, au ales, sub conducerea instructorilor lor, o noapte mai întunecoasă și au trecut granița. Dar întunericul nopții nu le-a fost de nici un folos, ei fiind reținuți de grănicerii sovietici.

Trecerea ilegală a frontierei este calea cea mai răspîdită de pătrundere a agenților serviciilor de spionaj capitaliste pe teritoriul Uniunii Sovietice. Se recurge la ea, de regulă, noaptea, astfel încît, pînă în zori, infractorii să poată părăsi zona frontierei și să găsească primul refugiu.

Iată ce declara, în acest sens, spionul american L., reținut cînd trecea granița polono-sovietică :

— Pentru a putea trece granița, am avut asupra mea următoarele obiecte : o hartă, trei fotografii făcute din avion, pentru a putea stabili pe hartă porțiunea de teren pe care urma să o traversez, și un sac cauciucat, pentru transportarea lucrurilor. Bugul l-am trecut înot fără greutate. Fișa de graniță am traversat-o, așa cum mi s-a recomandat, noaptea, mergînd cu spatele către teritoriul sovietic. Cu virfurile bocancilor împrăstiam pămîntul în direcție inversă, creînd impresia că trec din Uniunea Sovietică în Polonia.

Acest spion a fost pregătit într-una din școlile de spionaj din R. F. a Germaniei, sub conducerea instructorilor americani. De aici, el a fost trecut în Berlinul occidental.

Iată și declarațiile unui alt agent, trimis pe teritoriul

țării noastre, împreună cu un complice al său, în mod ne-mijlocit de către serviciul de spionaj american :

— După ce s-a terminat instruirea în școala de spionaj, am fost echipați în mod corespunzător și transportați cu un avion la Oslo. Eram însoțiți de un locotenent-major, cu numele de Jim. Apoi am fost instalați pe un hidroavion cu un motor, cu destinația granița sovietică. Ne-am oprit la aproximativ 60 de kilometri de graniță. Patru zile am stat într-o casă de vânătoare, iar apoi am fost duși la graniță cu un automobil, din interiorul căruia am supravegheat-o timp de o zi. A urmat traversarea...

Pentru trecerea graniței, spionii recurg la tot felul de subterfugii. Unii presară pe urmele ce le fac prafuri speciale, pentru a înlătura posibilitatea urmăririi lor cu ajutorul cunilor de serviciu ; alții șterg urmele pe care le fac pe fisia de graniță, merg pe virfuri, umblă pe picioroange, utilizează tălpi înierbate și dispozitive ce imită urmele de porc mistreț, de vacă și de alte animale.

Pentru traversarea unor garduri, canale, mici ridicături, agenții folosesc uneori o construcție specială în formă de ra-niță, atașată cu curele de spinare, care dispune de un mic motor cu reacție. În același scop, recurg și la alte mijloace tehnice. Astfel, în Anglia a fost confecționată o „saltea zburătoare“. Ea este făcută dintr-o pânză impermeabilă. Un astfel de „avion“ împreună cu motorul au loc în caroseria unui autoturism. Această construcție se umple cu aer și poate ridica o greutate pînă la 180 de kilograme. În ultimii ani, în Statele Unite s-au pus bazele folosirii în scopul menționat a elicopterelor cu un loc. De asemenea, încă din 1953 a fost constatată utilizarea baloanelor, agenții fiind instalați în nacelă. Pentru balast se folosește nisipul, care, aruncat, se împrăștie în aer. Pentru lansarea cu ajutorul balonului a unui om pe o distanță mică, în loc de nacelă se utilizează curele de parașută.

În vederea trecerii pe apă a graniței se folosesc, de asemenea, diferite mijloace tehnice. De exemplu, de la un spion american a fost ridicat un costum-barcă special. Cureaua um-

Balon utilizat pentru lansarea spionilor.

plută cu aer îl menținea pe înotător pe suprafața apei în poziție verticală.

Sînt cunoscute cazuri cînd organele de spionaj americane au folosit submarine și cutere ultrarapide pentru trimiterea de agenți pe teritoriul Uniunii Sovietice. Unii spioni au fost descoperiți de grăniceri în costume de scafandri ori cu instalații speciale pentru oxigen.

Nu sînt rare nici situațiile cînd agenții serviciilor de spionaj străine sînt instruiți să se dea drept fugari din țările capitaliste, veniți „cu dorința de a găsi condiții mai bune de viață”, ori rude ale unor cetățeni sovietici ce locuiesc în zona de graniță. Alteori, ei sînt trimiși sub acoperirea de pescari. „Pescarii” se apropie însă de malurile noastre și încep să fotografieze porturile, construcțiile de coastă, vapoarele etc.

Dar nici mijloacele tehnice utilizate, nici documentele false, nici elaborarea detaliată a legendelor nu salvează agenții serviciilor de spionaj străine de la eșec. Majoritatea lor cad în minile grănicerilor, iar ceilalți sînt descoperiți de organele securității statului.

Cu toate acestea, serviciile de spionaj străine lărgesc permanent frontul acțiunilor de subminare a țării noastre.

Deținem informații din care rezultă că, paralel cu trimiterea de agenți, serviciile de spionaj și comandamentele militare din țările capitaliste creează trupe speciale de diversiune și cercetare. Ele sînt destinate desfășurării activității de subminare în spatele armatelor statelor socialiste în timp de război, precum și luptei împotriva mișcării de eliberare națională din fostele țări coloniale și dependente, care s-au ridicat pe calea dezvoltării independente. Aceste grupuri sînt organizate pe același principiu ca și subunitățile speciale de spionaj și diversiune din armata hitleristă.

Subunități de diversiune și cercetare există în prezent în toate armatele celor mai mari state capitaliste. Ele sînt constituite în bună parte din transfugi, precum și din infractori de drept comun. Efectivele din dotare studiază limba, economia, cultura și obiceiurile țării împotriva căreia sînt destinate să acționeze, tactica de luptă în spatele frontului,

armamentul armatelor țărilor socialiste ș.a. Trupele sînt pregătite să acționeze sub masca de localnici, precum și de soldați ai armatelor țărilor socialiste. În afară de aceasta, diversioniștii urmează o intensă pregătire fizică și învață procedeele luptei fără armă. Fiecare diversionist însușește, pentru condiții de luptă, nu mai puțin de trei specialități. „Obiectele” obligatorii pentru ei sînt săriturile cu parașuta, desantarea marină, precum și tactica de luptă în munți și în locuri mlăștinoase, păduroase și de stepă.

Acestei gărzi negre a serviciilor de spionaj imperialiste i se inoculează psihologia asasinilor, capabili să săvîrșească cu singe rece orice crimă.

Pentagonul și C.I.A. pun în fața trupelor cu destinație specială următoarele sarcini :

- să culegă informații, în principal în scopul identificării obiectivelor care să fie supuse loviturilor de rachete și bombardamentelor ;
- să distrugă rampele de lansare a rachetelor sovietice și depozitele nucleare ;
- să otrăvească bazinele cu apă, alimentele, culturile și animalele, pentru a provoca epidemii în rîndul populației și distrugerii materiale ;
- să desfășoare „războiul psihologic” ;
- să distrugă liniile de comunicații, stațiile de radio, obiectivele militare și industriale și instituțiile de stat ;
- să asigure lansarea detașamentelor operative și tactice de desant aerian ;
- să omoare ori să răpească oameni de stat, conducători militari și savanți ce lucrează pentru crearea unor noi tipuri de arme ;
- să procure documente privind tehnica militară secretă și armamentul ori prototipuri ale acestora.

În R. F. a Germaniei, în componenta Bundeswehr-ului se desfășoară, de asemenea, o pregătire intensă a diversioniștilor. Așa cum s-a comunicat în ziarul „Truppenpraxis”, în unități se iau măsuri pentru ca în fiecare companie să fie minimum un ofițer, iar în fiecare pluton cîte un subofițer

Documente false descoperite la agenți ai serviciilor de spionaj străine,

care să fi făcut o pregătire de diversiune. În fiecare batalion sînt create 1—2 așa-zise grupe de vînători, formate din 10—15 diversioniști. În corpurile de armată sînt companii pentru cercetare în adîncime, formate fiecare din 30 de ofițeri, 40 de subofițeri și 15 soldați.

Nu sînt nici un fel de motive să se presupună că acești spioni și diversioniști vor șoma pînă la începutul unui eventual război, pe care urmașii lui Hitler îl doresc. De aceea, se impune sporirea în continuare a vigilenței împotriva gîrzii negre a dușmanului.

În luptă este introdusă cea mai nouă tehnică

Elicopterele cu un loc, „saltelele zburătoare” și costumele de scafandri folosite de garda neagră pentru trecerea granițelor de stat sînt numai o pîrticică din arsenalul imens al diferitelor mijloace tehnice aflate în dotarea serviciilor de spionaj capitaliste. Ele au totul, începînd cu obiecte de toaletă pentru femei, de intimă utilizare, pînă la sateliți artificiali, inclusiv. Unele dintre mijloacele tehnice sînt destinate culegerii de informații, altele păstrării materialelor de spionaj ori transmiterii informațiilor. Indiferent însă de destinația pe care o au, în crearea lor se utilizează cele mai noi realizări ale științei și tehnicii.

La timpul său, A. Dulles a ajuns la concluzia că „Instalațiile de radar și fotografierea precisă de la mare distanță constituie mijloacele de bază pentru culegerea de informații prin mijloace tehnice”. Dezvoltîndu-și ideea, el susținea că „radarul și instalațiile electronice vor avea tendința de a înlocui spionii de tipul lui Mata Hari”.

Desigur că Dulles exagerează rolul mijloacelor tehnice în cadrul războiului secret. Serviciile de spionaj, cu toată abundența de mijloace tehnice, continuă să utilizeze agentu-

ra pe scară largă în vederea culegerii de informații secrete. Este cert, însă, că mijloacele tehnice utilizate în activitatea de spionaj se dezvoltă și se perfecționează din an în an.

Printre altele, alături de aparatura radar și optică, o utilizare tot mai largă capătă mijloacele tehnice radiofonice. Prin intermediul lor se poate asigura controlul asupra conținutului transmisiilor radio și determina locul de dispunere a stațiilor de emisie-recepție militare și speciale.

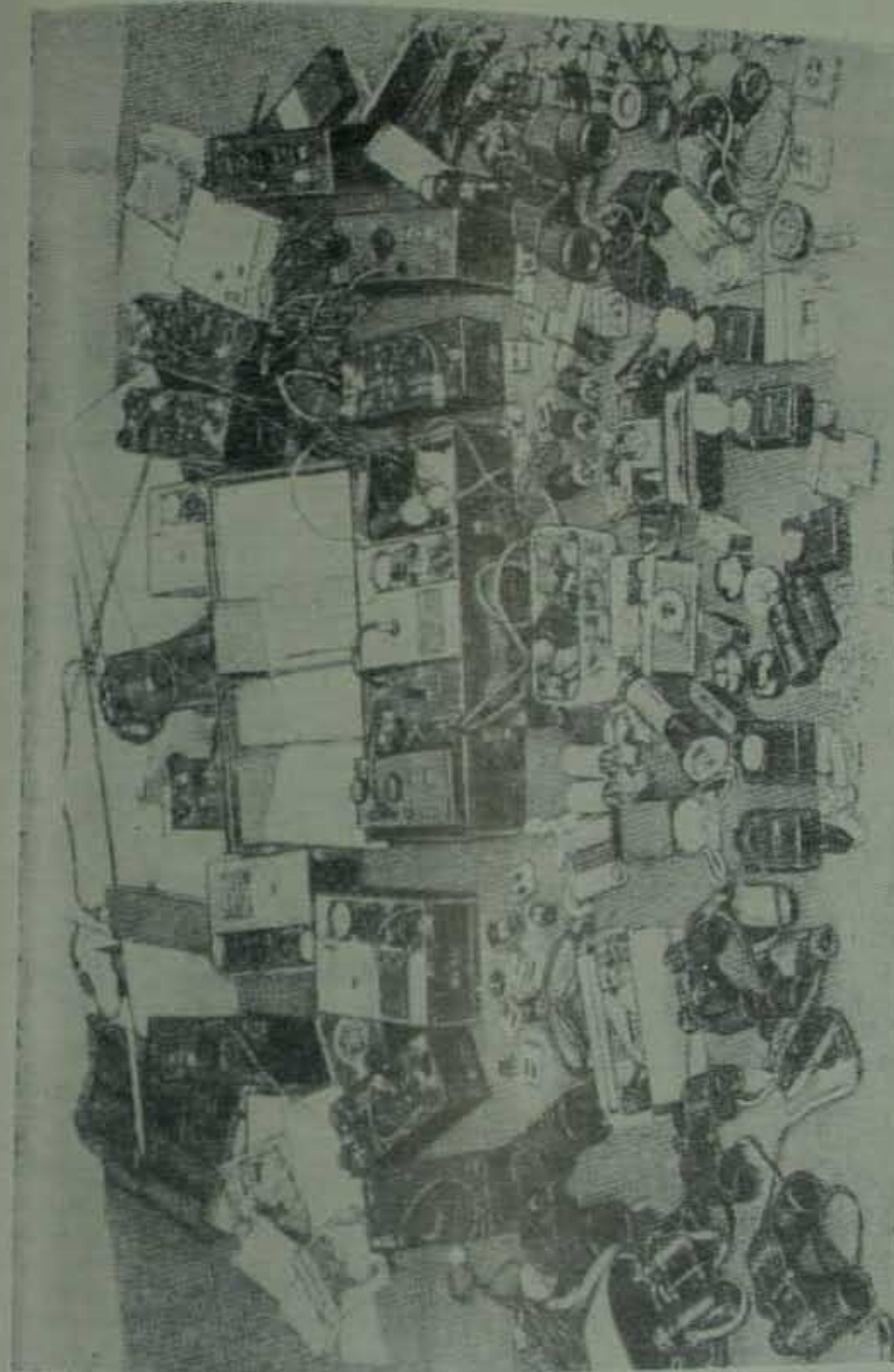
Interceptarea radio în timp de pace se realizează, în primul rând, în scopul descoperirii și cunoașterii codurilor și cifrurilor ce sunt utilizate în Uniunea Sovietică. Telegrammele cifrate și codificate interceptate sunt studiate de matematicieni-specialiști, cu ajutorul mașinilor electronice.

Serviciul american de interceptare radio dispune de o mulțime de posturi, instalate atât pe teritoriul S.U.A., cât și în străinătate, iar la această activitate sunt angrenați mii de specialiști.

În sistemul mijloacelor tehnice aflate în dotarea serviciilor de spionaj ale multor state capitaliste, un loc important ocupă aparatura de radiodetecție. Ea se utilizează pentru descoperirea locului de dispunere și a caracteristicilor perimetrelor stațiilor de radiolocație ale U.R.S.S. În afară de aceasta, așa cum a declarat Mitchell, fost cadru al serviciului de spionaj al S.U.A. stabilit în U.R.S.S., se acționează cu foarte multă insistență în vederea creării de posturi care să bruieze semnalele sistemului radar sovietic.

O utilizare tot atât de largă în activitatea de spionaj o au și mijloacele optice. Printre acestea sunt: mijloacele telescopice, adaptate pentru efectuarea de fotografii de la mare distanță; binocurile și lunetele, utilizate în cadrul spionajului vizual; microscopul și lupele pentru cercetarea obiectelor mici; instalațiile electronice pentru observarea și fotografierea în întuneric.

Mijloacele radio și optice sunt utilizate în cele mai diferite moduri. Ele se află în dotarea aproape a fiecărui agent, la bordul tuturor avioanelor, precum și al altor aparate de zbor folosite în scopuri de spionaj.

Aparatură tehnică descoperită la agenții dușmani.

Cu citva timp în urmă, pentru fotografierea obiectivelor de apărare și militare, organele de spionaj au lansat o mare cantitate de baloane în spațiul aerian al U.R.S.S. După ce acțiunea cu baloanele a eșuat, ele au pornit pe drumul pirateriei aeriene: avioanele americane au început să zboare sistematic de-a lungul granițelor noastre. În timpul acestor zboruri, piloții americani, cu ajutorul aparaturii optice și radio instalate la bord, se străduiau să obțină informații despre sistemul nostru de apărare antiaeriană, să stabilească locul de dispunere a stațiilor de observare, radiolocatoarelor, punctelor de comandă și a altor obiective importante.

Considerînd că Uniunea Sovietică nu dispune de mijloace cu ajutorul cărora să poată distruge avioane rapide aflate la mare înălțime, spionii aerieni au început să pătrundă tot mai des în spațiul nostru aerian.

Guvernul sovietic a protestat în mod energic împotriva pirateriei aeriene și a avertizat că, dacă provocările vor continua, ele se pot încheia într-un mod destul de neplăcut pentru cei care le pun la cale. Cercurile conducătoare americane au dat însă răspunsuri formale, explicînd apariția avioanelor lor deasupra teritoriului sovietic ca rezultat al unor coincidențe. Ignorînd avertismentele guvernului sovietic și încălcînd normele dreptului internațional, ele au cerut aviatorilor proprii să pătrundă tot mai mult pe teritoriul U.R.S.S. și, în sfîrșit, a fost făcută încercarea de a realiza un zbor, în scop de spionaj, de la granițele noastre de sud, pînă la cele de nord. Evenimentul s-a petrecut în dimineața zilei de 1 mai 1960. Rachetiștii sovietici i-au pus însă capăt printr-o singură lovitură.

Recunoscînd faptul că au fost încălcate granițele Uniunii Sovietice, Departamentul de Stat al S.U.A., la 5 mai 1960, a declarat că această încălcare are un caracter intimplător. Pilotul avionului Lockheed-U2 se afla, chipurile, în spațiu în raionul graniței sovieto-turcești pentru a lua „probe de aer” din straturile superioare ale atmosferei: din cauza nefuncționării instalației de hidrogen, el s-a dezorientat și a deviat de la rută.

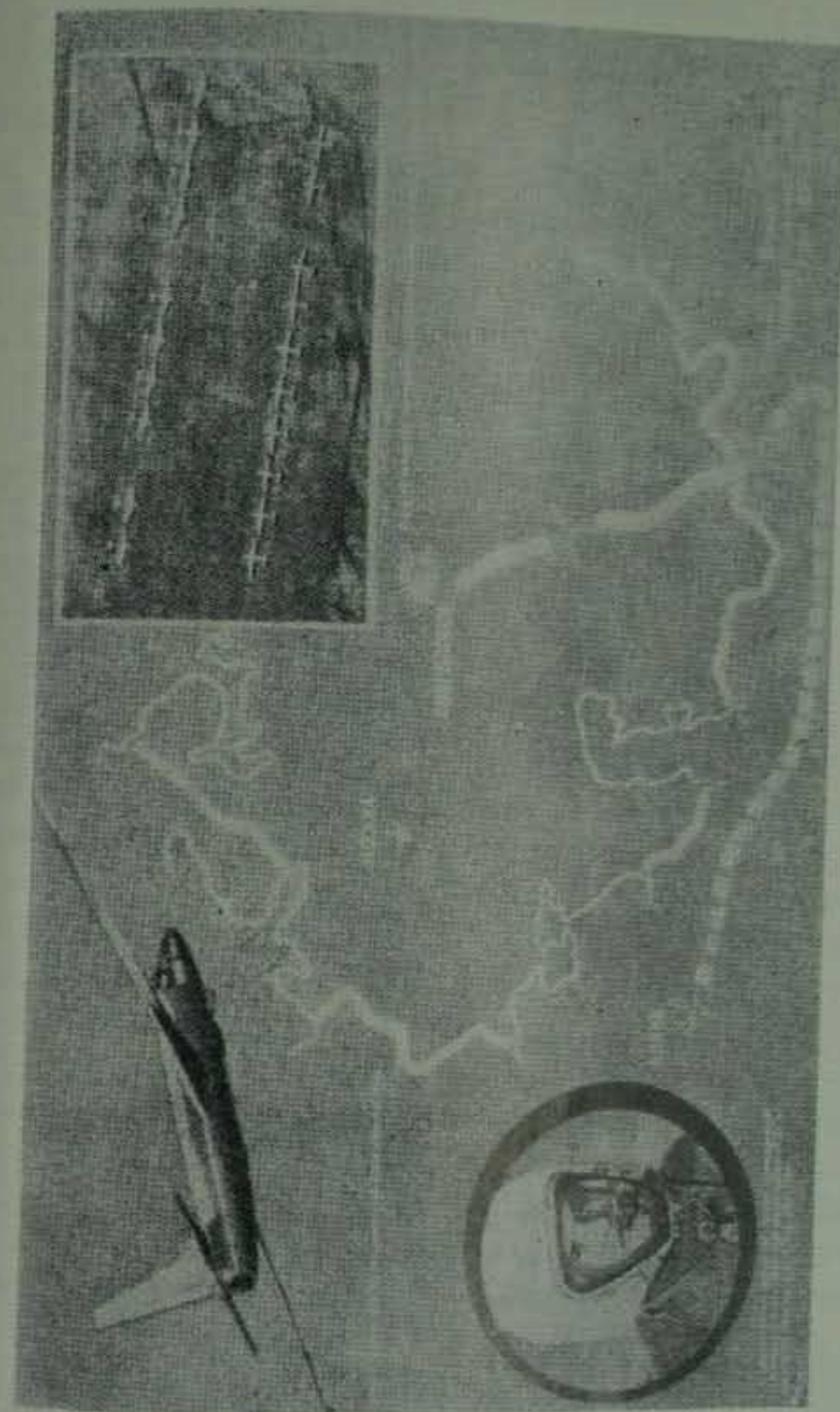
Făcînd astfel de declarații, conducătorii de stat ai S.U.A. scontau pe faptul că aviatorul nu mai este în viață, iar avionul a fost distrus. Sperînd acest lucru, ei considerau că vor reuși să înșele opinia publică și vor ieși din nou cu fața curată. Calculul făcut nu s-a adevărit. Guvernul sovietic a demască în mod convingător netemeinicia declarațiilor Departamentului de Stat. Intreaga opinie publică a luat cunoștință de faptele care demonștrău fără putință de tăgadă caracterul intenționat al încălcării spațiului aerian al U.R.S.S., precum și scopurile de spionaj ale zborului.

Cercetarea rămășițelor avionului american doborît de rachetiști, precum și ancheta efectuată în cazul pilotului Powers, au demonstrat că acest zbor a fost organizat din indicația directă a C.I.A., cu acordul guvernului. Avionul a fost utilizat cu aparatură pentru efectuarea de fotografii și obținerea de informații prin mijloace tehnice de la mare înălțime.

În tot timpul zborului, pînă în momentul cînd a fost doborît, Powers a pus în funcțiune o aparatură specială de spionaj, a fotografiat obiective importante de apărare și a înregistrat semnalele instalațiilor de radiolocație ale apărării antiaeriene a țării. În urma dezvoltării peliculei ce nu fusese deteriorată, s-a stabilit că el a fotografiat cîteva obiective industriale și militare importante: uzine, depozite, căi de comunicație, poduri și stații de cale ferată, aerodromuri, locuri de dispunere a unităților militare și a tehnicii de luptă ș.a.

Suferînd un astfel de eșec, serviciul de spionaj american a început, în ultimii ani, să utilizeze, în vederea culegerii de informații secrete despre obiectivele militare și industriale, sateliți-spioni de tipul „Cosmos”, „Midas” și „Discoverer”. Ei sînt dotați cu o puternică aparatură optică și de altă natură.

Mijloacele tehnice sînt folosite nu numai în scopuri de spionaj în alte țări, ci și în interiorul statelor capitaliste, și în primul rînd în S.U.A. Autorul articolului „Vocea societății”, Vence Packard, scrie că agenții F.B.I. folosesc pe scară largă, pentru depistarea persoanelor „în care nu se poate avea încredere”, camere de televiziune, aparate de fotogra-

Traseul parcurs de Powers cu avionul Lockheed-U2. Sus, în stînga, fotografia unui aerodrom efectuată din avion.

fiat mascate și instalații electronice. „În S.U.A., noile aparate electronice — spune Packard — dotate fie cu urechi, fie cu ochi, nu servesc intereselor omului, ci atentează la viața lui”.

Agenții serviciilor de spionaj trimiși în U.R.S.S. sunt bine dotați cu armament și mijloace tehnice necesare desfășurării acțiunilor subversive. Ei dispun de armament special, care nu produce zgomot, precum și de diferite arme de foc ce au forma unor stilouri, creioane etc. Totodată, fiecare agent are tot felul de mijloace tehnice portative care îi permit să descopere locul de dispunere a depozitelor nucleare și a uzinelor cu profil atomic. Pentru a putea manevra o astfel de aparatură, agenții urmează cursuri speciale de instruire. Mijloacele tehnice sunt mascate cu atenție în ascunzători speciale, amenajate în cele mai diferite locuri.

Aparatele de fotografiat și camerele de luat vederi sunt montate în sacose, geți, obiecte de toaletă, brichete și în alte locuri.

Astfel, un agent al serviciului de spionaj englez, reținut în Republica Democrată Germană, avea aparatul de fotografiat montat în farul de la motocicletă. Un alt spion a fost dotat cu un radiograf automat, pe care îl ținea ascuns într-un pachet de țigări „Kazbek”.

Aparatele de înregistrat sunt, de asemenea, utilizate pe scară foarte largă de către spioni. Cu ajutorul lor se înregistrează datele obținute prin intermediul aparaturii electronice, al mijloacelor tehnice radio etc.

Deseori, aparatele de înregistrat sunt folosite pentru ascultarea unor discuții obișnuite purtate între diferiți cetățeni, precum și cu ocazia observării directe a unor obiective și locuri ce interesează serviciile de spionaj. În timpul observării spionii redau verbal constatările făcute, aparatul mascat le înregistrează, iar apoi acest „reportaj” este prelucrat de către organe specializate.

Așa, de exemplu, spionul japonez Ohara Djukiti, vizitând în 1960 U.R.S.S. în calitate de turist, avea asupra sa, pe lângă patru aparate de fotografiat, un magnetofon de buzunar,

căruia îi „comunica“ rezultatele observațiilor sale și coordonatele obiectivelor fotografiate.

Iată un alt exemplu :

În octombrie 1962, într-o zi friguroasă și ploioasă, pe cheiul Nevei, în Leningrad, a apărut un individ înalt, cu o haină de ploaie de culoare deschisă. Ce avea el de făcut pe chei pe un astfel de timp, când sezonul de baie se încheiase de mult ? Cu atât mai mult cu cât locul unde se afla era destul de noroiu. Dar iată că necunoscutul desface haina și începe să vorbească, aplecând ușor capul spre gulerul hainei. Apoi scoate aparatul de fotografiat și începe să fotografieze vapoarele care se aflau în apropiere. Cu o astfel de îndeletnicire l-a surprins comandantul portului, Anatoli Walter, și tânărul scafandru, Leonid Kravcenko. Ei au cerut necunoscutului actele de identitate și au stabilit, astfel, că în fața lor se află adjunctul atașatului naval al S.U.A., Smith. La miliție, asupra diplomatului au fost găsite următoarele obiecte : un binoclu, un aparat de fotografiat „Minox“, hărțile Leningradului și Tallinului, un aparat de înregistrat „minifon“ bine ascuns sub haină și un carnetel cu însemnări ce conțineau date de spionaj.

Pentru identificarea întreprinderilor industriei atomice și a locurilor unde se prelucurează materia primă radioactivă, spionii străini utilizează deseori instrumente dozimetrice de mică mărime. Ele sînt destinate fixării gradului de radiații în probe de pămînt, iarbă, praf, apă.

Cadrele serviciilor de spionaj instruiesc agenții ca, la nevoie, să distrugă mijloacele tehnice pe care le au în dotare. De exemplu, în stațiile de radio sînt introduse substanțe explozive care să poată fi utilizate în caz de necesitate, iar în aparatele de fotografiat sînt instalate niște dispozitive, care, atunci cînd se apasă pe ele, au menirea de a voala filmul.

Pentru păstrarea informațiilor și documentelor de spionaj se amenajează, de asemenea, tot felul de ascunzători. De exemplu, drept ascunzători se folosesc valize cu fundul dublu, sacose și genți cu căptușeală dublă, rame și tocuri de la încălțăminte, pălării, cravate, umbrele, nasturi, inele, sti-

Binoculi și aparate de fotografiat ridicate de la agenții serviciilor de spionaj străine.

louri, creioane, aparate de ras, tuburi cu pastă, săpun, coperti de cărți, jucării ș.a.m.d. Uneori, anumite materiale de spionaj au fost descoperite în bucăți de piine, în fructe, în diverse baloturi etc.

În vederea unei mascări cât mai sigure a ascunzătorilor, ele sînt stabilite ținîndu-se seama de profesia și preocupările curente ale agentului. Așa de exemplu, agentul serviciului de spionaj american, Popov, cunoscut celor din jur ca vînător și pescar, a primit de la șefii săi o cutie pentru momeală în interiorul căreia, în partea exterioară, era amenajată o ascunzătoare, unde ținea instrucțiunile privind modul cum să la legătura prin radio cu centrul de spionaj. În minerul cuțitului de vînătoare păstra codurile și cifrurile. Stanek, agent al serviciului de spionaj vest-german, care era grădinar amator, ținea microfotografiile instrucțiunilor de spionaj într-o ascunzătoare amenajată în răsadul cu flori. Un alt agent al aceluiași serviciu de spionaj, însoțitor pe un tren internațional, ascundea materialele de spionaj în biletele de călătorie și astfel le ducea în Berlinul occidental.

Pentru a efectua scrierea secretă, spionii utilizează diferite substanțe chimice, care, pentru a putea fi mascate, sînt realizate sub formă de creioane obișnuite, pietre pentru oprirea singelui etc. De asemenea, în laboratoarele chimice ale organelor de spionaj se confecționează, în vederea realizării scrierii secrete, hîrtie specială de copiat (indigou).

Vorbînd de folosirea chimiei de către serviciile de spionaj capitaliste nu poate fi omisă încă o direcție a întrebuirii ei. Se pare că unele preparate chimice sînt destinate nu numai scopurilor de spionaj, ci și lichidării... propriilor agenți.

O multitudine de fapte dovedesc că conducătorii serviciilor de spionaj cer deseori ca, în caz de reținere, agentul să se sinucidă. În acest scop, îi pun la dispoziție otrăvuri puternice, cu acțiune imediată. Firolele cu otravă sînt ascunse în îmbrăcăminte (în gulerul cămășii sau al hainei), în batiste și chiar în carii dentare. Așa, de exemplu, asupra aviatorului Powers a fost găsit și ridicat în momentul reținerii un ac de

siguranță obișnuit, care, așa cum s-a dovedit ulterior, conținea otravă.

Concluzia ce rezultă din cele prezentate este evidentă: în acțiunile războiului secret dus împotriva forțelor socialismului și democrației, serviciile de spionaj ale statelor capitaliste au introdus mijloacele tehnice, create după ultimul cuvânt al științei și tehnicii. Această împrejurare, ca și alte elemente tactice ale dușmanului, determină întreprinderea unor măsuri corespunzătoare de contracarare.

Sub mască străină

O cale frecvent folosită de serviciile de spionaj pentru a introduce cadrele și agenții în țara noastră este cea diplomatică.

La adăpostul pașaportului diplomatic, spionul se simte mult mai bine decât dacă ar fi trimis ilegal. Fiind diplomat, el se poate deplasa liber pe teritoriul țării pe lângă guvernul căreia este acreditat, se întâlnește cu o serie de cetățeni ai acestui stat și — lucru deloc neglijabil —, bucurându-se de imunitate, nu poate fi arestat pentru activitatea infracțională pe care o desfășoară. Cel mult, despre faptele lui se poate scrie în presă, iar el poate fi declarat persona non grata și invitat să părăsească țara.

Un astfel de individ a fost, la timpul său, atașatul militar aero al S.U.A. la Moscova, Carsten. Venind în U.R.S.S., Carsten a căutat să pătrundă în locurile de dislocare a obiectivelor militare și industriale importante, iar la Odesa a fotografiat vase militare și câteva instalații de coastă. În tren spre orașul Kurgan, a cercetat cu atenție podurile de cale ferată, aerodromurile, uzinele și alte întreprinderi, făcând diverse însemnări și fotografiind anumite aspecte. El a fost reținut, împreună cu adjunctul său, în timp ce fotografia un obiectiv militar. Cu acest prilej i s-au ridicat aparatul de fotografiat, ce conținea pelicule pe care fuseseră fixate avioane

Diferite obiecte folosite de agenți drept ascunzători.

și obiective militare și industriale, precum și câteva carnete cu însemnări de spionaj.

Au fost cazuri cînd reprezentanții diplomației ai unor state capitaliste au instalat pe acoperișurile ambasadelor puncte de observare. Înarmați cu aparatură specială, ei încercau să stabilească caracteristicile tehnicii militare, ce participa la parade cu ocazia unor sărbători.

Atașatul militar al S.U.A. la Moscova, generalul-maior Robert Grey, s-a străduit deseori, în vederea culegerii de informații, să pătrundă în raioane interzise străinilor. El a fost reținut, împreună cu adjunctul său, în momentul cînd încerca să culeagă informații despre anumite baterii antiaeriene.

Deplasîndu-se pe teritoriul țării noastre, Grey observa cu atenție tot ce avea o cît de mică legătură cu apărarea țării. În jurnalul său erau însemnări de acest gen:

„...Podul acesta este ținta cea mai bună din sudul Rusiei. Distrugerea lui și a podului de peste Cuban din stația Caucaz ar rupe întregul Caucaz de restul țării, dacă nu se ia în considerație drumul puțin comod prin Astrahan, care poate, de asemenea, să fie ușor distrus...”

Atașatul ambasadei americane, Russell Longeley, desfășura activitate de spionaj împreună cu soția sa, Marianna. Ea îl însoțea în toate deplasările în raioanele industriale din Moscova și din jurul acesteia. Uneori, cu ocazia acestor deplasări, luau și pe cei trei copii ai lor, pentru a induce în eroare organele de securitate.

Intr-o zi din luna mai 1958, Longeley a venit împreună cu familia la Colinele Lenin. Jucînd rolul unui familist pașnic, el se străduia să creeze impresia că sosise la odihnă. Dar nu aceasta era realitatea. Alegînd un moment mai prielnic, rînd în jurul său nu se afla nimeni, Longeley a amenajat o ascunzătoare, în care a pus un pachet. În pachet, între două plăci metalice, se aflau două mii de ruble, instrucțiuni pentru un agent necunoscut, tipărite microscopic pe bucăți mici de hîrtie, și tablete necesare scrierii secrete. Cum era de așteptat, după un anumit timp, în locul respectiv și-a făcut apariția un individ care a fost denumit Danil.

și obiective militare și industriale, precum și câteva carnete cu însemnări de spionaj.

Au fost cazuri cind reprezentanții diplomatici ai unor state capitaliste au instalat pe acoperișurile ambasadelor puncte de observare. Înarmați cu aparatură specială, ei încercau să stabilească caracteristicile tehnicii militare, ce participa la parade cu ocazia unor sărbători.

Atașatul militar al S.U.A. la Moscova, generalul-maior Robert Grey, s-a străduit deseori, în vederea culegerii de informații, să pătrundă în raioane interzise străinilor. El a fost reținut, împreună cu adjunctul său, în momentul cind încerca să culeagă informații despre anumite baterii antiaeriene.

Deplasindu-se pe teritoriul țării noastre, Grey observa cu atenție tot ce avea o cit de mică legătură cu apărarea țării. În jurnalul său erau însemnări de acest gen :

„...Podul acesta este ținta cea mai bună din sudul Rusiei. Distrugerea lui și a podului de peste Cuban din stația Caucaz ar rupe întregul Caucaz de restul țării, dacă nu se ia în considerație drumul puțin comod prin Astrahan, care poate, de asemenea, să fie ușor distrus...”

Atașatul ambasadei americane, Russell Longeley, desfășura activitate de spionaj împreună cu soția sa, Marianna. Ea îl însoțea în toate deplasările în raioanele industriale din Moscova și din jurul acesteia. Uneori, cu ocazia acestor deplasări, luau și pe cei trei copii ai lor, pentru a induce în eroare organele de securitate.

Intr-o zi din luna mai 1958, Longeley a venit împreună cu familia la Colinele Lenin. Jucînd rolul unui familist pașnic, el se străduia să creeze impresia că sosise la odihnă. Dar nu aceasta era realitatea. Alegînd un moment mai prielnic, cind în jurul său nu se afla nimeni, Longeley a amenajat o ascunzătoare, în care a pus un pachet. În pachet, între două plăci metalice, se aflau două mii de ruble, instrucțiuni pentru un agent necunoscut, tipărite microscopic pe bucăți mici de hîrtie, și tablete necesare scrierii secrete. Cum era de așteptat, după un anumit timp, în locul respectiv și-a făcut apariția un individ care a fost denumit Danil.

Longeley era un spion cu mult singe rece și inventiv, dar tot a căzut. Acest lucru s-a petrecut cu ocazia uneia dintre întâlnirile lui cu Danil, în autobuzul de pe traseul nr. 107 din Moscova. Ei au fost prinși în flagrant: asupra lui Longeley au fost găsite rapoartele informative pe care tocmai le primise de la agent, iar asupra lui Danil instrucțiunile centrului de spionaj, precum și recompensa curentă ce i se dăduse pentru faptul că își trăda patria.

La cererea Ministerului Afacerilor Externe al U.R.S.S., Longeley a fost declarat indezirabil și expulzat din țara noastră. În ce-l privește pe Danil, a fost condamnat la moarte prin împușcare pentru trădare de patrie și spionaj.

Funcționarii diplomatici ai Ambasadei Statelor Unite ale Americii în U.R.S.S.: secretarul doi William Jones, atașatul Hugh Montgomery, adjunctul atașatului militar aero Alexis Davison, atașatul Rodney Carlson și secretarul arhivist Richard Jacobs au desfășurat activitate de spionaj, aflându-se în legătură cu trădătorul de patrie Penkovski. Față de aceasta, Ministerul Afacerilor Externe al U.R.S.S. a înaintat S.U.A. un protest privind acțiunile ilegale ale diplomaților menționați, care constituie o încălcare flagrantă a normelor de comportare a personalului diplomatic, i-a declarat indezirabili și a cerut ca ei să părăsească imediat țara noastră.

O notă analogă a fost adresată Marii Britanii, care viza pe următorii diplomați ai ambasadei Angliei: secretarul doi Roderick Chisholm și soția sa, Anne Chisholm; secretarul doi Gervase Cowel și soția sa, Pamella Cowel; adjunctul atașatului militar naval John Warley, atașatul Felicity Stewart și funcționarul diplomatic Ivor Raussel. Toți, la cererea Ministerului Afacerilor Externe al U.R.S.S., au fost expulzați din țara noastră.

Un sentiment de profundă indignare a trezit oamenii sovietici activitatea adjunctilor atașatului militar aero al S.U.A., locotenent-colonelul E. H. Smith și căpitanul E. John, precum și cea a atașatului militar aero al Marii Britanii, comandorul de aviație A. N. Davies. Aceștia, cu ocazia unei călătorii în scop de spionaj pe ruta Moscova-Orel și retur, au

observat cu insistență obiectivele militare și industriale și îndeosebi întreprinderile chimice. Aerodromul din Tula le-a atras atenția atât de mult, încît au hotărît să pătrundă pe pistă printr-o... crăpătură din gard, moment în care au fost surprinși de cetățenii Ponomarev, Pinaiceev, Lenteaev și caporalul Deadcin.

În mod asemănător au acționat, în mai 1963, ofițerii americani L. A. Brecken, F. Babbit și D. Codgan, care au făcut o călătorie în Murmansk. Ei, de asemenea, au pătruns într-o zonă interzisă în care se aflau obiective militare, unde au fost reținuți.

În luna octombrie a aceluiași an, L. A. Brecken, S. Sanidge, M. Landingen și F. Smith au luat avionul spre Rostov. Încalcînd legile sovietice, ei au încercat să facă fotografii prin fereastra avionului.

În februarie 1964, Brecken, împreună cu trei colegi, au călătorit cu vaporul de la Odesa la Batumi. În secret, ei au fotografiat vapoarele și alte obiective din raionul Sevastopol. La 14 februarie, Brecken și Sanidge s-au deplasat la Leningrad, unde au făcut fotografii prin fereastra autoturismului, încercînd apoi să fugă. N-au reușit însă. Leningrădenii indignați, pur și simplu, i-au asediat în mașină. Incuindu-se în mașină, Brecken și Sanidge au fost nevoiți, în fața publicului, să voaleze filmele și să ardă însemnările cu caracter de spionaj pe care le făcuseră.

În octombrie 1964, au făcut o deplasare cu trenul pe ruta Moscova-Habarovsk-Nahodka atașatul militar al S.U.A., colonelul A. John, adjunctul atașatului militar american, locotenent-colonelul C. R. Liver, adjunctul atașatului militar aero al S.U.A., maiorul F. Smith, și adjunctul atașatului militar naval al Marii Britanii, locotenentul-comandor N. H. Laville. Asupra lor s-au găsit rolfilme cu aproximativ 900 de secvențe și 26 de carnețele cu diferite însemnări cu conținut secret.

Scopul călătoriei acestor „diplomați” este reliefat cel mai bine de însemnările făcute de ei în carnețele:

„Uzină pentru metale de uraniu... Trebuie supravegheată în vederea descoperirii unor eventuale activități din care ar rezulta existența unor proiectile dirijate...

Uzină de rachete...

Dislocarea rampelor de lansare a rachetelor balistice intercontinentale...

Uzină de tancuri. De stabilit cu precizie locul de dispunere și de fotografiat instalațiile. Este posibil ca ele să fie destinate lansării de rachete dirijate...

Cazărni. De stabilit cu precizie locul unde se află, depozitele și tipul lor...

Instalații de rachete de tipul „pământ-aer”. De stabilit poziția rachetelor și a bateriilor. Este utilă orice informație în legătură cu ele...

Uzină pentru mijloace de transport. De verificat dacă nu este o întreprindere de prelucrare a uraniului. De descris activitatea în raionul ei. De fotografiat.

Lista diplomaților-spioni ar putea fi continuată. Este însă suficient și ceea ce s-a arătat pentru a se demonstra activitatea pe care serviciile de spionaj capitaliste o desfășoară sub acoperire diplomatică.

Vorbind despre activitatea de spionaj a unor diplomați străini, considerăm necesar să amintim și alte acțiuni ilicite cu care unii dintre ei se ocupă. Avem în vedere, în primul rând, traficul de valută și obiecte prețioase, fapte ce pot fi apreciate ca o diversiune economică îndreptată împotriva statului nostru.

Unii funcționari diplomatici ai reprezentanțelor statelor capitaliste aduc în U.R.S.S., prin contrabandă, o cantitate însemnată de monede de aur, diferite obiecte din aur, bancnote și diferite mărfuri. Prin trafic de valută și speculă cu obiecte de contrabandă, ei atrag la activități ilicite anumiți cetățeni sovietici și procură valută sovietică pe care o scot peste graniță.

Iată, deci, fapte care demonstrează pe deplin caracterul multilateral și diversificat al activității desfășurate de serviciile de spionaj străine. Lor li se mai pot adăuga și cele dez-

văluite la sfârșitul anului 1966, la Budapesta, în cadrul unei conferințe de presă, organizate de Direcția de informații de pe lângă Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Ungare, unde au fost prezentate câteva documente secrete ale serviciului de spionaj american și au luat cuvântul foști agenți ai acestuia.

Conducătorul conferinței de presă, trăgând concluziile, a declarat că serviciul de spionaj american caută să culegă informații cât mai detaliate despre forțele armate nu numai ale țărilor socialiste, dar și ale celor capitaliste, inclusiv ale aliaților S.U.A. De asemenea, el a declarat : „...Guvernul Statelor Unite ale Americii se ocupă cu spionajul total, a cărui rețea caută să o împinzească în toată lumea. Caracterul total nu se manifestă însă numai din punctul de vedere teritorial, ci și al mijloacelor utilizate în această activitate. Pentru argumentare, prezint din nou un document. Aș zice că este un document unic. Unic în istoria relațiilor internaționale și, mai mult, în cea a spionajului. El poartă denumirea de „Programa instruirii soțiilor (se au în vedere soțiile atașatilor militari) în școala de spionaj strategic a armatei S.U.A.-. În conformitate cu acest document, C.I.A. manifestă o grijă înduioșătoare pentru ca reprezentantele «sexului slab» să-și formeze deprinderi în meseria de spionaj, deprinderi ce se dovedesc prețioase pentru soți — atașatii militari. Din 52 de lecții prezentate viitoarelor spioane-casnice, cinci-sprezece sînt marcate cu steluta «secret». Printre ele, în afara geografiei militare a Uniunii Sovietice și a Europei răsăritene, sînt teme despre India, Grecia, Turcia, Iran și alte țări în care acționează serviciul de spionaj militar al S.U.A.

Acest lucru nu este ceva accidental. În instrucțiunea secretă a Ministerului Armatei S.U.A., semnată de generalul-maior Li, se indică direct că personalul tuturor misiunilor militare ale Statelor Unite — inclusiv din țările prietene — trebuie să se ocupe cu spionajul. La punctul trei al acestei instrucțiuni se spune : „Deși misiunile militare nu sînt denumite organe de spionaj, ele sînt obligate să se ocupe și cu acest gen de activitate. Obținerea informațiilor secrete și

transmiterea lor la timp constituie un aport la cauza intereselor naționale ale S.U.A. ca și cel adus prin îndeplinirea atribuțiilor funcționale normale».

Printre altele, soțiile atașatilor, pentru a sprijini îndeplinirea cu succes de către soții lor a sarcinilor de spionaj, trebuie să cunoască în mod obligatoriu limba țării unde vor funcționa. În legătură cu aceasta, în aceeași instrucțiune se scrie: «...Cunoscând limba, puteți afla orice informație ce se va dovedi interesantă pentru soțul dv. Veți fi mirată când veți afla cât de multe informații prețioase veți obține cu ocazia diferitelor întâlniri în societate, când femeile discută despre munca soților sau despre evenimentele ce se petrec în jurul lor».

Este în zadar să mai comentăm aceste documente „unice” ale C.I.A.

Dușmani printre prieteni

Uniunea Sovietică vede în turismul internațional un mijloc important pentru întărirea păcii și înțelegerii între popoare.

În 1965, față de 1956, când „Inturist” și-a reluat activitatea întreruptă de război, numărul turiștilor străini s-a dublat. În tot acest timp, în țara noastră au venit peste șapte milioane de turiști. De altfel, dacă în trei ani (1956—1958) s-au deplasat în străinătate două milioane de cetățeni sovietici, iar la noi au sosit peste un milion și jumătate de străini, în 1964—1965 au venit anual în Uniunea Sovietică peste un milion de vizitatori: aproximativ același număr de cetățeni sovietici au făcut vizite de răspuns. În prezent, țara noastră are legături culturale și turistice cu peste 100 de state: numărul turiștilor veniți în Uniunea Sovietică în 1966 s-a apropiat de un milion și jumătate.

Serviciile de spionaj ale statelor capitaliste folosesc însă turismul internațional pentru extinderea frontului războiului

secret. Ele introduc în rîndul turiștilor chiar grupuri de spioni. În afară de aceasta, serviciile de spionaj caută să obțină de la turiștii ce se înapoiază în țările lor informații și impresii ce prezintă interes pentru ele.

Faptul că serviciile de spionaj capitaliste folosesc turiștii pentru culegerea de informații a devenit cunoscut încă din 1947, când A. Dulles a prezentat un memorandum Comisiei din senat pentru forțele armate. În el, printre altele, turismul era indicat ca unul din izvoarele legale de obținere a informațiilor ce interesează guvernul S.U.A.

Iată exemple din care rezultă că turismul este utilizat în scopuri de spionaj:

La 23 iulie 1961, prin punctul de trecere a frontierei Ujgorod, a sosit cu autoturismul în țara noastră turistul american Marvin William Machonen. Era student în anul doi la așa-zisa „Universitate liberă” din Berlinul occidental.

Machonen cunoștea puțin limba rusă. În pașaport se arăta că el va sta în Uniunea Sovietică de la 28 martie pînă la 3 aprilie 1961. La Moscova a fost cazat la hotelul „Metropol”.

La mai puțin de trei luni după prima călătorie în Uniunea Sovietică, studentul ne-a vizitat din nou. Se putea presupune că îl interesau anumite lucruri de la noi, iar părinții lui, oameni înstăriți, nu făceau economie de bani pentru ca fiul lor să-și satisfacă plăcerile unei călătorii într-o țară îndepărtată și aparte prin specificul ei.

Machonen trebuia să parcurgă ruta Ujgorod-Lvov-Kiev-Odesa-Brest.

Din primele momente ale sosirii sale pe pămîntul sovietic, au început să-l preocupe obiectivele cărora turiștii obișnuiți nu le dau atenție. Într-un loc s-a oprit nu departe de un teren de zbor și, coborînd din mașină, l-a cercetat îndelung. Aflîndu-se într-un oraș, nu se știe de ce și-a făcut apariția în apropierea unei unități militare. Pe un alt traseu, a fotografiat o centrală de radio, cîteva unități militare, anumite obiective industriale și linii electrice de înaltă tensiune. Era evident că îl interesau mai ales problemele de natură

militară. Când se întâlnea cu mașini militare micșora viteza și le cerceta cu atenție.

Pe teritoriul regiunii Lvov, Machonen a întâlnit câteva coloane de mașini cu militari și tehnică de luptă. Fotografându-le, el a atras atenția ofițerilor și soldaților. I s-a cerut să oprească, dar turistul era hotărât să demonstreze superioritatea în viteză a mașinii sale și a reușit să fugă. O astfel de comportare a trezit militarilor suspiciuni pe deplin justificate...

Mai departe, spionul (nu mai era nici o îndoială în această privință) a fotografiat un pod de cale ferată. În Kiev, Machonen a fost reținut în timp ce fotografia statul major al unei unități militare și, cu aprobarea procurorului, a fost arestat.

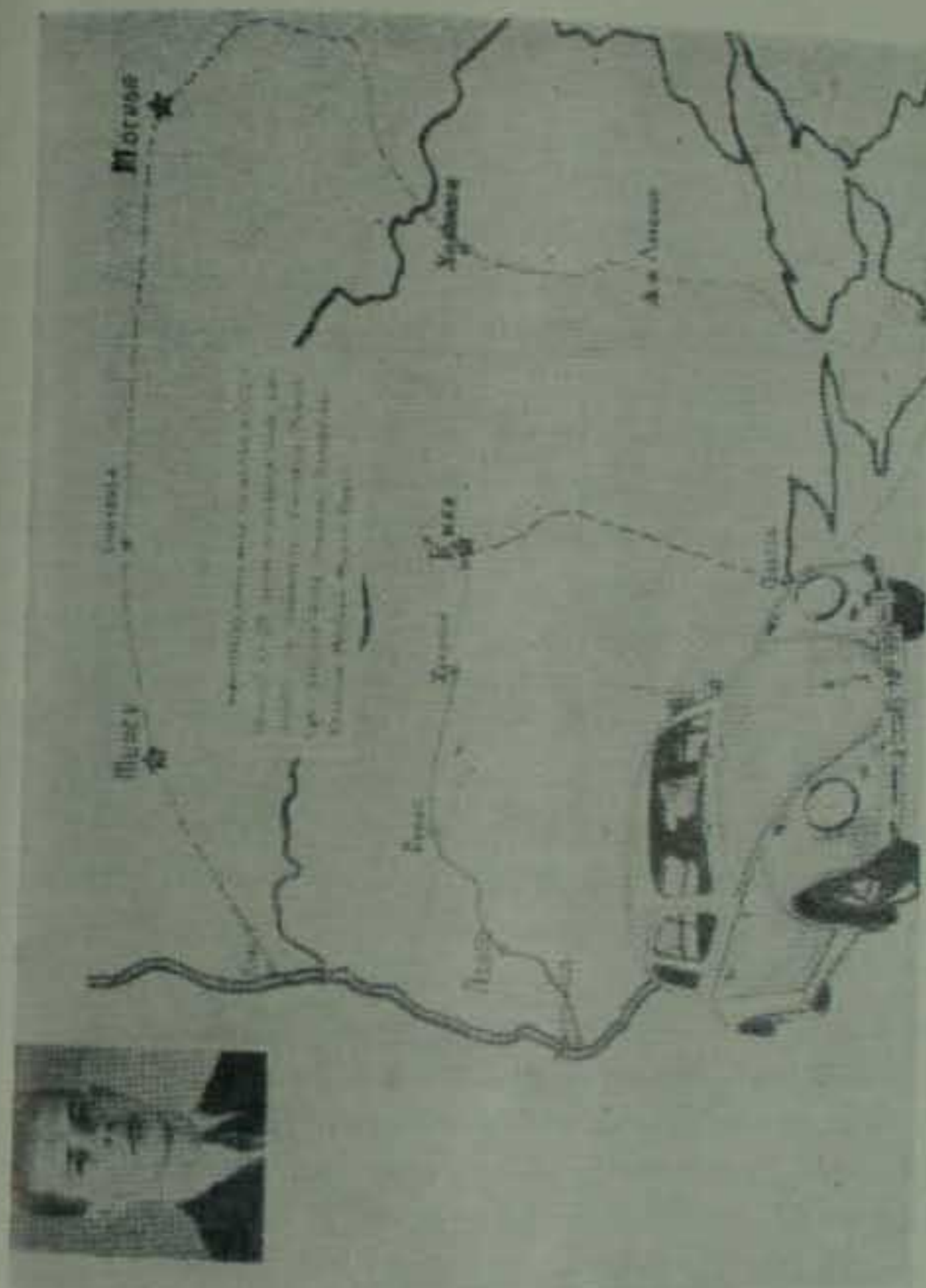
La percheziția efectuată în mașina lui, lucrătorii de securitate au găsit o curea de pantaloni de care erau prinse șapte rolfilme consumate, un carnet cu însemnări cu caracter de spionaj, hărți geografice și planul Kievului. Pe filmele dezvoltate în prezența sa se puteau vedea camioane militare, poduri, cisterne cu combustibil, linii electrice de înaltă tensiune și diferite obiective militare și industriale. În geamantan a fost găsit un caiet ce cuprindea însemnări secrete scrise în mod convențional. Iată una dintre ele: „Parcursând kilometrul 215, am cercetat motorul“. Aceasta însemna, după explicațiile stăpînului caietului, că, parcursând kilometrul 215 în regiunea Lvov, el a văzut un pod de cale ferată și un tren ce transporta cisterne. Podul și o parte din tren erau fotografiate.

— În ce scop ați fotografiat obiective militare și industriale? — a fost întrebat Machonen.

— Am făcut-o din curiozitate. Nu știam că fotografierea unor astfel de obiective este interzisă — a răspuns el.

Dar chiar lui părăindu-i-se răspunsul prea naiv, a continuat:

— Am fotografiat obiective militare din însărcinarea unui cunoscut al meu de la Universitatea din Berlin — Rud-

Traseul călătoriei efectuate în scop de spionaj de către Machonen.

vițki. El se află în legătură cu centrul unei organizații emigraționiste ucrainiene din Paris.

Și acest răspuns era însă cusut cu ață albă. Anchetatorul l-a întrebat atunci de ce el, lutheran, după credință, și american, ca origine, a acceptat să riște de dragul unor emigranți catolici. Machonen nu a putut să dea un răspuns inteligibil și, incurcându-se, a tăcut.

Probele materiale vorbeau însă de la sine și Machonen, după mai multe ezitări, a recunoscut că a venit în U.R.S.S. cu intenții de spionaj, făcând anchetei declarații corespunzătoare. El a arătat că la începutul lunii iulie 1961 a fost recrutat, în Berlinul occidental, de către Daer și Jim, cadre ale serviciului de spionaj american, care aflaseră de intenția lui de a face o călătorie în Uniunea Sovietică. Acești spioni de profesie l-au învățat cum să recunoască tehnica militară sovietică și obiectivele de apărare și i-au prezentat uniforme ale militarilor sovietici din diferite genuri de arme. De la ei a aflat cum să deosebească tipurile de tancuri, mașinile militare, armamentul antiaerian etc. Pregătirea pentru călătorie a făcut-o singur. I-au pus numai condiția să între prin punctul de frontieră Ujgorod, deoarece îi interesau caracterul și destinația unor construcții subterane ce se făceau la aerodromul din localitate.

Machonen a fost dotat cu o curea în care erau amenajate ascunzători pentru păstrarea materialelor de spionaj. De asemenea, i-au dat un cod, instruindu-l cum să-l folosească și i-au fixat pseudonimul Will. Cheltuielile de deplasare au fost suportate de serviciul de spionaj american. În afară de aceasta, lui Machonen i s-a promis o recompensă substanțială când se va înapoia cu informațiile de spionaj. Dar spionul a fost „recompensat” pentru faptele sale ilicite nu de serviciul de spionaj american, ci de tribunalul militar din Kiev cu o pedeapsă privativă de libertate pe o perioadă îndelungată de timp.

Guvernul sovietic a pus deseori în fața celui american și vest-german problema inadmisibilității folosirii turismului în scopuri de spionaj. Dar, din păcate, ele nu au luat măsuri

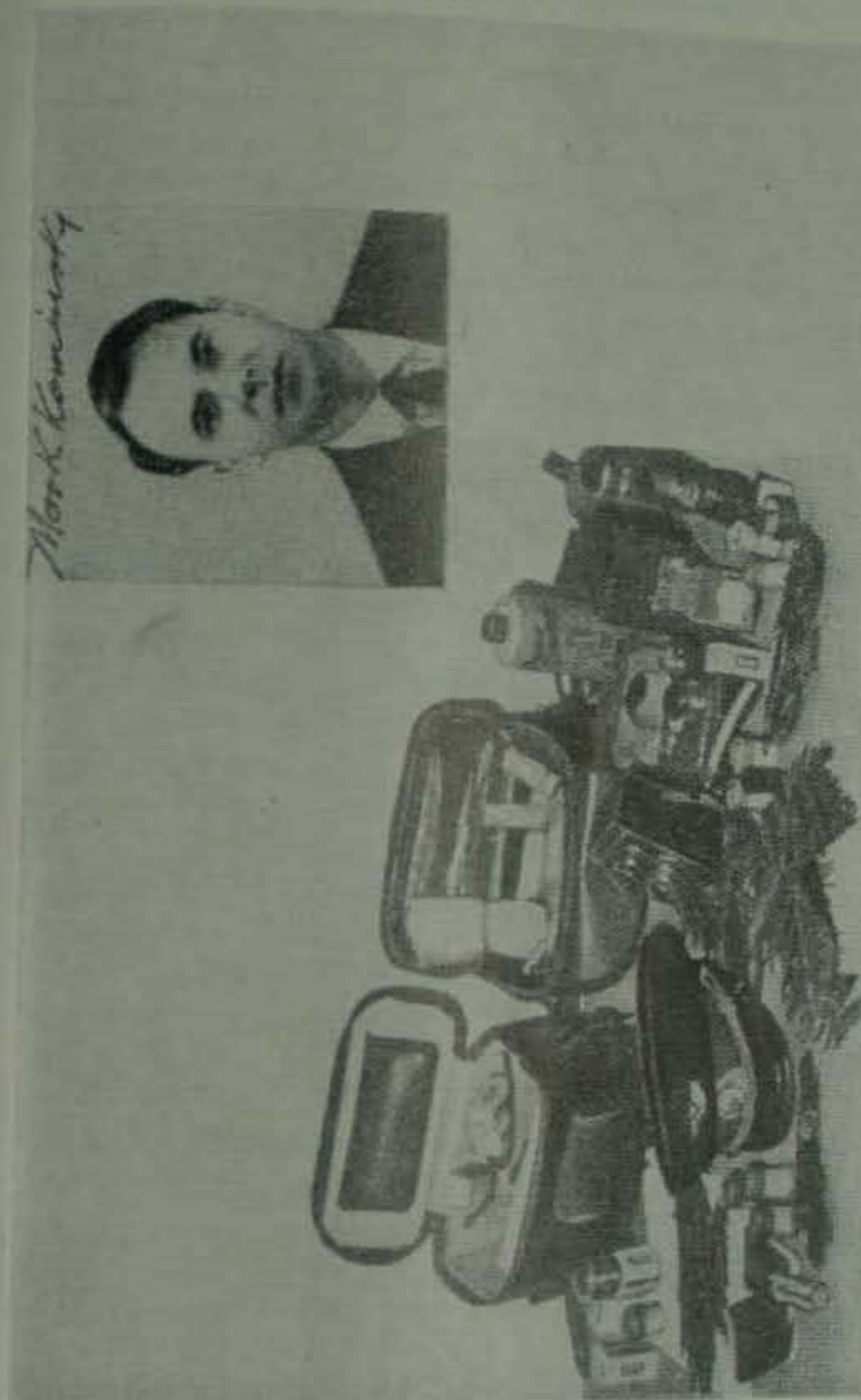
rile corespunzătoare și au continuat să trimită în țara noastră spioni pe această cale.

În 1962 au sosit în Uniunea Sovietică din R. F. a Germaniei doi tineri — Sonntag și Naumann. Erau tot studenți. Veniseră în Uniunea Sovietică, chipurile, pentru că doreau să învețe limba rusă. În realitate, scopul călătoriei lor nu avea nimic comun cu lingvistica. Ei s-au ocupat cu activitatea de spionaj, fapt dovedit de rolurile și însemnările ce conțineau informații secrete. În fața probelor de necontestat, au recunoscut că au venit în Uniunea Sovietică din însărcinarea serviciului de spionaj american.

Cei doi studenți au fost recrutați de două cadre ale C.I.A., Henry și Olsen, care inițial s-au dat drept corespondenți la revista americană „Weekend”. În perioada iunie-august 1961, Sonntag și Naumann au învățat cum să recunoască obiectivele militare sovietice, căile de acces către acestea, mijloacele folosite pentru transportarea rachetelor și a instalațiilor radar, cum să utilizeze scrierea secretă și să fotografieze obiectivele ce prezentau interes. După terminarea acestei pregătiri, au primit de la spionii americani un aparat de fotografiat, materiale pentru scrierea secretă, circa 2000 de mărci vest-germane și diferite obiecte necesare turiștilor.

Reprezentanții serviciului de spionaj american le-au indicat ca, în timpul călătoriei în U.R.S.S., să identifice persoane instabile din punct de vedere moral ori cu diferite nemulțumiri personale și să cultive cu ele relații de „prietenie”. Acești oameni, după părerea spionilor, se pot dovedi candidați corespunzători pentru a fi recrutați în rețeaua de spionaj.

Cu un scop asemănător a venit în Uniunea Sovietică și „turistul” Caminski. Drept „amintire” despre călătoria în țara noastră, a încercat și el să scoată din țară filme și carnete cu însemnări ce conțineau date secrete. Printre altele, a fotografiat o instalație radar, o porțiune de cale ferată, pe care circula un tren cu cisterne, și alte obiective. În carnetel făcuse însemnări privind dislocarea unei baze de artilerie, existența militarilor în anumite localități, locul de dispunere

Obiectele care au fost ridicate de la agentul Caminski.

a unor unități militare și căile de acces către ele, dislocarea aerodromurilor militare, cu indicarea tipurilor de avioane etc.

În afară de aceasta, sub canapeaua mașinii lui a fost descoperit un pachet din celofan în care se aflau diverse plante: o tufă de ferigă cu rădăcini, crengi de brad, coajă de plop și de mestecăn. Desigur că nu din dragoste față de natura rusă a strâns „turistul” Caminski aceste plante. A rezultat că „colecția” de plante este tot un material de spionaj, destinat determinării gradului de radiații în locurile unde cresc plantele respective.

Cu ocazia cercetării penale desfășurate asupra lui Caminski, s-a stabilit că el a fost recrutat de o organizație de spionaj americană ce acționează sub acoperirea fondului special „F. Craft” (de binefacere). Reprezentanții acestui fond și-au asumat asupra lor toate cheltuielile necesare trimerii noului lor agent în Uniunea Sovietică și, în plus, i-au dat și un avans de 2000 de dolari.

Ar fi greșit însă să se creadă că serviciile de spionaj recrutează numai tineri dornici de bani pentru a-i trimite în țara noastră cu sarcini de spionaj sub acoperirea de turiști. Printre cei ce vin în Uniunea Sovietică sunt și alte specime-ne de spioni, așa cum au fost Adolf Werner și soția sa, Hermina, din R. F. a Germaniei.

A. Werner a fost membru al P.N.S.G. În timpul invaziei fasciste, el avea gradul de subofiter și a luptat timp îndelungat împotriva armatei sovietice, comandind un pluton al primei divizii de infanterie S.S., ce a acționat în Ucraina, Bielorusia și Orel.

După terminarea războiului, Werner a lucrat la diferite întreprinderi particulare din industria de încălțăminte, iar din 1957 la un sector cu același profil al armatei. Începând cu anul 1952, el a început în mod sistematic să facă vizite turistice în Austria, Franța, Italia, Portugalia și Turcia. La inapoiere, scria diverse articole și ținea conferințe pe marginea acestor călătorii. La începutul anului 1961 a primit o scrisoare din partea unui oarecare Johnson din Stuttgart, care îi solicita o întâlnire. Cu această ocazie, Johnson s-a dat drept

reprezentant al unei redacții americane, care se interesa de „măiestria literară” a autorului însemnărilor de călătorie. Ulterior, el i-a propus lui Werner să facă o călătorie turistică în Uniunea Sovietică și să îndeplinească acolo câteva însărcinări din partea redacției pe care o reprezenta. Drept recompensă, se obliga să plătească cheltuielile necesitate de călătorie.

Werner a acceptat propunerea fără obiecții, mai ales că între timp americanul îi arătase care sînt îndeletnicirile sale reale, precum și faptul că, în realitate, se numește Bauer. După aceasta, ei au început să se întâlnească în diferite case conspirative.

— Bauer mi-a comunicat — declara Werner — că pe el îl interesează informațiile cu caracter militar: aerodromurile, stațiile de radio, instalațiile radar, locul de dispunere a unităților militare, deplasările militarilor, tehnica de luptă și alte instalații de acest gen...

Traseul pe care urma să-l parcurgă pe teritoriul U.R.S.S. a fost, desigur, stabilit de Bauer. Pe ei îi interesau anumite localități, și în primul rînd Odesa, Sevastopol și Feodosia.

— M-a sfătuit — a declarat Werner — să merg încet, să fiu atent și să rețin toate obiectivele ce prezintă importanță militară, podurile mari și locurile unde se află. În Sevastopol și Feodosia trebuia ca de pe o anumită colină să fac fotografii panoramice asupra acestor orașe. La Sevastopol trebuia să acord atenție și să rețin date privind catargele și turnurile, indiferent de importanța lor.

În timpul ultimei întâlniri cu spionul american, Werner a primit asigurarea asupra unei securități depline a călătoriei sale „turistice” în U.R.S.S. și... două mii de mărci. (Se pare că taxa este pentru toți aceeași.) I s-a spus, ca și celorlalți spioni reținuți de organele noastre de securitate, că recompensa definitivă va depinde de importanța și cantitatea informațiilor culese.

Dar soții Werner nu au mai putut primi această recompensă. La 2 septembrie au fost reținuți în raionul de staționare a unei unități militare de lîngă Kiev, datorită vigilenței

tinerilor soldați Valentin Kolupaev și Konstantin Kotlov. În timpul percheziției, asupra soților Werner au fost descoperite mijloace tehnice pentru observarea obiectivelor secrete și fotografierea lor, o mare cantitate de rolfilme cu același caracter, un carnet cu însemnări cifrate, precum și materiale pentru scrierea secretă.

În acest mod a luat sfîrșit cariera fostului subofițer hitlerist ca, de altfel, și a altor „turiști” care au astfel de preocupări.

Lupta de idei

„Trebuie să înțelegem — spunea unul dintre promotorii politicii externe americane, Nixon — că în lumea de astăzi se desfășoară o mare luptă de idei... Noi trebuie să avem ultimul cuvînt sau să murim.”

Deci, „să avem ultimul cuvînt sau să murim”. Aceste cuvinte pot fi socotite un fel de deviză a apologetilor contemporani ai imperialismului. Întregul curs al dezvoltării societății demonstrează însă fără putință de tăgadă că speranța lor de a cîștiga „lupta de idei” este o iluzie de la un capăt la celălalt, deoarece burghezia nu mai este în stare să emită idei care să atragă după sine masele populare. Cunoscutul sociolog burghez american D. Lergher remarcă faptul că „ideile pe care America le oferă pe piața politică mondială în ultimii 30 de ani găsesc tot mai puțini și mai puțini cumpărători. Pentru cei mai mulți oameni din întreaga lume, ceea ce noi oferim reprezintă mărfuri învechite, deteriorate, care au o mică forță de atracție”.

Cu toate acestea, „lupta lor de idei” cunoaște o intensificare sub aspectul formelor și metodelor și nu are nimic comun cu o dispută loială, de esență, asupra problemelor sociale contemporane. Totul demonstrează faptul că ideologia burgheză are un caracter subversiv, reprezintă o înlănțuire

lungă de diversiuni ideologice, care, pe deplin temei, pot fi considerate ca fiind unul dintre mijloacele războiului secret.

În America, aceste acțiuni diversioniste, ce întregesc pregătirile de război, au primit denumirea de „război psihologic”, în R. F. a Germaniei de „război intelectual”, iar în Anglia de „război politic”. Dar cu toate că „lupta de idei” are denumiri diferite, scopul ei este același peste tot: de a pătrunde în alte țări și de a zguduia societatea lor. Imperialiștii sînt conștienți de faptul că astăzi este imposibil să-și mai apere orînduirea numai prin forța armelor. Nu întîmplător, unul dintre sociologii americani a remarcat că: „A rezolva problemele politice cu ajutorul armei atomice este tot una cu a folosi dinamita pentru a scăpa de șoarecii din casă”.

„Conceptia strategică de bază a epocii atomice — se arată într-o serie de publicații burgheze — constă în aceea că ofensiva trebuie realizată în primul rînd împotriva moralului adversarului, împotriva sentimentelor lui... Lupta pentru cucerirea minților omenesci este cea mai importantă luptă în epoca conflictelor atomice și de felul în care evoluează această luptă depinde viitorul lumii occidentale.”

Ideea menționată este cuprinsă și în statutul armatei S.U.A.:

„În prezent, se spune în capitolul 10, la pag. 278, punctul b, lupta ideologică joacă un rol foarte important în toate genurile de război. Desfășurarea ei cu succes poate constitui un factor hotărîtor în atingerea scopurilor naționale.”

„Războiul psihologic” de subminare, în toate formele lui, a fost ridicat la rangul de politică de stat în țările capitaliste.

După cum demonstrează faptele, pentru penetrarea ideologiei burgheze în țările socialiste, imperialiștii nu fac economie de forțe și mijloace. Într-un ziar vest-german se arată:

„Este necesar să se folosească toate mijloacele propagandei contemporane, să se utilizeze toate metodele luptei psihologice, trebuie să infiltrăm morală și ideologia noastră în conștiința populației țărilor lagărului comunist. Exploatînd deosebirile naționale, concepțiile religioase, slăbiciunile omenesci — invidia, tentațiile femeilor, tendința de căpătuială — trebuie să provocăm indiferență față de țelurile comuniste.”

Bugetul organului central de propagandă al S.U.A. — Agenția de informații — se mărește din an în an. Dacă în 1963 cheltuielile pentru acest gen al activității subversive constituiau circa 120 de milioane de dolari, în 1964 ele au ajuns la 150 de milioane.

Din date oficiale se cunoaște, de exemplu, că în statele Agenției de informații figurează 12 mii de propagandiști, dintre care 7 mii sînt străini. Această agenție dispune în 105 țări de 111 așa-zise misiuni periferice și de 230 de centre de informații, în care lucrează peste 8 mii de americani. Anual, în afara granițelor S.U.A. sînt difuzate peste 3 miliarde de exemplare de literatură propagandistică diversă. Pentru difuzarea otravei spirituale în interiorul țării și în întreaga lume, Agenția de informații folosește o puternică industrie propagandistică: aproximativ 170 de stații de televiziune, 7800 puncte cinematografice, 210 filmoteci. În afară de aceasta, în 88 de țări dispune de 182 de biblioteci și săli de lectură. Ei îi aparține și postul de radio „Vocea Americii”, care are la dispoziție 43 de stații de radio în S.U.A. și 59 în străinătate.

Organele de spionaj ale statelor capitaliste folosesc în activitatea de propagandă ostilă și organizațiile reacționare ale emigranților, formate din elemente descompuse și din trădători fugiți în tabăra dușmanului. Astfel de organizații sînt „Uniunea muncitorească populară”, „Uniunea centrală a emigranților de după război”, „Fondul național leton”, „Comitetul național turkestan” și altele.

Organele de spionaj și propagandă ale S.U.A. desfășoară activitate subversivă prin organele oficiale (propaganda „albă”), prin organizații și persoane particulare (propaganda „cenușie”) și prin agentura Agenției centrale de informații (propaganda „neagră”).

Acest aparat imens al propagandei burgheze, în totalitatea lui, acționează în strîns contact și sub conducerea Agenției centrale de informații.

Purtătorul de cuvînt al așa-zisei propagande „albe” este postul de radio „Vocea Americii”. Numai într-o săptămînă el emite 761 de ore în 36 de limbi. Ascuțișul transmisiilor sale

este îndreptat spre subminarea politicii de colaborare pașnică între state, spre continua activizare a „războiului rece” și propagarea „modului de viață american”.

Agencia de informații dispune de un post de radio și în R. F. a Germaniei. După înseși aprecierile propagandiștilor americani, el „ocupă un loc aparte în lupta politică pentru Germania”.

Filialele „Vocii Americii” în Europa sînt posturile de radio „Europa liberă” și „Eliberarea”.

De asemenea, guvernul R. F. a Germaniei a creat un batalion radio militar special pentru a desfășura propagandă împotriva forțelor armate ale țărilor socialiste.

Unele posturi de radio, subvenționate de guvernul american, și-au luat denumirea de „Rusia noastră”, „Noua Ucraină”, „Caucazul” etc. L. Forago, în cartea sa „Războiul inteligențelor”, formulează foarte precis sarcinile unor astfel de posturi de radio ce funcționează sub diverse pseudonime. Ele aparțin arsenalului așa-zisei propagande „negre”.

„Propaganda -neagră- — spune el — este o activitate de spionaj în adevăratul înțeles al cuvîntului și nu numai pentru că folosește în exclusivitate materiale de spionaj, dar și pentru că desfășoară o activitate autonomă, înconjurată de mister. Propaganda -neagră- nu-și dezvăluie niciodată sursele reale. Ea se străduiește să creeze impresia că sursele provin nemijlocit de pe teritoriul adversarului, de pe cel aflat sub ocupația acestuia sau de pe un teritoriu aflat în imediata lui apropiere.”

Despre activitatea posturilor de radio subvenționate de americani au relatat și unii foști colaboratori la „Eliberarea”. De exemplu, Vinogradov, fost crainic și ulterior redactor la secția rusă a postului de radio „Eliberarea”, arăta că știrile cele mai tendențioase transmise de acesta vin direct din S.U.A. Celelalte materiale, a continuat el, se pregătesc la redacție prin denaturarea informațiilor publicate de presa sovietică ori transmise de radioul sovietic, ori pur și simplu sînt inventate de redactori.

Un alt fost colaborator al aceluiași post de radio — Bibikov — a relatat trucurile propagandistice la care recurg stăpînii și funcționarii acestui cabinet al minciunii și provocării.

— Postul de radio „Eliberarea”, a declarat el, este finanțat pe față de americani. Dar aceasta nu este o noutate. Și dacă stăpînul plătește, atunci trebuie să cinți cum dorește el. Americanii spun: transmiteți discursurile celor mai „noi emigranți”. Dar „emigranți noi” nu sînt. Atunci ei sînt inventați. Eu am fost martor la felul cum s-a făcut și, desigur, se mai face acest lucru. Unul dintre redactori întocmește textul și i-l înmînează unui cunoscut. Acesta îl citește în fața microfonului. Și eu am jucat rolul emigrantului celui „mai nou”, dîndu-mă drept fost redactor la un ziar al Uzinei de tractoare din Stalingrad, rămas, chipurile, în Occident în 1953.

Minciuna și cinismul transmisiilor unor astfel de posturi de radio nu miră pe nimeni. Doar minciuna, șantajul și provocările sînt metodele principale ale activității lor. În instrucțiunea serviciului de spionaj al S.U.A. „Cum să fie întocmite transmisiile propagandistice” se spune direct:

„Folosiți procedeul incitării unui popor contra altuia, a unei părți din populație împotriva celeilalte și, dacă este posibil, a majorității împotriva minorității. Acest lucru este foarte important. De fiecare dată fiți de partea celor pe care puteți să-i folosiți mai bine pentru realizarea scopurilor ce le urmăriți. Dacă nu aveți pe cine susține, formați-vă singuri astfel de oameni. Folosiți propaganda pentru a provoca nopți albe, sinucideri, dezertări, dezordini, greșeli, indoiești, pentru a crea frămîntări, a trezi suspiciuni, neliniște. Calea constă în utilizarea adevărului -inventat-.”

Vorbind despre căile de realizare a propagandei, sociologul burghez englez L. Fraser își sfătuiește colegii să folosească „adevărul, jumătate din adevăr, un sfert din adevăr și minciuna”. Un confrate al său american este de părere, referindu-se la aceeași problemă, că „orice idee se întipărește în mintea milioanei de oameni și este însușită de ei numai în cazul în care ea este repetată pînă la saturație. La baza

popularizării ideilor, ca și a mărfurilor, stă repetarea. Chiar și minciuna, cum a arătat Goebbels, este luată de obicei drept adevăr, dacă ea este repetată destul de des...".

În afara Agenției de informații și a rețelei largi de posturi de radio, desfășoară propagandă subversivă și zeci și sute de diferite organizații, reviste, ziare, studiouri de televiziune și edituri.

De asemenea, într-o serie de țări imperialiste au fost create și desfășoară activitate de diversiune ideologică zeci și chiar sute de așa-zise comitete, confederații și societăți oficiale. Unele dintre ele funcționează sub acoperirea de instituții „științifice”, iar altele acționează în mod deschis.

Printre cele care își desfășoară activitatea în mod acoperit se află, de exemplu, „Comitetul Europei libere” și „Congresul pentru libertatea culturii”.

Din însărcinarea expresă a Agenției centrale de informații a S.U.A., a fost creat „Comitetul american de eliberare de sub bolșevici”, care în 1968 și-a schimbat denumirea în „Libertatea”. În componența lui intră, în afara postului de radio „Libertatea”, „Institutul pentru studierea U.R.S.S.” și alte organizații. S.U.A. cheltuiesc anual pentru subvenționarea comitetului reorganizat 25 de milioane de dolari. În fruntea lui se află persoane sus-puse, printre care fostul adjunct al secretarului de stat al S.U.A., Holang Sargent, și fostul ambasador american la Moscova, Anon Quirk.

Șeful acestui centru de propagandă și spionaj, Sargent, nu ascunde faptul că între postul de radio „Libertatea” și administrația americană există cele mai strinse legături. „Prin natura activității mele — a declarat el colaboratorilor săi de la postul de radio — eu mențin un contact strins cu conducătorii de stat americani, care determină și dirijează cursul politicii externe a S.U.A.”.

Despre caracterul activității acestui comitet, o imagine foarte completă dă profesorul Vladimir Vasilaki, fostă căpetenie a emigrației reacționare în R. F. a Germaniei, care ulterior a rupt cu activitatea reacționară și s-a înapoiat în U.R.S.S. Un timp, el a fost președintele centrului emigrațio-

nist reacționar denumit „Liga organizațiilor antibolșevice ale popoarelor Uniunii Sovietice”, și al altor organizații, precum și redactor al ziarului „Nova Ucraina”, editat la München.

— Întreaga mea activitate de conducere a acestor organizații — a declarat Vasilaki întorcându-se în Uniunea Sovietică — se desfășura în baza indicațiilor membrilor așa-zisului „Comitet american” din München. Faptul că eram conducător al organizațiilor emigraționiste mi-a dat posibilitatea să analizez în detaliu activitatea lor și să înțeleg scopurile reale în care este folosită emigrația de către imperiaștii americani. Meditând asupra multor fapte, m-am conștientizat că „Comitetul american” nu se interesează de soarta popoarelor, din rîndul cărora provin actualii emigranți, ci toate acțiunile lui sînt îndreptate numai spre transformarea lor într-un instrument orb și docil al activității de subminare a țărilor socialiste.

În S.U.A. se cheltuiesc anual aproximativ 500 de milioane de dolari în scopul desfășurării „războiului psihologic”. Este o sumă de o sută de ori mai mare decît cea pe care o cheltuia Hitler în aceleași scopuri, înaintea celui de-al doilea război mondial. Sînt caracteristice, în această privință, declarațiile fostului președinte al S.U.A., Eisenhower: „Dacă dorim să cîștigăm războiul rece, trebuie să cheltuim pentru aceasta tot ceea ce este necesar — o jumătate sau chiar un miliard de dolari”.

Pentru penetrarea ideologiei burgheze în U.R.S.S. se utilizează o diversitate de metode și sînt create laboratoare speciale ce au sarcina de a elabora diferite procedee „mecanice” și „automate” în vederea introducerii de literatură anticomunistă.

Un timp, literatura anticomunistă a fost introdusă în U.R.S.S. cu ajutorul unor baloane dotate cu aparatură radio specială. Construcția lor și modul de lansare și de împrăștiere a fițuicilor și literaturii antisovietice erau dintre cele mai diferite. În mai puțin de doi ani, pe teritoriul țărilor socialiste au fost interceptate 420 de mii de baloane cu 250 de milioane de exemplare de fițuici cu conținut denigrator.

Pentru a atrage atenția cetățenilor asupra fițuicilor, autorii lor au recurs la diverse subterfugii. La început, ele au fost tipărite pe hîrtie colorată, pentru ca apoi, pîrindu-li-se acest lucru insuficient, să le imprime pe margini semne ale unor bancnote.

În prezent, cele mai răspîndite canale pentru introducerea în țara noastră a cărților, broșurilor, fițuicilor, benzilor de magnetofon și chiar a unor filme cu conținut ostil sînt legăturile comerciale și culturale ale Uniunii Sovietice cu țările capitaliste. Multe din materialele de propagandă arătate sînt descoperite în ambalajul mărfurilor importate. Astfel, în ambalajul unor instalații importate din R. F. a Germaniei pentru o uzină din Reazan au fost găsite 200 de cărți cu conținut antisovietic, dintre care unele, în scop de derutare, aveau coperta și titlurile cărților scriitoarei sovietice Vera Panova. Fițuici cu caracter propagandistic sînt, de asemenea, introduse de agenții serviciilor de spionaj străine ce vin în țara noastră sub acoperirea de turiști, ori în cadrul unor delegații științifice, culturale etc. Alteori, astfel de materiale sînt difuzate cu ocazia organizării unor expoziții, așa cum a fost cazul celei americane din vara anului 1959.

Sînt situații cînd diverse materiale cu conținut antisovietic sînt introduse pe vapoarele sovietice, în timpul cît se află în porturile capitaliste. Cu o astfel de activitate se ocupă mai ales „Uniunea națională muncitoare”. Conducătorul acestei organizații antipopulare, un oarecare Baidalokov, a recunoscut la o întrunire cu complicii săi că organizația lor este subvenționată de serviciile de spionaj american și englez și că acționează din însărcinarea lor.

În „lupta de idei” este folosită frecvent și agitația antisovietică orală. În scopul menționat, în cadrul diferitelor grupuri de turiști și delegații ce vin în U.R.S.S. sînt introduse persoane special pregătite pe această linie. Intrînd în contact cu cetățeni sovietici, ele încearcă să preamărească diferite laturi ale moralei burgheze, să cultive — mai ales în rîndul tinerilor — apoliticismul, să ponegrească politica internă și externă a statului sovietic ș.a.

Multe dintre persoanele respective caută anumite manifestări negative în mediul nostru și apoi încearcă să folosească acest „material” pentru a ne denigra și a prezenta în mod denaturat viața poporului sovietic.

În 1964 a sosit un grup de tineri americani pentru a face o vizită în țara noastră. Acești tineri gîlăgioși și veseli au călătorit prin Vilnius, Leningrad, Minsk și alte orașe, organizînd chiar și diverse concerte. Peste tot au fost foarte bine primiți. Dar, așa cum s-a stabilit ulterior, ei nu veniseră pentru a cunoaște țara noastră, ci pentru a propaga „modul de viață american”. După fiecare concert, se foloseau de prezența auditoriului pentru ca, sub forma unor discuții și „schimburi de opinii”, să desfășoare propagandă ostilă.

Un alt exemplu :

La sfîrșitul lui iulie 1965 a avut loc la Moscova procesul cetățeanului englez D. Brook. El a fost prins în flagrant de către organele securității statului și tras la răspundere penală pentru activitatea de subminare antisovietică desfășurată.

Așa cum a rezultat cu ocazia cercetării penale, Brook, care era profesor de limba rusă la un colegiu din Londra, se afla în legătură cu organizația emigraționistă „Uniunea populară muncitoare”. În perioada antebelică, această organizație a pregătît și a pus la dispoziția serviciilor de spionaj german și japonez spioni și diversioniști pentru a fi trimiși în U.R.S.S. În timpul războiului, membrii organizației au colaborat în mod activ cu organele de spionaj și de contraspionaj ale ocupanților, iar după înfringerea Germaniei hitleriste au intrat în slujba serviciilor de spionaj american și englez.

În ultimii ani, „prestigiul” organizației a scăzut în mod simțitor. Pentru a-l ridica din nou în fața stăpînilor săi, căpeteniile ei caută să-i invioreze activitatea. Exploatînd legăturile culturale și economice în continuă dezvoltare ale U.R.S.S. cu țările capitaliste, ele încearcă să-și introducă emisarii în Uniunea Sovietică sub acoperirea de turiști, comercianți sau membri ai diferitelor delegații.

Brook era unul dintre acești emisari. El avea 27 de ani

și era membru al partidului laburist. În 1959—1960, Brook și-a desăvârșit pregătirea în domeniul limbii și literaturii ruse la Universitatea de stat din Moscova. De data aceasta, el a sosit la Moscova cu sarcini speciale. Înainte de plecare, fusese instruit în legătură cu mijloacele și procedeele pe care să le folosească pentru îndeplinirea misiunilor și dotat cu materiale pentru a desfășura activitate subversivă.

În perioada 18—25 aprilie 1965, cît s-a aflat la Moscova, Brook a acționat intens în această direcție. El l-a vizitat pe cetățeanul sovietic Konstantinov, căruia i-a predat instrucțiuni privind interceptarea și descifrarea transmisiilor radio codificate, hîrtie pentru scrierea secretă și alte materiale în vederea confecționării de documente cu conținut antisovietic. Materiale de același gen a încercat să trimită prin poștă și altor cetățeni sovietici.

Datorită însă vigilentei cetățeanului Konstantinov, organele securității statului au descoperit și demascat pe agentul ce încerca să desfășoare activități de diversiune ideologică și să întreprindă alte acțiuni potrivnice intereselor statului sovietic.

Din păcate, anumiți cetățeni, cu voie sau fără voie, se lasă influențați de propaganda capitalistă, iar unii dintre ei întreprind chiar anumite acțiuni în această direcție. Oamenii sovietici sînt necruțători față de spionii, diversioniștii și trădătorii de patrie. Dar cu ce sînt mai prejos decît aceștia acele persoane care difuzează „în secret” în rîndul prietenilor, rudelor și cunoștințelor fel de fel de zvonuri cu conținut dușmănos? Cu ce sînt mai prejos față de spioni, diversioniști și trădători acele persoane care ne improașcă cu noroi, publicînd în străinătate diverse materiale cu conținut ostil?

În această privință, este necesar să amintim cazul scriitorilor Sineavski și Daniel, condamnați în februarie 1966 pentru activitate antisovietică. În lucrările trimise ilegal în străinătate, ei calomniau tot ceea ce se realizează în țara noastră. Daniel a ajuns pînă acolo încît să spună că ziua de 10 august 1960 a fost „ziua asasinatelor pe față”, cînd, chipurile, au

fost tăiați, răfuindu-se unul cu altul, soț și soție, cunoscuți și necunoscuți. Atît Daniel, cît și Sineavski și-au primit pedeapsa meritată.

Stavilă nemernicilor, bețivilor și ignoranților

În unitatea militară N a avut loc un eveniment deosebit: soldatul Bugrov a fugit în străinătate. Analizîndu-se împrejurările care l-au determinat să comită această faptă, se profilează tot mai mult adevărata față a trădătorului.

Decăderea morală a lui Bugrov a început cu cîțiva ani înainte de a fi chemat în armată. Cu el s-a petrecut același lucru care se petrece cu toți cei care caută o viață „ușoară” și disprețuiesc munca. Concepțiile lor despre viață le sînt identice, cu excepția unor mici detalii ce privesc vîrsta, metodele folosite pentru a intra în posesia unor venituri nemuncite ș.a. Toți sînt îmbibați cu ideologie burgheză. Principiul lor — „trebuie să știi să trăiești” — este în esență rezultatul influențelor activității de diversiune ideologică desfășurată de cercurile reacționare din străinătate.

În familie, lui Bugrov nu i s-a cultivat dragostea pentru muncă și, pînă la urmă, a devenit un parazit. Nedînd nimic sau aproape nimic societății, el voia să primească în schimb totul. Imbrăca haine de proveniență străină, iar masa o lua numai la restaurant. Dar pentru această erau necesari bani, și încă nu puțini. Și atunci a „învățat” cum să-i procure. Împreună cu un alt individ de teapa sa, pe nume Volodin, Bugrov a început să-și facă tot mai mult simțită prezența în acele locuri vizitate de străinii ce vin la Moscova, de la care, pur și simplu, au început să ceară bani și diverse obiecte. Dar nu s-au oprit aici, ci cu obiectele căpătate au început să facă speculă. Prințind gustul unei astfel de vieți parazitare, au hotărît să fugă în străinătate pentru a cunoaște „la față

locului" modul de viață occidental. Și iată că la puțin timp după ce intră în armată, Bugrov trădează patria și fuge în străinătate.

Penkovski nu se deosebea cu nimic de Bugrov, din punctul de vedere al concepțiilor.

— Spune, Penkovski, îl întreabă anchetatorul, cum s-a putut întâmpla ca dumneata, care te-ai născut, ai învățat și ai primit educație în anii puterii sovietice, să pierzi cu totul profilul omului sovietic, să nu ai rușine, conștiință, sentimentele elementare ale datoriei și să ajungi un trădător?

Această întrebare nu-i convenea lui Penkovski și a răspuns la ea fără plăcere:

— Am ajuns în prăpastie și am devenit un nemernic sub influența unor cauze cu un caracter degenerator... Eram purtătorul multor metehne: am fost invidios, orgolios, vanitos, aveam tendințe carieriste, îmi plăceau femeile, aveam femei cu care conviețuiam, frecventam restaurantele, într-un cuvânt, iubeam viața ușoară.

Acestea nu sînt cuvinte, ci trăsături caracteristice ale unui portret de om, în nici un caz sovietic, ci străin nouă, produs al societății burgheze. Devotamentul față de patrie, spiritul de colectivitate și tovarășie, dragostea de muncă, simplitatea și modestia constituie esențialul care diferențiază oamenii noștri de reprezentanții societății burgheze.

Carierismul, egoismul și ambiția lui Penkovski s-au manifestat cu mult înainte de a deveni agent al serviciilor de spionaj străine. În fond, toată viața el a visat să ocupe o funcție cât mai mare. Pentru atingerea acestui scop, s-a străduit să câștige încrederea oamenilor ce aveau funcții și influență, gudurindu-se în fața lor.

Aceste trăsături ale caracterului lui au fost reconfirmate în timpul anchetei și al procesului de către martori, precum și de o serie de probe materiale. Astfel, într-o caracterizare ce îi fusese făcută cu mulți ani în urmă se arăta că el este unom rău și răzbunător, un carierist incorijibil, capabil să comită, în scopuri carieriste, orice ticăloșie". Cît de just a fost reliefat profilul lui.

Pentru el nimic și nimeni nu era drag, prețios: nici familia, nici societatea, nici munca. El a decăzut din treaptă în treaptă și a devenit tot mai mult accesibil trădării. În aceste împrejurări, serviciilor de spionaj englez și american nu le-a mai rămas altceva de făcut, decît să-l găsească.

Aviditatea, iubirea de sine, josnicia dezgustătoare au fost în mare măsură caracteristice și unui alt spion american, pe nume Popov, fost militar, împușcat cu cîtiva ani în urmă pentru activitate de trădare a patriei. Despre completa decădere morală a acestui trădător se pot face constatări și din cele cîteva rînduri dintr-o scrisoare a lui către stăpînii săi, pe cît de incorecte din punct de vedere gramatical, pe atît de edificatoare: „Vă mulțumesc din inimă pentru grija Dumneavoastră față de securitatea mea, pentru mine acest lucru este vital, pentru bani de asemenea vă mulțumesc. Acum am posibilitatea să iau legătura cu mulți cunoscuți în scopul obținerii de informații și în afară de aceasta aflîndu-mă în rezervă îmi vor plăti numai salariul de grad și aceasta constituie numai o treime din întregul salariu. Pentru deplasări de asemenea sînt necesare cheltuieli suplimentare, așa că încă o dată Vă mulțumesc foarte mult".

Se poate presupune că atunci cînd Bugrov a ajuns în străinătate, cînd Popov, Penkovski și alții de teapa lor au pornit pe calea trădării, organele de spionaj, precum și ideologii imperialismului din anumite state au sărbătorit victoria. Desigur, aveau motive pentru aceasta. Trebuie, totuși, remarcat faptul că acei cîtiva nemernici care au căzut în plasa lor în decursul ultimilor ani scot în relief nu un succes, ci un eșec al activității lor subversive desfășurate împotriva țării noastre. Și dacă avem în vedere faptul că spionii și trădătorii sînt descoperiți și făcuți inofensivi într-un timp destul de scurt, triumful serviciilor de spionaj străine este prematur.

Popov și Penkovski nu mai sînt, iar Bugrov se află pe calea revenirii la o viață rezonabilă.

Este semnificativ faptul că dezmeticirea transfugului Bugrov a început la puțin timp după ce a intrat în contact direct cu „miracolul" realității lumii occidentale. Imediat du-

pă ce a dezvăluit datele secrete pe care le cunoștea, el a fost lăsat în voia soartei, iar parazitul printre paraziți nu are ce face. Un om fără căpătii, care nu știe și nu vrea să muncească, nu poate deveni decît agent al unui serviciu de spionaj străin. Numai în această împrejurare, aflindu-se la marginea prăpastiei, a înțeles Bugrov întreaga tragedie a situației sale. Știind bine ce-l așteaptă în patrie, el s-a prezentat la ambasada sovietică, recunoscîndu-și greșeala. Iată cum tentațiile modului de viață occidental au mutilat sufletul acestui tînăr. Vor trece anii de închisoare și el va avea posibilitatea să înceapă o viață normală.

Aceasta este soarta tuturor acelor care voluntar ajung victime ale războiului secret desfășurat împotriva țării noastre de către serviciile de spionaj străine.

Viața arată că acolo unde se duce o luptă necruțătoare împotriva elementelor antisociale, acolo nu este loc pentru acei ce ar putea deveni victime ale agenților străini ori ale diversiiunilor ideologice. Dimpotrivă, dacă astfel de elemente nu găsesc împotrivirea necesară, ele pot cădea ușor în mrejele serviciilor de spionaj străine.

Acestea, în activitatea de subminare pe care o desfășoară împotriva Uniunii Sovietice, pun mare bază și pe bețivi, care pentru societatea noastră sînt periculoși din toate punctele de vedere. Aflindu-se în stare de ebrietate, individul nu mai este în stare să-și controleze limba și poate să dezvăluie oricui secretele pe care le cunoaște. Bețivul pierde controlul asupra faptelor sale și, în dezacord cu dorința sa, poate să pice în plasa pe care i-o întind serviciile de spionaj și din care nu oricine mai poate să iasă. În afară de aceasta, alcoolul îi slăbește starea volitivă și bețivul nu mai este capabil să se opună influenței străine. În sfîrșit, bețivul are nevoie de bani, iar pentru a-i procura nu se dă înlături de la nici un fel de crimă. Nu întîmplător, agenții serviciilor de spionaj ale țărilor capitaliste recurg la folosirea pe scară largă a băuturilor alcoolice. În instrucțiunile după care ei se conduc se arată clar că înainte de a se trece la prelucrarea în spirit anti-sovietic a unei persoane pe care intenționează să o recruteze,

acesteia trebuie să i se dea de băut, pentru a i se „dezlega” astfel limba.

„Țineți urechile și ochii larg deschiși și căutați fanfaroni, se spune într-o instrucțiune a serviciului de spionaj american. Obişnuți-vă să ascultați ceasuri întregi perorația unui flecar. Flecarii întotdeauna cad în plasa pe care le-o pregătiți cu atenție și, fără să-și dea seama, vă dezvăluie secrete bine păzite.”

Într-o astfel de plasă a căzut și aviatorul militar B. Lui îi plăcea să facă caz de cunoștințele în posesia cărora, prin natura muncii, se afla, mai ales în fața unor prieteni, dintre care unii cunoscuți în mod întîmplător prin diferite restaurante. „Prietenia” cu două persoane cunoscute întîmplător s-a dovedit a-i fi fatală. După ce a consumat o mare cantitate de băutură în compania lor, B și-a dat drumul la gură, dezvăluindu-le date secrete de stat. Întîlnirile lui B cu cei doi au continuat. În timpul chefurilor, „prietenii” îl trăgeau de limbă pe flecar cu meticulozitate, reușind în scurt timp să cunoască date tehnico-tactice despre anumite tipuri de avioane, programul de lucru al unității din care făcea parte, tehnica de luptă ș.a. Ulterior, cei doi au fost demascați de organele securității statului ca agenți ai unui serviciu de spionaj străin, primindu-și pedeapsa meritată. Nu a scăpat de pedeapsă nici B, deși el nu s-a gîndit niciodată să devină complice al dușmanului.

Interesele societății noastre cer ca lupta împotriva beției să se desfășoare cu și mai multă hotărîre și în mod sistematic. Cu totul de neconceput sînt manifestările de beție în mediul militar, unde fiecare, absolut fiecare persoană se află, într-o măsură mai mare sau mai mică, în posesia unor date secrete de stat. Bețivul și militarul sînt două noțiuni incompatibile și, de aceea, fiecărui caz de beție în mediul militar trebuie să i se acorde importanța cuvenită.

Strategii și tacticienii războiului secret desfășurat împotriva Uniunii Sovietice și-au luat drept aliați și pe unii dintre slujitorii domnului. Ascunzîndu-se în spatele religiei, ei manifestă multă sirguință pentru a atrage la activități subversive diverși clerici și sectanți.

În această privință, sînt interesante declarațiile unuia dintre conducătorii serviciului de spionaj american, Allan Dreyfus. El spune: „Pe americani îi interesează în mod deosebit biserica, întrucît prin intermediul ei noi putem acționa cu mai multă eficiență. Pentru noi, biserica are mare importanță. Este un mijloc mult mai ușor, sigur și util pentru a pătrunde și a constitui în altă țară baza activității noastre”.

Deosebit de periculoși sînt în această privință sectanții. Membrii tuturor sectelor ilegale constituie o agentură reală sau potențială a serviciilor de spionaj ale statelor imperialiste.

În timpurile noastre, clericii și sectanții se adaptează noilor condiții și stări de lucruri, în ideea că astfel vor reuși să atragă în plasa lor noi „oite rătăcitoare”. Dacă cu cîțiva ani în urmă ei anatemizau știința și comunismul, acum încearcă să acționeze sub deviza: „Religia nu contravine științei și comunismului”. În acest sens, sînt edificatoare următoarele cuvinte dintr-un document baptist: „După Evangheliile, Isus Hristos a fost produsul proletariatului, fiul unui mic meseriaș — dulgher, pe nume Iosif, iar mama lui a fost simplă femeie muncitoare. Drept urmare, salvatorul omenirii, prin starea sa socială, se află aproape de proletariat, de țărănime... Isus Hristos a fost un mare socialist, comunist, părinte spiritual și predecesorul partidului comunist”.

Nu trebuie să se considere că sectanții sînt numai niște bătrîni și bătrîne neputincioase. Dacă lucrurile ar sta așa, atunci conducătorii celei mai reacționare secte — iehoviștii —, care își are sediul în S.U.A., nu ar mai cheltui fonduri atît de însemnate pentru activizarea lor.

Căpeteniile iehoviste și ale altor secte religioase acordă o importanță cu totul deosebită recrutării de aderenți din rîndul tinerilor. Iată ce se scrie în această direcție în unul din numerele revistei „Turnul de veghere”, închinat special tineretului și editat sub titlul „Tineretul în societatea lumii noi”: „Tinerii de astăzi sînt bărbații de mîine. De aceea, calitatea și maturitatea lumii de mîine depind de modul cum este format și educat tineretul de astăzi...”.

Urmînd aceste indicații, părinții credincioși își educă copiii de la cea mai fragedă vîrstă în spirit religios, îi îmbibă cu otrava religiei.

În scopul sporirii influenței asupra tineretului, bapțiștii organizează „serate ale tinerilor”, la care își dau concursul formații orchestrale speciale. Pentru ca anumite cîntece religioase să fie mai ușor reținute, ele sînt puse pe melodii populare și chiar ale unor cîntece revoluționare contemporane. Iată, de exemplu, cum a fost „reconcepută” Internaționala de către bapțiști: „Ridică-te, popor al lui Hristos, stigmatizat de blestem pe întregul pămînt” ș.a.m.d.

Ca atare, este necesară sporirea vigilenței față de încercările serviciilor de spionaj străine de a acționa sub acoperirea religiei, recurgînd la ajutorul unor clerici și sectanți.

CAUZA ÎNTREGULUI POPOR

După acea noapte de noiembrie, cînd locotenent-colonelul Gvozdilîn a elaborat planul privind desfășurarea în continuare a interogatoriului spionului Penkovski, ancheta a mai durat încă cîteva zile. În fiecare dimineată, însoțitorul aducea în cabinetul lui Alexandr Vasilievici un om încărunit prematur, cu mari cearcăne la ochi. Modul de comportare a acestui agent al serviciilor de spionaj străine se schimbase demult, nemairămînînd nimic din aroganța pe care o afișase la prima întîlnire cu anchetatorul.

Zi de zi, anchetatorul a clarificat cu răbdare împrejurările care i-au permis lui Penkovski să culeagă și să transmită serviciilor de spionaj străine anumite date secrete cu caracter economic, politic și militar, cu toate că, prin natura muncii sale, el nu avea nici o legătură cu multe dintre ele. Răspunsurile spionului la întrebările ce vizau aceste probleme nu lăsau nici un fel de dubiu că informațiile respective le obținuse de la foști colegi din armată și de la diverse cunoștințe. La un moment dat, anchetatorul l-a întrebat :

— Serviciile de spionaj străine au manifestat interes pentru a intra în posesia unor documente ale militarilor armatei sovietice ?

— Da, au manifestat un astfel de interes — a răspuns Penkovski. Ele m-au întrebat ce posibilități de acces am la

documentele personale ale militarilor. Le-am spus că pot să solicit unor cunoștințe din rîndul militarilor, sub un anumit pretext, să-mi arate legitimațiile. Luînd masa cu un ofițer (nu-mi amintesc numele lui), l-am rugat să-mi arate legitimația, reținînd modul cum este confecționată, pe care l-am descris într-un raport informativ.

Cînd s-a stabilit faptul că Penkovski a înmînat curierului un pachet cu documente militare, anchetatorul l-a întrebat:

— De unde ați luat aceste documente?

— De la un fost militar, a urmat răspunsul.

La întrebarea cum a reușit să obțină informații militare de la tovarășii de chef, Penkovski a spus:

— Nu era nici o greutate. Sub influența alcoolului, ei singuri începeau să pălăvrăgească.

Astfel, indolența, miopia politică și flecăreala unor militari cu care acest dușman se întâlnea și chefuia au facilitat în mod direct activitatea lui de subminare.

Din fericire, în jurul lui Penkovski nu s-au aflat numai cheflii și gură-cască. În mediul în care el trăia au fost destui oameni principiali și atenți. Sesizările lor privind curiozitatea ieșită din comun a lui Penkovski față de probleme ce nu aveau legătură directă cu munca sa, precum și unele comportări suspecte ale lui au stat la baza activității cekistilor de demascare a acestui infractor periculos. Acești oameni au înțeles că asigurarea securității U.R.S.S. este cauza întregului popor sovietic.

Sînt nenumărate cazurile cînd, ca urmare a vigilenței cetățenilor sovietici, au fost demascați agenții serviciilor de spionaj străine, ce încercau să obțină informații secrete despre țara noastră, despre potențialul ei economic și militar.

Odată, mecanicul de locomotivă Minaev, în timp ce se pregătea să pornească trenul dintr-o stație de la frontieră spre Leningrad, a descoperit un individ ascuns în tenderul locomotivei. Fiind reținut de către grăniceri, el s-a dovedit a fi agent al unui serviciu de spionaj străin, venit în țara noastră în mod ilegal. Prin decret al Prezidiului Sovietului

Suprem al U.R.S.S., Minaev a fost decorat cu medalia „Pentru merite în apărarea graniței de stat a U.R.S.S.”.

În iunie 1963, paznicul Juravlev, aflîndu-se lîngă satul S, nu departe de Leningrad, a observat cum un necunoscut fotografiază instalațiile militare din localitate. Văzîndu-l cu cită grabă face fotografiile, Juravlev l-a reținut. Ulterior s-a stabilit că „fotografu” era agent al unui serviciu de spionaj străin, venit în țara noastră ca turist.

Iată un alt exemplu:

Natașa K., din Moscova, a făcut cunoștință cu un tînar turist străin, care s-a arătat a fi un bun prieten al Uniunii Sovietice. Cînd fata i-a spus că s-a născut și a crescut în Siberia, străinul și-a exprimat regretul că nu poate să meargă pe acele meleaguri, despre care a auzit și citit mult. Apoi a rugat-o să solicite unora dintre cunoștințele sau rudele sale să-i trimită, pentru el, niște modeste suveniruri, cum sînt conuri de cedru, crengi de conifere și petale ale unor ierburi din Siberia. Rugămîntea lui nu era deloc dezinteresată, fiind, așa cum a rezultat ulterior, agent al serviciului de spionaj al unui stat imperialist. Vigilența Natașei și a prietenilor ei au ajutat organele securității statului să demaște un dușman foarte periculos.

Vigilența este o calitate indispensabilă a oamenilor sovietici. Se înțelege, desigur, că ea nu are nimic comun cu suspiciunea permanentă, cu spionomania. Trebuie întotdeauna și peste tot să respectăm măsurile preventive care garantează păstrarea secretelor noastre de stat și militare.

Prima și cea mai importantă măsură de acest gen trebuie să fie discreția în discuțiile purtate cu persoane necunoscute și chiar cunoscute pe teme care, într-o măsură sau alta, au tangență cu secrete de stat și militare. Este necesar să se rețină întotdeauna faptul că spionii își pun deseori masca unor oameni sovietici cinstiți. Dacă le este greu să ascundă necunoașterea limbii ruse, atunci se dau drept turiști din țările socialiste.

De exemplu, în Turkmenia au venit doi diplomați americani, care cunoșteau perfect limba rusă. Aici, ei s-au dat

drept cetățeni sovietici. Deplasindu-se prin Așhabad cu taximetrul, au început o discuție cu conducătorul auto, punându-i întrebări la prima vedere nevinovate, dar în fond bine gândite, prin care urmăreau să obțină informații despre existența pe teritoriul republicii a unor unități militare și întreprinderi de importanță deosebită. Șoferul a observat însă scopul ascuns al întrebărilor ce i se puneau și a sesizat organele de securitate în vederea curmării activității de spionaj desfășurate de cei doi diplomați.

Uneori, spionii recurg și la alte subterfugii.

Astfel, agenții unui serviciu de spionaj occidental introduși într-o delegație științifică, după tratativele duse cu specialiștii sovietici, și-au exprimat dorința să răspundă la orice întrebare pe care aceștia din urmă doresc să le-o pună. Calculul era simplu: în felul acesta puteau să afle problemele care la noi nu fuseseră încă rezolvate, dar care se aflau în stadiu de elaborare.

Vigilența revoluționară nu este ceva innăscut. Ea se formează în procesul educației. În această direcție o importanță primordială are înțelegerea justă de către cetățeni a tacticii subtile a dușmanului. Marele scriitor sovietic, M. Gorki, scria: „Dușmanul merită pe deplin o atenție permanentă asupra lui; el a dovedit acest lucru. Trebuie să fii în stare să-l simți chiar și atunci când el tace și zâmbește prietenos, trebuie să fii în stare să observi falsitatea de iezuit a tonului său când vorbește sau chiar cîntă”.

Spionii englezi le indică agenților lor: „Din punctul de vedere al flecăreliei, oamenii se împart în flecari simpli și lăudaroși, în flecari temperamentali și indiferenți”. La rîndul său, serviciul de spionaj american dă agenturii următoarele indicații: „Lăudăroșenia este o slăbiciune caracteristică, într-o măsură mai mare sau mai mică, fiecărui om. Țineți ochii și urechile larg deschise, căutați-i pe lăudaroși... Nu este greu să-l determinați pe om să vorbească despre sine, mai ales atunci când pe vestonul lui atîrnă semne care atestă că s-a făcut remarcat. Întrebați-l cum le-a obținut, pozați într-un

interlocutor atent, iar el vă va povesti foarte multe lucruri și pînă la urmă va începe să se laude”.

Ziaristul american Markhey povestește în paginile revistei „Liberty” despre vinătoarea de către spion a palavragiilor:

„Mulți agenți britanici... sînt în principal ziaristi, comisvoiajori, membri ai unor expediții științifice, turiști bogați sau studenți. Lor nu li se cere să deschidă casele de fier sau să corupă deținătorii unor secrete importante. Sarcina lor de bază este aceea de a asculta părerile și a culege fapte al căror interes este pe deplin justificat de natura profesiei pe care o au. Desigur că ei sînt avertizați în prealabil căror fapte să acorde atenție. Pînă la urmă, sarcina principală a agentului secret englez constă în aceea ca el să asculte, să rețină și să aprecieze cum trebuie cele auzite, iar apoi să le raporteze. Aceasta în nici un caz nu înseamnă că el este obligat să tragă cu urechea la o gură de sondă închisă. El trebuie să exploateze numai pe deplin și în mod profesional pâlăvrăgeala care este caracteristică oamenilor.”

Despre flecăreală ca un viciu ce ușurează activitatea de subminare desfășurată de agenții serviciilor de spionaj străine, cetățenii noștri cunosc foarte multe lucruri. Tot despre ea vorbesc și nenumăratele proverbe și zicători, ce îndeamnă la vigilență. Iată cîteva dintre ele: „Pentru spion, palavragiul și naivul sînt o adevărată comoară”; „Fiecare pasăre pe limba ei pierde”; „Știi multe, dar spune puține”; „Să nu spui întotdeauna ceea ce știi, dar întotdeauna să știi ceea ce vorbești”; „Cocoșul îi spune găinii, iar ea la toată strada” etc.

Este necesar să se țină seama de faptul că secretele de stat și militare nu sînt numai cele cuprinse în documentele ce au antetul „secret” sau „strict secret”. Desigur că pentru spion este foarte important să intre în posesia unor astfel de documente, dar el nu va pierde din vedere nici acele date care într-o anumită măsură îi pot crea o imagine despre secretul militar și de stat.

Fostul șef al serviciului de spionaj german, Nicolai, care a făcut multe lucruri pentru formarea cadrelor de spioni hitleriști, scria: „Serviciul de spionaj german pune mai puțin bază pe informațiile provenite dintr-o singură sursă, chiar dacă ea este de nădejde, sau pe o singură informație, ci mai

mult pe studierea atentă, metodică a unor detalii alese din imensa masă de informații, pe care le filtrează... Detaliile, anumite părți separate, faptele care la prima vedere par neînsemnate, verificate și comparate cu altele, duc la obținerea unor date mult mai veridice.

Pentru spion prezintă importanță orice informații care într-o anumită măsură îi formează o imagine despre problema care îl interesează. De exemplu, aflindu-se în apropierea unei unități militare și observând militarii care intră și ies, precum și tehnica ce se află în interior, spionul își poate forma o imagine aproximativă în legătură cu caracterul acestei unități militare. Dacă în completare la cele arătate mai ascultă și o discuție între militari palavragii din unitatea menționată, imaginea formată devine și mai veridică.

Din păcate, mai sint cazuri cînd în unele unități militare, instituții, departamente și organizații științifice nu se face simțită pe deplin cerința respectării ferme a normelor care reglementează apărarea secretelor de stat, fapt ce poate duce la divulgarea lor. De exemplu, Denisov, militar la o subunitate a flotei din Marea Neagră, primind de la statul major anumite documente secrete, nu a manifestat atenția cuvenită pentru păstrarea lor. Le-a introdus într-un caiet, pe care l-a uitat pe un raft cu cărți, și a plecat la ședință.

Unele persoane, dovedind miopie politică, își permit să discute cu cunoscuții, prietenii sau rudele probleme de serviciu la teatru, în tramvai, în tren, în mașină și în alte locuri, divulgînd cu această ocazie informații ce constituie secrete de stat. A fost un caz cînd un militar, aflindu-se în tren în stare de ebrietate, a început să povestească călătorilor întîlniți în-timplător în compartiment despre experimentarea unei noi tehnici de luptă, divulgînd astfel date ce constituiau secrete de stat. O comportare la fel de condamabilă a avut și comandantul unei subunități militare, inginerul locotenent-colonel M., cu ocazia unei vinători. Din senin, el a început să pâlăvrăgească despre mersul construcțiilor unor importante obiective militare.

Sint și cetățeni care se comportă cu ușurință în relațiile

cu vizitatorii străini ce încearcă să culeagă informații cu caracter secret. Acest lucru se referă mai ales la relațiile cu personalul unor expoziții internaționale. De exemplu, cataloagele și opisurile exponatelor unor expoziții internaționale au fost un timp puse la dispoziția numai a acelor vizitatori care își comunicau adresele. De ce și pentru ce? Oare organizatorilor expozițiilor nu le este indiferent dacă vizitatorul locuiește în Moscova ori în Leningrad, pe strada Gorki sau pe Nevski prospect? Lor le erau necesare adresele cetățenilor noștri, chipurile, pentru a intra în contact „de afaceri” cu ei, deși toată lumea cunoaște că la noi există monopol de stat asupra comerțului cu firmele străine și, în consecință, nici Ivan și nici Sidorov nu ar trebui să prezinte nici un fel de interes pentru ei.

Personalul expoziției engleze cu mașini de multiplicat a încercat să fotocopieze documentele personale ale unor cetățeni sovietici. Din păcate, au fost cetățeni care au acceptat acest lucru, oferind modelele de documente sovietice atît de mult căutate de serviciul de spionaj englez. Astfel de oameni, chiar dacă nu o doresc, ajută agenții dușmani să obțină informații cu caracter secret.

Datoria fiecărui cetățean este aceea de a ajuta străinii care ne vizitează țara să cunoască realizările poporului sovietic. În același timp, însă, trebuie să curme orice încercări ale elementelor ostile de a aduce daune patriei noastre.

Deosebit de vigilenți trebuie să fie cetățenii sovietici cînd călătoresc în străinătate. Este necesar să se aibă în vedere că serviciile de spionaj străine, recurgînd la diverse subterfugii, încearcă să obțină de la ei anumite informații secrete, să-i recruteze în calitate de agenți ai lor. În acest scop, studiază cu atenție fiecare persoană ce sosește din Uniunea Sovietică, căutînd astfel să descopere pe cele care ar putea să „pice” în plasa ce li se întinde. Caută în primul rînd persoane care au darul beției, dornice de căpătuială. Fixîndu-se asupra unei persoane, spionii încearcă apoi pe calea provocării și a șantajului să o determine să trădeze patria și să o atragă la activitate de spionaj.

Serviciul de spionaj american a elaborat chiar o instrucțiune specială referitoare la modul cum să se desfășoare supravegherea cetățenilor sovietici în străinătate, în vederea descoperirii acelor trăsături negative de caracter ce ar putea fi exploatate pentru determinarea unora dintre ei să trădeze patria.

Cetățenii sovietici, aflându-se în străinătate, au o comportare corespunzătoare și descoperă la timp intențiile dușmănoase ale serviciilor de spionaj, nerăspunzând la nici un fel de provocări.

De exemplu, agenții serviciului de spionaj american au primit o lecție exemplară de la un grup de mineri de pe Don, ce se aflau în Belgia. Spionii americani mergeau în spatele lor, le înmînau literatură antisovietică, le făceau propuneri să rămână în străinătate etc. Intr-o zi, întorcându-se de la plimbare la hotel, turiștii noștri au găsit în fața camerelor lor un individ care le introducea sub ușă fițuici cu conținut antisovietic. Răbdarea minerilor a depășit orice limită și ei au alungat pur și simplu din hotel pe musafirul nedorit.

Pentru a feri cetățenii sovietici de provocările serviciilor de spionaj străine, la 13 ianuarie 1960, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. a aprobat Decretul privind netragerea la răspundere penală a acelor persoane care, fiind recrutate de spionajul străin, vin la organele securității statului și declară acest lucru. În Decret se arată: „Nu va fi tras la răspundere penală cetățeanul U.R.S.S. recrutat de un serviciu de spionaj străin pentru a desfășura activitate de subminare împotriva U.R.S.S., dacă el nu a întreprins nici un fel de acțiune în vederea îndeplinirii sarcinii criminale ce i s-a dat și declară de bunăvoie organelor de stat despre legăturile sale cu serviciul de spionaj străin”.

Din păcate, sînt cazuri izolate cînd cetățeni de-ai noștri nu țin seama de împrejurările în care se află și nu dovedesc vigilența politică necesară. Astfel, în timpul unei călătorii în Franța, specialistul în probleme de radio, Grușin, a început să se laude în fața străinilor cu cunoștințele pe care le posedă în domeniul menționat. Acest lucru a fost observat de

ghid, un fost ofițer în armata țaristă, care a început să-l tragă de limbă în legătură cu realizările sovietice din industria de radio. Probabil că Grușin i-ar fi furnizat informațiile dorite, dar a intervenit conducătorul grupului de turiști, care i-a atras atenția asupra celor ce se petrec.

După regulile general valabile, secretele de stat trebuie să fie cunoscute numai de către cei cărora natura muncii le cere acest lucru. Regula menționată trebuie respectată cu strictețe și întocmai de către toți. În realitate, însă, lucrurile nu stau întotdeauna așa. Sînt persoane care, dorind să arate celor din jur că sînt bine informate asupra unor probleme de mare importanță, divulgă secrete de stat în discuțiile ce le poartă cu diverși cunoscuți, în cuvîntările ce le țin la ședințe, în presă, în scrisori și telegrame deschise, în convorbirile ce le poartă la telefon etc.

Or, vigilența politică este imposibilă fără o disciplină fermă, o ordine și organizare a muncii exemplare. Acolo unde ele există, este asigurată în fapt și apărarea secretelor de stat și militare.

De asemenea, înțelegerea justă și aplicarea întocmai a legilor dau încrederea fermă că drepturile cetățenilor sovietici sînt apărute cu strășnicie și că orice persoană care a comis o infracțiune va fi pedepsită și nici o persoană nevinovată nu va fi trasă la răspundere penală.

Legalitatea socialistă cere să se manifeste o atitudine atentă față de fiecare cetățean și să se verifice profund și în mod obiectiv orice suspiciune ce apare în legătură cu el. Nouă ne este necesară o vigilență revoluționară reală și nu o suspiciune de care nu o dată s-au folosit dușmanii statului sovietic în activitatea lor de subminare. Iată de ce este necesar ca, sporind vigilența politică, să luptăm împotriva încercărilor de a crea stări de suspiciune și de neîncredere printre oamenii sovietici.

Una dintre formele de ridicare a vigilenței o constituie întîlnirile oamenilor muncii și militarilor sovietici cu cekiștii. În ultimul timp, astfel de întîlniri au devenit tradiționale. Ele se desfășoară într-o atmosferă caldă și apropiată. Cekiștii

relatează ascultătorilor despre formele și metodele de activitate ale agenturii dușmane, îi îndeamnă la vigilență.

În educarea vigilenței, un mare rol joacă multe dintre filmele noastre, așa cum sînt: „Legea graniței”, „Criminalul de stat”, „Jocul fără reguli” și altele. O importanță educativă și mai mare o are organizarea în diferite orașe a unor festivaluri cu astfel de filme. De exemplu, festivalul de acest gen organizat în toamna anului 1965 la Omsk, în Palatul de cultură al petroliștilor, s-a desfășurat în condiții foarte bune. El a fost deschis de secretarul comitetului regional de partid, E. D. Suhinin. De asemenea, a participat și S. G. Uralov, primul comandant al organului de securitate din Omsk, membru al P.C.U.S. din 1914, care a lucrat sub conducerea lui F. E. Dzerjinski și a executat anumite însărcinări din partea lui Lenin. El a povestit despre faptele eroice ale cekiștilor în primii ani ai revoluției și ai războiului civil și despre vigilența oamenilor sovietici care au ajutat pe cekiști în îndeplinirea sarcinilor.

În multe din orașele și satele țării noastre, înainte de a se începe rulara unor astfel de filme, au luat cuvîntul cekiști-eroi. Aceasta a ridicat și mai mult importanța educativă a festivalurilor.

Este, deci, incontestabil faptul că activitatea educativă ce se desfășoară în rîndul populației constituie un mijloc puternic de sporire a vigilenței politice. Se știe că intențiile ostile ale dușmanului pot fi depistate și curmate numai de acela care este bine călit din punct de vedere politic, devotat fără margini patriei sale socialiste, care urăște pe dușmanii ei.

C U P R I N S U L

	Pag.
<i>Din partea redacției</i>	3
Avertisment funest	5
Etapele războiului secret	11
Politica mantiei și a pumnalului	11
Scutul și spada noastră	17
Frontul războiului secret se lărgeste	26
Cloaca contemporană a serviciilor de spionaj capitaliste	40
Principalele direcții ale activității de spionaj și diversiune	50
Tactica conducătorilor războiului secret	57
Garda neagră înaintea	57
În luptă este introdusă cea mai nouă tehnică	63
Sub mască străină	70
Dușmani printre prieteni	76
Lupta de idei	83
Stavilă nemernicilor, bețivilor și ignoranților	93
Cauza întregului popor	101